

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาของการทารุณกรรมเด็ก

Lynch (1985 : 7-15) ศึกษาประวัติและความเป็นมาของการทารุณกรรมเด็ก สรุปได้ว่า ในช่วง 3 ศตวรรษแรก ได้มีผู้เขียนถึงการดูแลเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางร่างกาย การละทิ้งและทอดทิ้งเด็กโดย Rhazes แพทย์ในกรุงแบกแดด ในช่วงปี ค.ศ. 930 Soranus ผู้นำทางการแพทย์ชาวกรีกได้เขียนด้านนรีเวชศาสตร์ในศตวรรษที่ 2 กล่าวถึงแนวทางในการเลี้ยงดูเด็กทารกโดยอธิบายถึงการดูแลเด็กต้องเริ่มตั้งแต่ระยะตั้งครรรภ์ โดยมารดาจำเป็นต้องมีสุขภาพดีด้วยการดูแลสุขภาพตนเองรวมทั้งดูแลมิให้เด็กในครรภ์ได้รับอันตรายซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญของชีวิต เขาได้ตระหนักถึงปัญหาที่เด็กอาจถูกละเลยหรือถูกกระทำทารุณได้โดยแนะนำถึงอายุ จำนวนครั้งของการตั้งครรรภ์ สุขภาพ ขนาดและโครงสร้างของเต้านมมารดา รวมทั้งพิจารณาถึงบุคลิกภาพของมารดาว่าควรเป็นบุคคลที่สามารถควบคุมตนเองได้มีความเห็นอกเห็นใจและมีอารมณ์ดีการเลี้ยงดูที่ปราศจากความเห็นอกเห็นใจอาจทำให้ปล่อยปละละเลยเด็ก รวมทั้งไม่เอาใจใส่เสียงร้องของเด็กและปล่อยให้เด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย เป็นต้น ส่วนมารดาที่มีลักษณะโกรธง่ายจนถึงอาการคลั่ง เนื่องจากทนเสียงร้องของเด็กทารกไม่ได้อาจถึงขั้นทำร้ายลูกของตนได้

ในศตวรรษที่ 17 Paulus Zacchias ได้พิมพ์หนังสือเรื่อง Medico Legal Debase ในปี ค.ศ. 1651 ในภาษาละตินได้บรรยายถึงเด็กนักเรียนที่ถูกครูทำร้ายที่ศีรษะ หลัง คอด้วยรองเท้า เนื่องจากเด็กไม่ทำตามที่ครูอธิบาย เขาได้อธิบายถึงบาดแผลบนศีรษะอาจเกิดขึ้นได้โดยไม่พบรอยแผลให้เห็นแต่เด็กมีโอกาสดายได้เนื่องจากเลือดคั่งในกะโหลกศีรษะ สาเหตุจากการทารุณกรรมดังกล่าว ปี ค.ศ. 1684 Theoph Bonet เขียนหนังสือเรื่อง A Guide to the Practical Physician ในภาษาละตินและแปลเป็นภาษาอังกฤษโดย Thomas Flesher ซึ่งเป็นหนังสือขายดีมากในยุคนั้นได้บรรยายถึงมารดาบางคนที่ไม่สามารถดูแลลูกของตนได้เนื่องจากเป็นโรคบางอย่าง บางรายอาจมีท่าที่ไม่เหมาะสม อธิบายถึงลักษณะของเด็กที่เลี้ยงไม่โตโดยไม่มีสาเหตุทางกายเด็กที่มีเลือดคั่งใต้กะโหลกศีรษะโดยมองไม่เห็นบาดแผลภายนอก พบว่ามีสาเหตุมาจากการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม การสังเกตุเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 7 ปี มีบาดแผลบริเวณผิวหนังแต่กลับพบว่ามีการแตกหักของกระดูกร่วมด้วยโดยให้เหตุผลว่าตกบันไดและบิดามารดาก็ไม่มีความต้องการให้เด็กได้รับการรักษา เป็นต้น

ศตวรรษที่ 19 ปี ค.ศ. 1860 Ambrois Tardieu ศาสตราจารย์ชาวฝรั่งเศสซึ่งเป็นแพทย์นิติเวช เขียนหนังสือเพื่อให้คนทั่วไปตระหนักถึงปัญหาการทารุณกรรมเด็กโดยมีตัวอย่างเด็กถูกทารุณกรรม 32 ราย ซึ่งเสียชีวิตถึง 18 ราย พบว่า เด็กจำนวน 24 ราย ถูกกระทำโดยบิดามารดา

และพบเด็ก 17 ราย มีอายุต่ำกว่า 5 ปี Athol Johnson ศัลยแพทย์โรงพยาบาลเด็กในกรุงลอนดอนได้พิมพ์เรื่อง Lectures on the Surgery of Childhood ได้อธิบายปัญหาเด็กที่มาด้วยกระดูกหักหลายแห่งพร้อมกันโดยไม่มีโรคกระดูกแต่อย่างไรแต่กลับพบสาเหตุจากการกระทบกระเทือนและอุบัติเหตุที่ไม่น่าจะเกิดขึ้น ค.ศ.1930 Sherwood ได้อธิบายถึงลักษณะบาดเจ็บในทารกจากเลือดคั่งใต้กระดูกซี่โครง 9 ราย โดยมีสาเหตุจากการกระทำของผู้อื่นและให้ข้อสังเกตว่าอาการที่ตรวจพบกับประวัติที่ได้ไม่สอดคล้องกัน ซึ่งทำให้คิดว่าทำไมบาดแผลบางบาดแผลไม่ได้รับการรักษาหรือเป็นไปได้อื่นที่สาเหตุมาจากการขาดการดูแลเอาใจใส่ของมารดา ปี ค.ศ. 1946 Caffey ได้เขียนรายงานเด็กทารก 6 รายที่เกิดระหว่างปี ค.ศ.1925-1942 มีประวัติเลือดคั่งใต้กระดูกและกระดูกหักพบว่าเด็กเข้ารักษาตัวในโรงพยาบาลมากกว่า 1 ครั้ง สาเหตุเพราะเกิดบาดเจ็บซ้ำขณะเดียวกันกับที่มารดากลับไม่สนใจใยดีในตัวเด็ก เป็นต้น Silver และ Kempe เขียนหนังสือเรื่อง The Problem of Parental Criminal Neglect, and Severe Physical Abuse of Children ในปี ค.ศ. 1959 เพื่อให้ตระหนักถึงปัญหาการทารุณกรรมเด็กที่เกิดขึ้นซึ่งต่อมาในปี ค.ศ. 1963 ได้มีการเรียกลักษณะการทารุณกรรมทางกายว่า "Battered Baby Syndrome" โดย Griffiths และ Moynihan นับแต่นั้นมาได้มีการตื่นตัวและเห็นความสำคัญของปัญหาการทารุณกรรมเด็กอย่างจริงจังและเริ่มมีการทำวิจัย ในขณะเดียวกันความหมายการทารุณกรรมเด็กได้ขยายกว้างรวมไปถึงการทอดทิ้งเด็ก การทารุณด้านจิตใจ การล่วงละเมิดทางเพศด้วย

ในปี ค.ศ.1963 ความสำคัญของปัญหาการทารุณกรรมเด็กจะเน้นไปที่เรื่องการดูแลเด็กไม่ถูกต้องมากกว่าที่จะเน้นถึงอาการบาดเจ็บของเด็กเขาจึงเรียกกลุ่มของปัญหานี้ว่า Maltreatment Syndrome (Fontana, 1962)

การทารุณกรรมเด็ก (Child Abuse) เป็นปรากฏการณ์ทางสังคม (Social Phenomenon) ที่พบอยู่ทั่วไปเป็นคำนิยามในเชิงวิชาการ (Technical Term) ซึ่งมีการพูดถึงคำนี้เป็นครั้งแรกในประเทศที่มีการพัฒนาแล้วในซีกโลกตะวันตกแต่ในปัจจุบันการทารุณกรรมเด็กพบได้ทุกประเทศทั่วโลกทั้งประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเทศกำลังพัฒนาหรือแม้แต่ในประเทศที่ด้อยพัฒนาทั้งหลาย และมีอุบัติการณ์ไม่แตกต่างกันนักในระยะ 4-5 ปีมานี้ องค์กรระดับนานาชาติได้พยายามให้ทุกประเทศในโลกตระหนักถึงปัญหาการทารุณกรรมเด็กแต่ยังถือว่าเป็นเพียงขั้นเริ่มต้นเท่านั้น ดังนั้นในการศึกษาเรื่องการทารุณกรรมเด็กนั้นจึงควรเข้าใจข้อมูลพื้นฐานบางประการเพื่อให้มีความรู้และแนวคิดต่อปัญหานี้ชัดเจนขึ้น

ความหมายของเด็กถูกทารุณกรรม

ความหมายของคำว่า เด็กถูกทารุณกรรม จากการศึกษาความคิดของนักจิตวิทยา นักสังคมวิทยาและนักกฎหมายได้ให้ความหมายดังต่อไปนี้

การทารุณกรรมเด็ก หมายถึง การเลี้ยงดูเด็กโดยมิชอบ (Maltreatment) เช่น การไม่ยอมรับเด็ก การทอดทิ้งเด็กและการให้เด็กขาดอาหาร (Malnutrition) จนเป็นเหตุให้เด็กนั้นได้รับอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ (Fontana. , 1962)

การกระทำทารุณกรรมเด็ก หมายถึง การที่บิดามารดาชอบดุด่า จู๋จี้มากเกินไป หรือไม่ให้ออกาสกับเด็กได้เรียนตามสภาพวัยอันสมควร ทำโทษเยี่ยงตีรุนแรงไป (Over Punishment) หรือเข้มงวดกวดขันเกี่ยวกับความประพฤติของเด็กจนเกินไป (Over Stressing Disciplins) (Elizabeth Eratt., 1986)

การพิจารณาว่าการกระทำเช่นใดเป็นการกระทำทารุณกรรมเด็ก ย่อมจะต้องพิจารณาถึงบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) ของแต่ละสังคมไป เช่น การกระทำต่อเด็กที่มีลักษณะอย่างเดียวกันแต่เกิดขึ้นในสังคมต่างกันแต่ละสังคมมองเห็นแตกต่างกันไปแต่เป็นที่ยอมรับทั่วไปว่าการกระทำหรืองดเว้นการกระทำที่ยังผลให้เด็กได้รับอันตรายแก่กายและจิต (Parke and Collmor., 1975)

การกระทำทารุณกรรมเด็ก หมายถึง การที่บิดามารดาไม่ให้ความรัก ความอบอุ่นแก่เด็กขาดความสนใจในความเป็นอยู่ของเด็ก ไม่มีเวลาให้กับเด็ก ไม่ให้ความสำคัญในสิทธิของเด็กหรือไม่ยอมรับว่าเด็กเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว (Coleman., 1978)

ที่ประชุมอาเซียนครั้งที่ 2 เรื่อง "การทารุณกรรมและทอดทิ้งเด็ก" ได้ให้ความหมายว่าเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี ร่างกายปกติและเด็กพิการถูกกระทำทารุณกรรมทางด้านร่างกาย (Physical Abuse) จิตใจ (Emotional Abuse) ทางเพศ (Sexual Abuse) และทางสังคมคือใช้เด็กในสนามรบ เป็นต้น

การทารุณกรรมเด็ก หมายถึง บิดา มารดา ผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครองกระทำด้วยประการใด ๆ ต่อเด็กซึ่งอยู่ในความปกครองดูแลของตนด้วยวิธีผิดธรรมดาหรือโดยใช้อารมณ์หรือด้วยความโกรธแค้นจนเป็นเหตุให้เด็กนั้นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ เช่น การให้อดอาหารให้ทำงานหนักเกินกำลังความสามารถของเด็ก จับผูกโยงไว้กับข้อเท้า เดินตีจนเลือดออกใช้เตารีดนวดตัว ฯลฯ และให้หมายถึงการทอดทิ้งเด็กหรือประพฤติดุร้ายทารุณกับเด็กด้วย (วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล, 2532)

เด็กถูกกระทำทารุณกรรม หมายความว่า เด็กที่ถูกบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ผู้รับดูแลเด็กกระทำทารุณกรรมจนได้รับอันตรายแก่กายและจิตใจ หรือได้รับอันตรายต่อสุขภาพอนามัยและสุขภาพจิต (วิชา มหาคุณ และวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล, 2533)

การทารุณกรรมเด็ก เป็นอาการที่เด็กได้รับการทารุณ ทำร้าย ทอดทิ้ง ละเลยให้ต้องได้รับทุกข์ทรมานทั้งร่างกายและจิตใจ (อัมพล สุอำพัน ,2527)

การทารุณกรรมเด็ก หมายถึง การทำอันตรายถึงสุขภาพหรือสวัสดิการของเด็กโดยมิใช่เป็นอุบัติเหตุ นับเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มปัญหาการปฏิบัติต่อเด็กอย่างผิดปกติ หรือ Maltreatment Syndrome (นิตยา คชภักดี, 2532)

การทารุณกรรมเด็ก เป็นอาชญากรรมในครอบครัว เป็นอาการเจ็บป่วยของ Medico-Psycho-Ciallegal Disease ที่มีผลร้ายแรงต่อสังคมโดยเฉพาะด้านอาชญากรรม ผู้ที่เป็นเหยื่อของภาวะนี้จึงมีไม่เฉพาะเด็กที่ถูกทำทารุณกรรมแต่บิดามารดาหรือผู้ที่ทำทารุณกรรมเด็ก รวมทั้งชุมชนและสังคมก็ตกเป็นเหยื่อด้วย (ดวงใจ กษานติกุล, 2527 : 313-325)

การทารุณกรรมเด็ก เป็นการกระทำใด ๆ ก็ตามที่เป็นการทำทารุณกรรมหรือละทิ้งซึ่งก่อให้เกิดผลเสียหายต่อร่างกาย จิตใจ และพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก ถือได้ว่าเป็นการกระทำทารุณกรรมต่อเด็กได้ทั้งนั้น (สิริมาศ มุตตามระ, 2529 : 27)

การทารุณกรรมเด็ก หมายถึง การกระทำหรือละเว้นการกระทำกับเด็กอย่างไร้ความเมตตากรุณาส่งผลให้เด็กได้รับอันตรายทั้งร่างกายและจิตใจ (มนตรี สันทวิชัย, 2540)

ซึ่งจากความหมายดังกล่าว พอจะสรุปความหมายของการทารุณกรรมเด็ก (Child Abuse) ได้ว่า เป็นกลุ่มอาการที่เด็กได้รับจากการทำร้าย ทารุณกรรม ทอดทิ้ง ละเลยหรือคุกคามต่อสุขภาพหรือสวัสดิการของเด็กโดยมิใช่เป็นอุบัติเหตุโดยบิดามารดา บุคคลที่ให้การดูแลรับผิดชอบเด็กด้วยการทำให้บาดเจ็บทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพสังคมและวัฒนธรรมนั้น ๆ ด้วย

รูปแบบของการทารุณกรรมเด็ก

การจำแนกประเภทของการทารุณกรรมเด็กมีหลายวิธีด้วยกัน แต่โดยทั่วไปอาจแบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. การทารุณกรรมทางร่างกาย
2. การทารุณกรรมทางจิตใจ
3. การปล่อยปละละเลยทางร่างกายไม่เลี้ยงดูอย่างเพียงพอ
4. การล่วงละเมิดทางเพศ (การทารุณกรรมทางเพศ)

1. การทารุณกรรมทางร่างกาย (Physical Abuse)

การทารุณกรรมทางร่างกาย เป็นการลงโทษที่รุนแรงและมักขาดเหตุผลเกินไปโดยมากมักเกิดขึ้นเมื่อบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้เลี้ยงดูเด็กมีอารมณ์โกรธจัด ฉุนเฉียวจนไม่อาจระงับอารมณ์ลงได้และจะมีการฟาดตีเด็กอย่างไม่ยั้งมือ

การลงมือทำร้ายเด็ก การบาดเจ็บของเด็กอาจจะเกิดจากผลของการกระทำเพียงหนึ่งครั้งหรือถูกทำร้ายซ้ำ ๆ จนเกิดการบาดเจ็บร้ายแรงถึงแก่ชีวิตได้โดยการลงมือทำร้ายเด็กอาจแสดงออกด้วยการฟาดตีเด็กอย่างแรงด้วยมือ ไม้หรือวัตถุของแข็ง ตะเกียบเด็กตามลำตัว เอาบุหรี่ปัดตามแขน ขาและลำตัว เอาเตารีดร้อน ๆ นาบ รวดด้วยน้ำร้อน กัดเด็กหรือจับโยนลงพื้น ฯลฯ

เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณกรรมทางร่างกาย อาจสังเกตจากอาการที่พบเห็นได้ดังต่อไปนี้

1.1 ลักษณะของบาดแผลเป็นลักษณะที่ไม่น่าเกิดขึ้นจากอุบัติเหตุ กล่าวคือ ลักษณะของบาดแผลบางอย่าง เป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่าเด็กอาจถูกทำร้าย เช่น แผลจากนุหรือ รอยเยียนตีด้วยเข็มขัด ปากและเหงือกบวมซ้ำจากการถูกตบ แผลบวมพองจากการถูกเคียวคานาบ เป็นต้น

1.2 แผลฟกช้ำที่เกิดขึ้นมีทั้งเก่าและใหม่ แสดงว่าถูกลงโทษหรือทำร้ายมาตลอด

1.3 เด็กไม่เจริญเติบโต (Failure to Thrive)

1.4 แสดงอาการหวาดกลัวเมื่อพ่อแม่เข้าใกล้

จากลักษณะอาการที่บ่งชี้ว่าเด็กถูกทำร้ายตามร่างกายแล้ว พฤติกรรมของผู้ปกครองก็สามารถทำให้คาดเดาได้ว่าได้ลงมือทำร้ายต่อเด็กเช่นกัน กล่าวคือบิดามารดา หรือผู้ปกครองไม่สามารถอธิบายการเกิดบาดแผลกับเด็กได้ทั้งแสดงท่าทีรำคาญ หรือโกรธเมื่อถูกซักประวัติการเกิดบาดแผลนอกจากนี้ยังมีท่าทีไม่กระตือรือร้นหรือแสดงความกังวลต่อการบาดเจ็บของเด็กเท่าที่ควร

2. การทารุณกรรมทางจิตใจ (Emotional Abuse)

การทารุณกรรมทางจิตใจ คือ การที่บิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้เลี้ยงดูเด็กไม่ให้ความรักความอบอุ่นต่อเด็ก มีการข่มขู่ ตวาด หรือแสดงออกในลักษณะการไม่ใส่ใจเป็นระยะ การทำให้เด็กหวาดกลัว หวาดหวั่น การสบประมาทเด็ก ตำหนอเด็กเพื่อระบายอารมณ์อย่างรุนแรง หรือการที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีความต้องการหรือเรียกร้องอย่างไม่มีเหตุผลต่อเด็ก สิ่งให้ทำสิ่งที่เกินความสามารถของเด็ก ตลอดทั้งใช้เด็กเป็นสนามรบแบบตีวัวกระทบคราดเนื่องจากมีปัญหาขัดแย้งไม่ลงรอยระหว่างตนเอง นอกจากนี้ยังมีการมองเด็กด้วยสายตาที่แสดงความเกลียดชังไม่เป็นมิตร และข่มขู่บังคับให้ทำในสิ่งที่เด็กไม่ชอบ การตอบสนองต่อเด็กอย่างไม่คงเส้นคงวาแสดงพฤติกรรมเดี๋ยวดีเดี๋ยวร้าย มีอารมณ์บูดบึ้งอยู่ตลอดเวลา

การทารุณกรรมทางจิตใจอีกลักษณะหนึ่ง คือ การที่บิดามารดาไม่เอาใจใส่แสดงความรักตอบสนองอารมณ์และความต้องการด้านจิตใจต่อเด็กส่งผลให้เด็กเกิดความว่าเหว่รู้สึกว่ตนเองขาดคนรักคนเอาใจใส่ไร้ค่าและไม่มีความมั่นคง อาการที่บ่งชี้ให้เห็นว่าเด็กตกอยู่ในภาวะถูกทารุณกรรมทางจิตใจสามารถสังเกตดูอาการจากเด็กดังต่อไปนี้

2.1 เด็กมักมีอาการเก็บตัว เก็บกด และเชื่องซึม

2.2 เด็กมักมีอาการต่อต้านอย่างรุนแรงต่อคำสั่งของผู้ใหญ่คนอื่น ๆ (ที่ไม่ได้ทำร้ายจิตใจเด็ก) ก้าวร้าวหรือหวาดระแวง

2.3 เด็กอาจมีพฤติกรรมที่แสดงปัญหาทางอารมณ์ เช่น การเคลื่อนไหวไขกตัวไปมา การไม่สามารถใช้สมาธิในรายละเอียด ไม่พูดจากับใคร เป็นต้น

2.4 เด็กเบื่ออาหารและร่างกายผ่ายผอม ไม่พัฒนาการตามอายุ เช่น การเดิน การพูด

2.5 เรียกร้องความรักหรือการโอบกอดจากผู้อื่น

3. การปล่อยปละละเลยทางร่างกายไม่เลี้ยงดูอย่างเพียงพอ (Physical Neglect)

เด็กที่ถูกปล่อยปละละเลย หมายถึง เด็กที่ยังคงอยู่กับบิดามารดาญาติพี่น้องหรือผู้ปกครองหากแต่ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ด้านปัจจัยสี่ และอื่น ๆ ที่เอื้อต่อพัฒนาการทางร่างกาย

และจิตใจเหมาะสมตามวัยของเด็กอันอาจจะเป็นพิษเป็นภัยต่อตัวเด็กทั้งร่างกายและจิตใจ (ดาราวรรณ ธรรมารักษ์, 2530 : 56) ดังเช่น การปล่อยให้เด็กมีท่าที่ที่หวัด ผอมโซ เนื้อตัว หรือเสื้อผ้าที่สวมใส่อยู่สกปรกอยู่เกือบตลอดเวลา ง่วงซึม เจ็บป่วยหนักโดยขาดการดูแลรักษา หรือไม่ได้ดูแลเอาใจใส่ห่วงใยจนเด็กตกบันได ตกน้ำตายหรือเด็กพิการที่ถูกปล่อยทิ้งไว้โดยไม่ได้ รับการแก้ไขฟื้นฟูและถูกนำมาเป็นเครื่องมือขอตานตามสะพานลอย หรือเด็กที่วิ่งเสี่ยงชายของ ตามท้องถนน

ภาวะที่บ่งชี้ว่าเด็กอาจอยู่ในสภาพที่ถูกปล่อยปละละเลย อาจสังเกตจากสภาพแวดล้อม ดังนี้

- 3.1 สภาพภายในบ้านไม่ถูกสุขลักษณะ เช่น เต็มไปด้วยอุจจาระ ปัสสาวะ หรือ ขยะ
- 3.3 ที่อยู่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตรายอื่น ๆ เช่น มีบ่อน้ำ หลุมลึก ท่อไม่มีฝาปิด เป็นต้น
- 3.3 ลักษณะโภชนาการภายในบ้านอยู่ในระดับต่ำ
- 3.4 เด็กมีอาการง่วงและหิวตลอดเวลา
- 3.5 เด็กไม่ได้นุ่งห่มให้เหมาะสมกับสภาพอากาศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่ยังไม่ หนาว

3.6 เด็กมีสภาพขาดอาหาร หรือเจ็บป่วยเรื้อรัง

4. การล่วงละเมิดทางเพศ (การทารุณกรรมทางเพศ) (Sexual Abuse)

การล่วงละเมิดทางเพศ (การทารุณกรรมทางเพศ) คือ กรณีที่เด็กถูกล่วงเกินทางเพศ โดยบุคคลในครอบครัวเดียวกัน (Incest) เช่น บิดามารดา ญาติใกล้ชิด พี่น้องร่วมบิดามารดา เดียวกันหรือต่างมารดากันรวมถึงผู้ปกครองหรือผู้อุปการะเด็กกระทำต่อเด็กที่อยู่ในความปกครอง ของตน การล่วงละเมิดทางเพศแม้เพียงขั้นกระทำอนาจารแก่เด็กหรือเป็นการกระทำระหว่างเพศ ชายต่อเพศชาย หรือเพศหญิงต่อเพศหญิงก็ถือว่าเป็นการกระทำทารุณกรรมต่อเด็กเช่นกัน (วิชา มหาคุณ และ วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล, 2533) กล่าวได้ว่า การล่วงละเมิดทางเพศมีความ หมายครอบคลุมกิจกรรมทางเพศทุกชนิดระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ อาจจะทำให้บาดเจ็บหรือไม่ได้ และเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศเหล่านี้มักมาพบแพทย์ด้วยอาการของระบบทางเดินปัสสาวะ อักเสบ บ่อย ๆ หรือมีอาการช่องคลอดอักเสบ ตกขาว ถ้าตรวจพบว่า เด็กเป็นเชื้อกามโรค ให้สงสัยว่าเด็กอาจถูกล่วงละเมิดทางเพศ เพราะนี่เป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กติดเชื้อกามโรคที่พบบ่อย ที่สุด (ดวงใจ กสานติกุล, 2527 : 313-325)

การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก นับว่าเป็นปัญหาที่หาหนทางป้องกันแก้ไขได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากเมื่อเกิดเหตุขึ้นโดยมากเด็กมักจะปกปิดเอาไว้ รวมทั้งคนในครอบครัวหรือในสถาบัน การศึกษามักจะไม่ยินยอมให้เปิดเผยเพราะกลัวเสื่อมเสียชื่อเสียงของวงศ์ตระกูลหรือสถาบันการ ศึกษาของตนอีกทั้งเด็กเองโดยมากจะหวาดกลัวไม่กล้าหรือเกิดความสงสารไม่ต้องการให้ผู้ล่วง ละเมิดทางเพศต่อตนต้องรับโทษ

การล่วงละเมิดทางเพศเป็นเรื่องที่ตรวจสอบกันยากแต่ก็มีข้อสังเกตหลายประการที่พอ
สันนิษฐานได้ว่าเด็กอาจถูกล่วงละเมิดทางเพศ คือ (กิตติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์, 2528)

1. เด็กบอกกล่าวด้วยตนเองว่าบิดาหรือญาติหรือเพื่อนหรือผู้ใหญ่คนอื่น กระทำผิดทาง
เพศต่อเด็กเอง

2. เด็กมีการรับรู้เรื่องราวความสัมพันธ์ทางเพศมากเกินไปและมีอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง
คือ รุกเร้าต้องการหรือไม่มีความหวาดกลัวการใกล้ชิดสนิทสนมจนผิดปกติ

3. มีบาดแผลรอยฟกช้ำที่บริเวณปากหรือทวารหนัก หรืออวัยวะเพศทั้งเด็กหญิงและ
เด็กชาย

4. มีอาการติดโรคทางเพศที่ปากหรือตา หรืออวัยวะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5. เด็กหญิงเกิดตั้งครรภ์ หรือแสดงอาการหวาดผวา หวาดกลัว และเก็บกดอย่างรุนแรง

6. อาบน้ำทำความสะอาดร่างกายตนเองบ่อยผิดปกติ เพราะคิดว่าตนเองสกปรก

การทารุณกรรมทางเพศบางรายอาจมีลักษณะทั้ง 2 ข้อร่วมกัน คือ (อัมพล สุอำพัน,
2527 : 303-312)

1. การกระทำทางเพศต่อเด็กโดยใช้กำลังบังคับขู่เข็ญ ลักษณะนี้ผู้กระทำมักทำเพียงครั้ง
เดียวหรือกระทำจำนวนน้อยครั้ง มักเป็นเด็กหญิงอายุระหว่าง 8 - 10 ปี แต่อาจพบในเด็กเล็กได้
เด็กเหล่านี้มักมีอาการบาดเจ็บทางร่างกายอย่างมากจนอาจถึงกับพิการ มักมาพบแพทย์ในลักษณะ
ฉุกเฉินพบว่ามีผลกระทบต่จิตใจเด็กมาก

2. มีความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กเป็นระยะเวลาาน มักพบในเด็กโตอยู่ในช่วงก่อนเข้า
วัยรุ่นและเด็กวัยรุ่นตอนต้น ผู้ที่มีความสัมพันธ์กับเด็กมักเป็นพ่อ ญาติพี่น้อง ผู้ใกล้ชิดภายในบ้าน
หรือเพื่อนบ้านความสัมพันธ์อาจเป็นปีโดยเด็กมักเงียบไม่พูดถึงเรื่องนี้เลย โดยเด็กบางรายได้รับความ
พอใจ ความสนใจ ความเอาใจใส่หรือได้บางสิ่งบางอย่างจากความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ใหญ่
แต่บางรายถูกข่มขู่ไม่ให้พูด

อัมพล สุอำพัน ยังได้อธิบายลักษณะที่ทำให้ต้องนึกถึงการทารุณกรรมทางเพศในเด็ก คือ

1. เด็กเหล่านี้มักมีการเจริญเติบโตเร็วและเป็นสาวกว่าวัยซึ่งเป็นส่วนกระตุ้นให้เกิดการ
กระทำทางเพศขึ้น

2. ทางด้านสังคม มักพบว่ามีพยาธิสภาพในครอบครัวมากบิดามารดามีปัญหาทางด้าน
บุคลิกภาพ เช่น มีบุคลิกภาพชนิดไม่บรรลุพัฒนาการ ไม่มีงานทำ มารดามีปัญหาด้านบุคลิกภาพ
เช่นกันและส่วนใหญ่มีอารมณ์ซึมเศร้า

3. อาการทางกาย มารดามักพาเด็กมาหาด้วยปัญหาเรื่องปวดท้อง อวัยวะเพศบวมและมี
รอยฟกช้ำ บางรายมีการอักเสบและติดเชื้อมีหนองไหลจากช่องคลอด

4. ความประพฤติหลายรายแสดงอาการขี้เขົ่า เรียกร้องความสนใจ ขี้ให้โกรธ ต่อดิ่ง
โกรธง่าย บางรายเคยฆ่าตัวตายหนีจากบ้าน ผลการเรียนตกต่ำ ใช้ยาเสพติด

พฤติกรรมของเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศคือ (จูโร อภัยจิริรัตน์, 2537)

1. นอนฝันร้าย ละเมอ
2. กลัวคนแปลกหน้า โดยเฉพาะผู้ชาย ไม่อยากเข้าใกล้ผู้ใหญ่
3. ไม่ยอมไปโรงเรียน ขาดโรงเรียน ผลการเรียนตก
4. หนีออกจากบ้าน กินยาฆ่าตัวตาย
5. อาบน้ำชำระร่างกายบ่อย ๆ โดยเฉพาะอวัยวะเพศ เพราะคิดว่าตนเองสกปรก
6. หมกมุ่นในกิจกรรมทางเพศ เช่น สำเร็จความใคร่ด้วยตนเองบ่อย ๆ หรือริเริ่มกิจกรรมทางเพศกับเด็กหรือผู้ใหญ่อื่น ๆ การเล่น วาดรูปแสดงเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ

สาเหตุของการทารุณกรรมเด็ก (Causes of Child Abuse)

มีปัจจัยหลายอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทารุณกรรมเด็ก โดยมีเรื่องของวัฒนธรรมจารีตประเพณีของแต่ละสังคมเป็นตัวกำหนด รวมทั้งเจตคติต่อการเลี้ยงดูเด็ก ปัจจัยทางสังคมสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น (Shives, 1986) ดังนั้นสาเหตุของการทารุณกรรมเด็กจึงค่อนข้างสลับซับซ้อน อย่างไรก็ตามมีองค์ประกอบ 3 ประการที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุการทารุณกรรมเด็ก คือ

1. สาเหตุจากบิดามารดาและครอบครัว

1.1 บิดามารดามักมีประวัติเคยถูกทอดทิ้ง ถูกทารุณหรือถูกทำร้ายเมื่ออยู่ในวัยเด็กมาก่อนทำให้ขาดประสบการณ์ด้านความรักในวัยเด็กตอนต้น ๆ เมื่อเป็นบิดามารดาก็ไม่สามารถชดเชยการขาดความรักได้ ดังนั้นแทนที่จะสร้างความรักความผูกพันกับเด็ก บิดามารดากลุ่มนี้กลับสร้างความสัมพันธ์ภาพแบบกดขี่เข้มงวด และพบว่ามักจะทอดทิ้งไม่เอาใจใส่ดูแลเด็กด้วย

1.2 บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูที่มีอายุน้อย หรือมีบุคลิกภาพไม่ถึงวุฒิภาวะ มีนิสัยเหมือนเด็กทนไม่ได้กับการรับผิดชอบที่หนัก ทำให้เกิดอารมณ์แปรปรวนได้ง่าย ขาดการยับยั้งอารมณ์และขาดความอดทนต่อการเรียกร้องของลูกได้น้อย มีนิสัยโกรธง่าย โมโหง่าย ดังนั้น เด็กที่อยู่ในความดูแลอาจถูกทำโทษ ทำร้ายอย่างรุนแรงได้

1.3 บิดามารดาที่เคยมีประสบการณ์ถูกเลี้ยงดูในวัยเด็กมาอย่างทารุณ เช่น มีประวัติเคยถูกทอดทิ้ง พบการทะเลาะตบตีของบิดามารดาเป็นประจำจะมีความคิดว่าการต่อสู้ที่รุนแรงเป็นความปกติและสะสมเป็นบุคลิกภาพแบบก้าวร้าวจึงมีแนวโน้มพฤติกรรมไปในทางที่ตนเองเคยได้รับมาในอดีต

1.4 บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูที่มีบุคลิกภาพเข้ากับผู้อื่นยาก มักสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่นได้ยาก ยึดความคิดของตนเป็นใหญ่ แยกตัวออกจากสังคมไม่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับผู้อื่นเมื่ออยู่ในภาวะตึงเครียดคับแค้นหรือขณะที่มีปัญหาใด ๆ จึงไม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นทำให้ความกดดันทางอารมณ์เพิ่มขึ้น จึงใช้ลูกหรือเด็กเป็นที่รองรับอารมณ์ของตน

1.5 ในสภาพปัจจุบันครอบครัวเดี่ยวเป็นสิ่งที่พบอยู่ทั่วไป การที่เป็นครอบครัวเดี่ยว ทำให้มีความกดดันต่อการเผชิญปัญหาทางเศรษฐกิจตามลำพัง เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในครอบครัว เช่น ปัญหาการ สมรสไม่ราบรื่น การหย่าร้าง การตกงาน รายได้ไม่พอใช้จ่ายในครอบครัวทำให้เกิดภาวะตึงเครียดขึ้นในครอบครัวได้ เด็กจึงเป็นที่รองรับระบายหรือที่ระบายอารมณ์ความเครียดของบิดามารดา

1.6 บิดามารดาที่มีความกดดันเกี่ยวกับลูกดูแลลูกตลอดเวลายาขาดการผ่อนคลายความเครียดและไม่สามารถหาผู้ปรึกษาได้ก็มักแสดงออกทางอารมณ์กับเด็ก

1.7 บิดามารดาตั้งความหวังไว้กับเด็กมาจนเกินไปเมื่อเด็กไม่สามารถทำได้บิดามารดามักจะโกรธและลงโทษเด็ก

1.8 บิดามารดาที่มีปัญหาทางจิตเวช เช่น บุคลิกภาพแปรปรวนชนิดอันธพาล โรคจิตประเภทชนิดหวาดระแวง โรคจิตอารมณ์ซึมเศร้า การติดยาเสพติด รวมทั้งเล่นการพนันดื่มสุรามีแนวโน้มจะกระทำทารุณกรรมต่อเด็กได้

ครอบครัวที่มีความเสี่ยงต่อการทารุณกรรมเด็ก (High Risk Family) อาจพบก่อนที่ครอบครัวนั้นจะมีลูกซึ่งเป็นสมาชิกใหม่ของครอบครัวเสียด้วย ซึ่งเป็นสัญญาณเตือนภัยอย่างหนึ่งที่ยังชี้แต่ไม่ได้หมายความว่าถ้ามีข้อกำหนดหรือลักษณะดังกล่าวแล้วจะต้องเกิดมีการทารุณกรรมเด็กขึ้นในครอบครัวนั้นเสมอไป (Shives, 1986) ลักษณะของครอบครัวมีดังนี้

1. มารดาที่ปฏิเสธการตั้งครรภ์และไม่ได้วางแผนที่จะมีบุตรมาก่อน รวมทั้งยังปฏิเสธที่จะกล่าวถึงการตั้งครรภ์ครั้งนี้ด้วย
2. การตั้งครรภ์ที่อยู่ในขณะมีอาการซึมเศร้า (Depression)
3. มารดาที่กลัวการคลอดบุตร
4. มารดาที่ขาดการช่วยเหลือประคับประคองจากสามีหรือครอบครัว
5. มารดาที่กังวลต่อเพศบุตรว่า อาจได้เพศที่ตนไม่ต้องการ และไม่รู้ว่าถ้าได้เพศที่ไม่ต้องการแล้วตนจะปฏิบัติอย่างไรดี
6. การเพิ่มจำนวนของสมาชิกจากการตั้งครรภ์ครั้งนี้ ซึ่งมีสมาชิกในครอบครัวจำนวนมากอยู่แล้ว
7. การให้กำเนิดบุตรที่ตนไม่ต้องการ เช่น บุตรที่เกิดจากการถูกข่มขืน
8. บิดามารดาที่อิจฉาลูก
9. บิดามารดาที่มีเจตคติทางลบต่อบุตรของตนมาตั้งแต่เกิด
10. บิดามารดาที่ไม่มีความอดทนต่อการแสดงออกของลูก เช่น เสียงร้องไห้เด็กที่มีความต้องการสูง

2. สาเหตุจากตัวเด็ก

เด็กบางคนมีส่วนทำให้ตนเองถูกทำทารุณกรรม (อัมพล สุอำพัน, 2537) คือ

2.1 เด็กที่มีลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ (Temperament) เป็นเด็กเลี้ยงยาก(Difficult

Child) เด็กกลุ่มนี้จะกระตุ้นให้บิดามารดาเกิดความโกรธได้ง่าย

2.2 เด็กที่มีลักษณะชนมาก บุคลิกภาพไม่พัฒนาสมอายุ มีสติปัญญาต่ำ เป็นเด็กเกิดนอกสมรสเป็นบุตรบุญธรรมหรือมีลักษณะหน้าตาคล้ายกับคนที่บิดามารดาไม่ชอบเหล่านี้เป็นสาเหตุให้บิดามารดามีเจตคติที่ปฏิเสธและไม่ต้องการเด็ก

2.3 เหตุการณ์ที่ทำให้ผลกระทบต่อกระบวนการ Bonding และ Attachment ในวัยเด็กอาจเป็นสาเหตุของการทารุณกรรมเด็ก ประมาณร้อยละ 50 ของเด็กเหล่านี้มีประวัติคลอดก่อนกำหนดและถูกแยกจากมารดาเมื่อแรกเกิด ร้อยละ 10 เป็นเด็กที่มีความพิการมาแต่กำเนิด

นอกจากประเภทของเด็กที่ทำให้ถูกทารุณกรรมได้ง่ายดังกล่าวข้างต้นแล้ว ในเด็กโตที่ด้ชนมาก ๆ พุดไม่มีใครฟังหรือยอมทำตาม สอนยาก อยู่ไม่สุข มีนิสัยกระด้าง ก้าวร้าว ชอบลักขโมย พุดเท็จ ชอบหนีโรงเรียน ชอบรังแกน้องเล็ก ๆ หรือรังแกเพื่อน เด็กเหล่านี้มีส่วนกระตุ้นให้พ่อแม่ผู้ปกครองหรือครูต้องลงมือทำโทษแรง ๆ ด้วยเช่นกัน ในลักษณะตรงกันข้ามเด็กที่เงียบเก็บไปหลับอยู่ตลอดเวลา มีการสนองตอบเชื่องช้า เด็กเหล่านี้โดยมากมักจะถูกล่อลวงปลละละเลยเนื่องจากเงียบเฉยเก็บไปพ่อแม่จึงมักคิดว่าเด็กไม่ต้องการการดูแล (วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล, 2532) นอกจากนี้เด็กที่มารดาไม่ต้องการให้เกิดมาอันเนื่องมาจากบุตรนอกสมรสหรือเป็นบุตรที่เกิดจากการถูกข่มขืน บุตรที่ไม่เป็นไปตามเพศที่ตนต้องการหรือลูกเลี้ยงในกรณีเช่นนี้มารดามักจะมีความรู้สึกที่ไม่ต้องการและรังเกียจเด็ก การทุบตีทำทารุณกรรมต่อเด็กจึงมักเกิดขึ้นได้อยู่เสมอ

3. สาเหตุจากสภาพแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจ

W.J. Goode (อ้างถึงใน วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล, 2532) กล่าวว่า "คนที่ไม่มีอำนาจหรืออิทธิพลในสังคมมักจะแสดงอำนาจออกโดยการใช้กำลัง (Physical Force) เพื่อเสริมอำนาจและอิทธิพลของตน" ดังนั้นอำนาจของบิดามารดาจึงขึ้นอยู่กับสถานะทางสังคม (Social Class) และฐานะทางเศรษฐกิจ บิดามารดาที่ประสบความล้มเหลวเกี่ยวกับสถานภาพในสังคมและเศรษฐกิจยังผลให้เกิดปัญหา 3 ประการ คือ

3.1 ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งภายในครอบครัว (Intra-Familial Conflict)

3.2 ก่อให้เกิดบุคลิกภาพเผด็จการที่ชอบใช้อำนาจเข้มงวดกับบุตร ขาดความรอบคอบ การควบคุมตนเองต่ำ

3.3 ตั้งเป้าหมายอนาคตของบุตรไว้สูง ชอบใช้อำนาจบังคับ เช่น บังคับให้บุตรเรียนตามที่ต้องการ มีความคิดในทางอนุรักษนิยมและชอบการแข่งขัน

จากผลของการที่บิดามารดาประสบความล้มเหลวทางด้านสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจจนกลายเป็นบุคคลที่ชอบใช้อำนาจเข้มงวดและทำโทษบุตรในลักษณะที่รุนแรงเสมอ นั้นกล่าวได้ว่า สภาพแวดล้อมทางสังคมนับว่ามีอิทธิพลสำคัญต่อพฤติกรรมของมนุษย์เป็นอย่างมาก ในครอบครัวที่ประสบปัญหาภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว หรือติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน เช่น การเจ็บป่วยของสามีหรือภรรยา การมีหนี้สิน ความขัดแย้งภายในครอบครัว การตกงาน พ่อแม่แยกกันอยู่ การสูญเสียสมาชิกในครอบครัวอย่างกะทันหันหันเหไปโดยเฉพาะผู้นำของครอบครัว

การตกอยู่ในภาวะการบีบรัดของเศรษฐกิจที่ตกต่ำและจากการเน้นเร่งรัดพัฒนาประเทศโดยมุ่งการเร่งรัดงานด้านเศรษฐกิจมากจนเกินไป ก่อให้เกิดหรือผลักดันให้เกิดการแข่งขันกันอย่างกันเกือบทุกด้านเพื่อให้ได้มาเพื่อความอยู่รอดหรือเพื่อยกระดับสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัวเพื่อให้ทัดเทียมกับครอบครัวอื่นที่มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีกว่า เหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุที่ชักนำไปสู่การทารุณกรรมเด็กได้

สถานที่ที่เด็กถูกทารุณกรรม

หากใช้สถานที่เป็นตัวกำหนดการทารุณกรรมเด็กจะแบ่งได้ 4 สถานที่ใหญ่ ๆ คือ (มนตรี สันทวิชัย, 2540)

1. การทารุณกรรมเด็กในสถานบันการศึกษา ผู้กระทำกับเด็กมักเป็นครูในโรงเรียน
2. การทารุณกรรมเด็กในสถานที่ที่เด็กทำงาน และผู้กระทำเด็กมักเป็นนายจ้างหรือผู้อยู่ในอาณัติของนายจ้าง
3. การทารุณกรรมเด็กในบ้านที่เด็กอยู่อาศัย ผู้กระทำกับเด็กมักเป็นบิดามารดาหรือญาติหรือผู้ปกครองของเด็ก
4. การทารุณกรรมเด็กในสถานที่อื่น ๆ เช่น ละแวกบ้าน สถานีตำรวจ วัด เป็นต้น โดยผู้กระทำกับเด็กอาจเป็นเพื่อนบ้าน พระ เจ้าหน้าที่ยตำรวจ หรือ บุคคลอื่น ๆ

ผลกระทบของเด็กที่ถูกทารุณกรรม

เด็กที่ถูกทารุณกรรมบ่อย ๆ ย่อมมีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างมากในด้านพฤติกรรมเด็กจะมีปัญหาด้านบุคลิกภาพและแสดงออกสองกรณีคือ

1. เด็กจะมีบุคลิกภาพที่ก้าวร้าว (Aggression) มีปัญหาด้านความประพฤติ (Conduct Disorder) ซึ่งมีโอกาสที่จะทำผิดกฎหมายได้สูงมาก รวมทั้งก่ออาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกายสูง
2. เด็กจะมีความวิตกกังวลสูง (Anxiety) ทำอะไรไม่ประสบความสำเร็จและยังมีผลทำให้เด็กมีความรู้สึกสิ้นหวัง (Hopelessness) ขาดความมั่นใจ ท้อแท้ บางรายมีพฤติกรรมทำลายตนเองหรือการฆ่าตัวตาย

ในบทความเรื่องการเลี้ยงดูอบรมเด็กของกองสุขภาพจิตกรมการแพทย์กระทรวงสาธารณสุข สุขกล่าวว่าเด็กที่ถูกทอดทิ้ง ขาดความรักความเอาใจใส่ เด็กถูกลงโทษหรือดูตำหนิรุนแรงเกินเหตุมักจะทำให้เด็กเกิดความน้อยเนื้อต่ำใจขึ้นพร้อม ๆ กับความแค้นและจะออกมาในรูปแบบของ

1. ขอมรับความชิงชังโดยไม่ปริปากเพราะคิดว่าไม่มีประโยชน์ที่จะต่อสู้ แต่จะฝังความรู้สึกลงไปในชีวิตใจว่าตนเองไม่มีค่าเป็นผู้ผิด ผู้แพ้ เด็กเหล่านี้จะนั่งเหม่อลอย น้ำลายไหล ผลกลาย เป็นโรคจิตบางคนซ่อนความรู้สึกไว้แล้วแสดงออกกับลูกหลานต่อไป

2. เป็นคนก้าวร้าว เกลียดชังโลก พยายามเอาชนะผู้อื่นต้องการให้ผู้อื่นชอบซ้ำเหมือน คนซึ่งเป็นการเรียกร้องแสวงหาความรักความเอาใจใส่จากผู้อื่น ผู้หญิงมักจะแสดงออกมาทาง สำนอนไม่ก้าวร้าวเหมือนผู้ชาย

3. เด็กชิงชังโลก ชิงชังพ่อแม่ เด็กจะออกไปนอกสังคมครอบครัว เปลี่ยนชื่อ นามสกุล ศาสนา เมื่อพบพ่อแม่ก็ทำเป็นไม่รู้จำ

ในเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแบ่งตามขั้นตอนคร่าว ๆ ได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ผลที่เกิดขึ้นทันที ที่เห็นได้ง่ายและชัดเจนก็คือ อาการทางกายไม่ว่าจะเป็นเลือดออก ช่องคลอดอักเสบหรือฉีกขาด มีน้อยรายที่สามารถระบุชัดว่าเป็นอาการทางจิตใจก็ด้วยการได้แนว ทางจากอาการทางกายนั่นเองหรือมีฉะนั้นก็จากพฤติกรรมหรืออาการทางอารมณ์ เช่น เจ็บ ขริม ซึม มีความวิตกกังวลสูง หงุดหงิดหรือกราดเกรี้ยว บางรายที่รุนแรงมากอาจคิดอยากตายและ พยายาม ลงมือกระทำด้วยหรือบางรายเด็กอาจจะฝันร้าย ตกใจง่าย และนอนไม่หลับ

2. ผลที่เกิดขึ้นในระยะยาว เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อเด็กได้ใช้กลไกทางจิตหลาย ๆ อย่างปรับ ตัวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วผลที่เกิดขึ้นจะมีหลายลักษณะที่พบ ได้แก่ เด็กรู้สึกตัวเองถูกทรยศ ไม่ว่าจะการกระทำที่เกิดขึ้นมานานหรือผ่านพ้นไปแล้วความรู้สึกนี้จะยังเกาะติดอยู่เป็นความรู้สึกของ การไม่ไว้วางใจใครโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าผู้กระทำเป็นคนรู้จัก สนิทสนมหรือญาติผู้ใหญ่อีกลักษณะ หนึ่งคือการมองตัวเองว่ามีตราบาป ตำด้อย เด็กที่รู้สึกเช่นนี้จะแยกตัวจากคนอื่น ไม่สูงลิ้งกับใคร และไม่มีความสุข กรณีเช่นนี้อาจนำไปสู่การคิดทำร้ายตนเองหรือฆ่าตัวตายได้ง่ายเช่นเดียวกันกับ กรณีแรก

ผลกระทบที่เด็กได้รับจากการถูกทารุณกรรมยังสามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ (มนตรี สันทวิชช์, 2540)

1. ด้านร่างกาย

- 1.1 รุนแรงที่สุดคือ เด็กเสียชีวิต
- 1.2 รองลงมาเด็กได้รับผลกระทบจนพิการ
- 1.3 เด็กบาดเจ็บถึงบาดเจ็บสาหัส

2. ด้านจิตใจ

หากเด็กรอดชีวิตจากการถูกทารุณกรรม จะได้รับผลกระทบทางจิตใจมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ

2.1 ผู้กระทำกับเด็ก หากเด็กให้ความเคารพนับถือมากก็จะได้รับผลกระทบทางจิตใจมาก

2.2 ระยะเวลาที่เด็กถูกทารุณกรรม

2.3 อายุของเด็กที่ถูกทารุณ (ช่วงอายุไม่เกิน 6 ปีจะมีผลมาก)

2.4 วิธีการที่เด็กถูกทารุณกรรม

2.5 จำนวนคนที่ทารุณกรรมเด็ก

2.6 โอกาสการได้ให้ความรักความเอาใจใส่ก่อนและในช่วงระยะเวลาที่ถูกทารุณกรรมก่อนได้รับการช่วยเหลือ

จากผลกระทบดังกล่าวข้างต้น พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกมาเป็นประสบการณ์การฟื้นฟูเด็กที่ถูกทารุณกรรมในมูลนิธิคุ้มครองเด็กคือ (มนตรี สันทวิชัย, 2540)

การพิการทางอารมณ์

1. ขาดความรักขนาดหนัก ซ้ำซ้อน ต้องการความสนใจ และต้องการคนอยู่ใกล้เอาใจใส่เสมอ

2. เศร้าซึม

3. เหม่อลอย

4. มองโลกในแง่ร้าย มองคนในแง่ร้าย ไว้อภัยคนยาก

5. อ่อนไหว เสียใจง่าย

6. โกรธง่าย หายช้า หรืออารมณ์ร้อนเร็ว ร้อนนานแต่อารมณ์เย็นลงช้า

พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัว คือ

1. ก้าวร้าว มักใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา (สังเกตได้เกือบทุกคนถึงแม้เด็กอายุไม่เกิน 2 ปี)

2. ปฏิเสธกฎเกณฑ์

3. ไม่ใส่ใจความทุกข์ ความเจ็บปวดของผู้อื่น

4. ปกป้องตนเองสูง

5. เกลี่ยคนง่าย รักคนยาก

6. ตัดสินใจเร็ว แม้ว่าจะเป็นผลร้ายกับตนเอง

7. การแสดงออกไม่เป็นไปตามวัย (บางครั้งแสดงออกเกินวัย บางครั้งแสดงออกต่ำกว่าวัย)

8. ปรับตัวเข้ากับคนอื่นยาก

ผลกระทบอีกลักษณะหนึ่งคือ ลักษณะที่เรียกว่า Traumatic Sexualization นั่นคือ มีการพัฒนาทางเพศออกมาผิดปกติ เช่น เด็กอาจกลายเป็นคนสำล่อนทางเพศ มีความคิดสับสนเกี่ยวกับเรื่องเพศลักษณะชื่อนี้อาจเห็นได้ในเด็กที่ยังเล็ก เช่น การนั่งตักคนไม่เลือก มีท่าที่ไม่ระมัดระวังเรื่องเพศและชอบสัมผัสอวัยวะเพศของคนอื่น จากผลกระทบของการถูกทารุณกรรมดังกล่าวข้างต้น นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ ตามมาอีกมากมาย

ความเป็นมาของการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

แม้ว่าจะมีการสำรวจหาอุบัติการณ์ของผู้ใหญ่ที่เคยมีประวัติการถูกล่วงละเมิดทางเพศในวัยเด็กตั้งแต่ปี ค.ศ. 1940 และ ค.ศ. 1950 แต่นักวิชาการก็ยังละเลยการสำรวจค้นหาเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศที่อยู่ในสังคมจนกระทั่งได้มีการตีพิมพ์หนังสือเรื่อง กลุ่มอาการเด็กถูกทารุณกรรมหรือ Battered Child Syndrome ซึ่งส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับบิดามารดาที่กระทำทารุณกรรมทางร่างกายต่อเด็กและการเรียกร้องให้ทุกรัฐออกกฎหมายให้ความคุ้มครองเด็กเหล่านี้ประมาณ 10 ปีต่อมา หน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลเด็กและบุคลากรที่มีหน้าที่ดูแลสุขภาพจิตของเด็กเริ่มให้ความสนใจปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศมากขึ้น

ประมาณกลางปี ค.ศ. 1970 มีการรายงานปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในประเทศสหรัฐอเมริกาโดยมีการรายงานจำนวนของเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศและรายงานเหล่านี้มีเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะปัญหาเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยบุคคลในครอบครัว (Incest) หลังจากนั้น 2-3 ปีต่อมาประเทศอังกฤษและประเทศแคนาดาได้รายงานเหตุการณ์นี้เช่นกัน ซึ่งในประเทศอังกฤษเด็กถูกทารุณกรรมที่ได้รับการช่วยเหลือมีอายุเพียง 8 ปีเท่านั้น (Haffejec, 1991 : 147-151) สิ่งตีพิมพ์ในช่วงปี ค.ศ. 1970 ส่วนใหญ่เป็นการจัดบันทึกหรือตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์มีจุดประสงค์ส่วนใหญ่เพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดปัญหา เช่น การมีพยาธิสภาพทางด้านจิตใจของผู้กระทำการล่วงละเมิดทางเพศกับเด็กที่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน และความเปราะบางของรูปแบบสัมพันธภาพในครอบครัว แพทย์ได้อธิบายถึงอาการและอาการแสดงของเด็กที่ถูกทารุณกรรม อย่างไรก็ตามข้อมูลเหล่านี้ยังมีช่องโหว่มากมาย ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาซึ่งขาดกลุ่มควบคุม การขาดเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานในการวัดและไม่สามารถแยกแยะความผิดปกติทางจิตใจของเด็กที่ตกเป็นเหยื่อในช่วงวิกฤตกับช่วงที่ผ่านมาเป็นระยะเวลานานได้

ดังนั้นในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา คือประมาณปี ค.ศ. 1980-1990 นี้เอง แพทย์และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีหน้าที่ดูแลรักษาเด็กที่ถูกทารุณกรรมที่เข้ามารับการรักษาในโรงพยาบาลจึงเริ่มทำการศึกษาอย่างเป็นระบบระเบียบตามกระบวนการทางสถิติ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีหลักฐานและน่าเชื่อถือตามหลักการทางวิทยาศาสตร์

อุบัติการณ์

การศึกษาอุบัติการณ์ของการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก จากการศึกษาตีพิมพ์ของประชากรผู้ซึ่งในวัยเด็กเคยมีประสบการณ์ของการถูกทารุณกรรมมาก่อน การศึกษาของนักวิชาการหลายท่านโดยการสอบถามประชากรวัยผู้ใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกา แคนาดา อังกฤษและนิวซีแลนด์พบว่าประชากรในแต่ละประเทศเคยถูกล่วงละเมิดทางเพศในวัยเด็กเป็น อัตราร้อยละ 6 ไปจนถึง

62 ในเพศหญิง และร้อยละ 3 ถึง 31 ในเพศชาย ซึ่งจำนวนของผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันมากเช่นนี้อาจเป็นเพราะมีปัจจัยหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. อิทธิพลของคำจำกัดความต่อการค้นหาความถี่ของเหตุการณ์

คำจำกัดความที่หลากหลายทั้งจากนักวิชาการและจากคนในสังคมเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการค้นหาความถี่ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น การกำหนดระดับอายุของผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศว่าระดับอายุสูงสุดเท่าใดจึงจะถือว่าเป็นการล่วงละเมิดทางเพศ การที่ผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศเป็นวัยรุ่นหรือเป็นเพื่อนดีเป็นการล่วงละเมิดทางเพศหรือไม่ ในประเทศอังกฤษได้ทดลองการค้นหาเหตุการณ์ โดยการให้คำจำกัดความของการล่วงละเมิดทางเพศที่แตกต่างกัน หลังจากนั้นนำไปใช้วัดโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยที่เหมือนกัน ผลปรากฏว่าได้อัตราความถี่ของเด็กที่เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศที่แตกต่างกัน (Kelly et al, 1991) จากการสำรวจเด็กนักเรียนอายุ 16-21 ปี เกี่ยวกับประสบการณ์ทางเพศที่เด็กเคยได้รับโดยใช้คำจำกัดความที่แตกต่างกันถึง 9 คำนิยาม ซึ่งเริ่มจากคำจำกัดความที่แสดงถึงความรุนแรงในระดับที่น้อยที่สุด เช่น การถูกสัมผัสหรือการที่ผู้ใหญ่ใช้วิธีวาระเพศให้เด็กดู อัตราความถี่ที่ได้ในเด็กนักเรียนหญิงที่เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศนี้มีจำนวนร้อยละ 59 และในเพศชายมีจำนวนร้อยละ 27 เมื่อเปรียบเทียบกับความถี่ที่เกิดขึ้นภายใต้คำจำกัดความที่แสดงถึงระดับความรุนแรงของการกระทำทารุณที่มากที่สุด ในเพศหญิงรายงานว่าเคยถูกล่วงละเมิดทางเพศจำนวนร้อยละ 4 และเพศชายจำนวนร้อยละ 2 (Smith and Bentovim, 1994)

2. อิทธิพลของระเบียบวิธีวิจัยต่ออัตราอุบัติการณ์ที่เกิดขึ้น

การศึกษาเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศไม่เพียงแต่เป็นการรื้อฟื้นความทรงจำที่เจ็บปวดของผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศเท่านั้นแต่วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลก็เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการศึกษาอุบัติการณ์ เช่น การสร้างกรอบคำถามเกี่ยวกับการถูกล่วงละเมิดทางเพศได้ศึกษาสิ่งตีพิมพ์ของประเทศสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับเรื่องนี้จำนวน 4 ฉบับ ที่ได้รับรายงานอัตราการเกิดอุบัติการณ์ของการล่วงละเมิดทางเพศซึ่งมีตั้งแต่ร้อยละ 15 ไปจนถึงร้อยละ 62 จำนวน 2 ฉบับ แสดงอัตราของผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศในระดับต่ำ (Wyatt and Peters, 1986:241-245) ทั้งนี้เนื่องมาจากใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่มีคำถามกว้าง ๆ ที่เกี่ยวกับประสบการณ์ของการถูกล่วงละเมิดทางเพศในทุกรูปแบบในขณะที่อีก 2 ฉบับ แสดงอัตราของผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศสูงกว่า เพราะใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล และใช้คำถามที่เฉพาะเจาะจงและจำแนกลักษณะของการถูกล่วงละเมิดทางเพศที่ได้รับ พวกเขาได้ให้แนวคิดว่าการเก็บรวบรวมเกี่ยวกับเรื่องนี้ควรสร้างคำถามแบบเจาะลึก และคำถามนั้นต้องชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะหรือรูปแบบของการล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ตอบแบบสอบถามหมดหนทางที่จะปิดบังข้อมูลในขณะที่ถ้าใช้คำถามแบบเปิดกว้างจะทำให้ผู้ตอบสามารถหลีกเลี่ยงที่จะตอบคำถามนั้นได้

3. เพศของผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศต่ออุบัติการณ์ที่เกิดขึ้น

จากการศึกษาที่ผ่านมาทั้งหมดแสดงอัตราของอุบัติการณ์ที่เพศหญิงถูกล่วงละเมิดทางเพศมากกว่าเพศชาย ในการศึกษาจากโรงพยาบาลพบว่าเด็กเพศหญิงที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศมีมากกว่าเพศชาย 9-10 เท่า ความแตกต่างของอุบัติการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างเพศหญิงกับชายนั้นสามารถอธิบายได้ว่า การกระทำล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กชายมักจะไม่ได้รับความสนใจและจดบันทึกเหตุการณ์ไว้ทั้งจากหน่วยงานที่ให้บริการทางสังคมและจากโรงพยาบาล

4. ฐานะ

ครอบครัวที่มีฐานะต่ำ ไม่ได้มีส่วนสัมพันธ์กับการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กแต่เท่าที่ผ่านมามีเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศจะมาจากครอบครัวที่มีฐานะต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องจากมีปัจจัยต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องเช่นบุคคลในกลุ่มนี้จะมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและสถานบริการสนับสนุนและช่วยเหลือของรัฐบาลมากกว่าบุคคลในกลุ่มอื่น ๆ ทำให้สังคมภายนอกบ้านรับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไรก็ตามจากการศึกษาต่าง ๆ มักพบว่าครอบครัวที่มีประวัติการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กมักจะเป็นครอบครัวที่มีความเครียดและแตกแยก เมื่อบุคคลเหล่านั้นมาขอรับบริการการช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ทางด้านสาธารณสุขเกี่ยวกับปัญหาครอบครัวที่เกิดขึ้น จึงทำให้ผู้ให้บริการทางการแพทย์รับรู้เหตุการณ์การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในครอบครัวเหล่านี้

5. ความสัมพันธ์ของการล่วงละเมิดทางเพศกับการทารุณกรรมทางร่างกาย

การศึกษาว่าในครอบครัวที่มีการทารุณกรรมทางร่างกาย จะส่งผลให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในครอบครัวนั้นยังได้ข้อมูลไม่แน่ชัด พฤติกรรมก้าวร้าวจะสัมพันธ์กับการใช้กำลังบังคับอย่างรุนแรงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มักจะก่อให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กแต่ก็ไม่ได้หมายความว่าเมื่อเกิดการทารุณกรรมทางร่างกายขึ้น จะต้องมีการล่วงละเมิดทางเพศร่วมด้วยเสมอไป ทั้งนี้เนื่องมาจากลักษณะของครอบครัวที่มีการทารุณกรรมทางร่างกายกับครอบครัวที่มีการล่วงละเมิดทางเพศนั้นมีความแตกต่างกัน จำนวนหลายครอบครัวที่มีการล่วงละเมิดทางเพศ มักพบว่าสมาชิกแสดงความไม่เป็นมิตรต่อกันหรือมีแรงกดดันที่อยากให้เกิดความเจ็บปวดกับเด็กซึ่งรูปแบบของบุคคลที่กระทำทารุณต่อเด็กพบว่าบุคคลนั้นมีแรงจูงใจขั้นพื้นฐานที่เกลียดเด็กจึงเกิดการกระทำทารุณทั้งทางร่างกายและทางเพศด้วยความตั้งใจที่จะทำให้เด็กตกใจกลัว

จากปัจจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการที่เราจะหาอุบัติการณ์และความชุกของปัญหานี้อย่างแท้จริงนั้นเป็นสิ่งที่ยากลำบากยิ่ง แต่อย่างไรก็ตามได้มีผู้พยายามจะรวบรวมสถิติเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กไว้เพื่อให้สังคมได้ตระหนักถึงความรุนแรงของปัญหานี้ดังเช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกาหน่วยงาน The National Center for Child Abuse and Neglect ได้รวบรวมสถิติของเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศพบว่ามีจำนวนอย่างน้อยหนึ่งแสนรายต่อปี ในขณะที่ความจริงแล้วคาดว่าน่าจะมีเด็กที่ตกเป็นเหยื่อสองแสนถึงห้าแสนราย ส่วนประเทศฮ่องกงในช่วงปี ค.ศ.

1984 และ ค.ศ.1986 มีการรายงานจำนวนเด็กที่ถูกทารุณกรรมจำนวน 946 ราย ซึ่งจากจำนวนทั้งหมดนี้เป็นเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศถึงร้อยละ 3.5 - 4.5

ความหมายของการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กมีความหมายกว้างขวางไม่สามารถให้คำจำกัดความที่ชัดเจนและรัดกุมได้ ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละสาขาวิชาชีพที่แตกต่างกันย่อมมีทรรศนะในการมองพฤติกรรม การล่วงละเมิดทางเพศแตกต่างกันไป อย่างไรก็ตามได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้

การล่วงละเมิดทางเพศ หมายถึง เป็นการกระทำทางเพศของผู้ใหญ่ต่อเด็กที่ยังไม่มีวุฒิภาวะพอที่จะเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ โดยมุ่งหวังที่จะตอบสนองความต้องการทางเพศของผู้ใหญ่ หรือการกระทำทางเพศต่อเด็กโดยใช้กำลังการบังคับขู่เข็ญหรือหลอกลวงให้เด็กมีกิจกรรมทางเพศกับตน

หรือ การกระทำทางเพศต่อเด็กโดยที่เด็กไม่ยินยอมแต่เด็กไม่สามารถปกป้องตนเองได้ รวมไปถึงการมีประสบการณ์ทางเพศระหว่างเด็กกับผู้ปกครองหรือผู้ดูแลและการให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศ โดยมีเงื่อนไขว่าเมื่อเด็กกระทำกิจกรรมนั้นแล้วจะได้รับเงินเป็นสิ่งตอบแทน เช่น การถ่ายภาพเปลือย การเป็นโสเภณีเด็ก (Finkelhor and Korbin, 1988 : 457-468)

การล่วงละเมิดทางเพศ หมายถึง เด็ก (อายุต่ำกว่า 16 ปี) ที่ถูกกระทำล่วงละเมิดทางเพศโดยผู้ที่มีวุฒิภาวะเต็มที่ให้เด็กผู้นั้นร่วมกระทำกิจกรรมทางเพศเพื่อกระตุ้นให้เกิดอารมณ์เพศแก่ตน (Baker and Duncan, 1985 : 457-468)

การล่วงละเมิดทางเพศ จะรวมไปถึงการมีเพศสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กจะเกิดขึ้นโดยการใช้กำลังการข่มขู่ หลอกลวง ในขณะที่ผู้ใหญ่ขาดสติ หรือใช้อำนาจของความสัมพันธ์กับเด็กแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเอง (Finkelhor and Howling, 1984 : 23-33)

การล่วงละเมิดทางเพศจะสัมพันธ์กับผลที่เกิดขึ้น นั่นคือเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บก่อให้เกิดความผิดปกติหรือบกพร่องต่อพัฒนาการทางด้านสุขภาพจิตของผู้อ่อนเยาว์ (Sorrenti - Little, Bagley and Robertson, 1994 : 46-97)

การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก หมายถึง การล่วงเกินหรือละเมิดสิทธิทางเพศต่อเด็กหรือเยาวชนผู้ซึ่งยังไม่เต็มวัยที่โดยที่เด็กยังไม่เข้าใจ ไม่ได้เอ่ยปากยินยอม และผู้ใหญ่ในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กในลักษณะที่สังคมไม่ยอมรับ (สำหรับ จิตตินันท์ , 2537)

การล่วงละเมิดทางเพศ หมายถึง เป็นการกระทำใด ๆ ต่อเด็กโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เด็กเป็นเครื่องมือตอบสนองความต้องการทางเพศของผู้ใหญ่ โดยที่เด็กยังไม่เจริญเติบโตถึงวุฒิภาวะพอที่จะเข้าใจการกระทำเหล่านี้หรือตกลงยินยอมร่วมในการกระทำเหล่านั้นได้

รูปแบบของการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

มีการแบ่งรูปแบบของการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กไว้ดังนี้ (สำหรับ จิตตินันท์, 2537)

1. กรณีที่ไม่รุนแรง

เป็นการล่วงละเมิดทางเพศที่ไม่มีการสัมผัสร่างกาย เช่น การเปลือยกายให้เด็กดู อวัยวะเพศ แอบดูเด็กอาบน้ำ พุดจาฉนวนลาม พุดสองแง่สองง่าม โทรศัพทลามก หรือการให้เด็กดู ภาพลามก วิดีโอลามกเพื่อเร้าหรือกระตุ้นอารมณ์ทางเพศต่อเด็ก

2. กรณีที่รุนแรง

เป็นการล่วงละเมิดทางเพศที่มีการสัมผัสร่างกายเด็กด้วย แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 ยังไม่ถึงขั้นล่วงล้ำเข้าไปในอวัยวะเพศของเด็ก เช่น การลูบคลำอวัยวะเพศ หรือตามร่างกายเด็กด้วยมือเปล่าเพื่อกระตุ้นอารมณ์เพศต่อเด็ก การให้เด็กจับคลำอวัยวะเพศหรือสำเร็จความใคร่ให้ผู้กระทำ

2.2 มีการล่วงล้ำเข้าไปในอวัยวะเพศหรือทางทวารหนักของเด็ก เช่น การข่มขืนกระทำชำเรา การกระทำอนาจารทางทวารหนัก

ชนิดของการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

มีการแบ่งชนิดของการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กอย่างกว้าง ๆ ได้ 2 แบบ คือ (อุมาพร ตริงคสมบัติ, 2535 : 583-591)

1. มีการใช้กำลังบังคับขู่ขู่ขู่เด็กให้มีกิจกรรมทางเพศด้วยลักษณะที่รุนแรงที่สุดของแบบ คือการข่มขืน (Rape)

2. ไม่ได้มีการใช้กำลังบังคับขู่ขู่ แต่มักเป็นการหลอกล่อชักชวนเด็กโดยให้สิ่งตอบแทน ซึ่งอาจเป็นของรางวัล ขนม ของเล่น หรือการมีความสัมพันธ์เป็นพิเศษ เป็นคนโปรดของผู้ใหญ่ เป็นต้น

ชนิดของการล่วงละเมิดทางเพศตามลักษณะของการกระทำ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ (อัมพล สุอำพัน, 2537)

1. การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กโดยใช้กำลังผู้กระทำมักจะทำเพียงครั้งเดียวหรือจำนวนน้อยครั้ง เด็กผู้เคราะห์ร้ายมักเป็นเด็กเพศหญิงอายุ 8 - 10 ปี แต่อาจจะเป็นเด็กเล็กกว่านี้ก็ได้ เด็กเหล่านี้มักจะมีอาการบาดเจ็บทางกายมากจนถึงกับพิการได้ เช่น มีการฉีกขาดของช่องคลอด จนถึงทวารหนัก บางรายมีการติดเชื้อซ้ำเติมจนต้องตัดมดลูกทิ้งสูญเสียความสามารถในการมีบุตรไปในที่สุดการล่วงละเมิดทางเพศชนิดนี้มักจะมีมาพบแพทย์ในลักษณะฉุกเฉิน

2. มีความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กเป็นระยะเวลานาน ซึ่งพบได้บ่อยกว่าพวกแรกเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ 9 ใน 10 รายจะเป็นแบบนี้ ผู้เคราะห์ร้ายมักเป็นเด็กโตก่อนเข้าวัยรุ่นหรือ

วัยรุ่นระยะต้นผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กมักจะเป็นคนที่ใกล้ชิด คู่แคบ อาจจะเป็นบิดา พี่ชาย ญาติ หรือเพื่อนบ้านความสัมพันธ์อาจนานเป็นปี เด็กมักจะไม่พูดถึงเรื่องนี้เลยโดยที่เด็ก บางรายได้รับความพอใจ ความสนใจ เอาใจใส่ ได้บางสิ่งบางอย่างที่ต้องการจากการยอมมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ใหญ่ บางรายก็ถูกข่มขู่ไม่ให้เล่าความจริงที่เกิดขึ้นให้ใคร

Finkelhor และ Redfield (1984) ได้แบ่งแยกชนิดและความแตกต่างของการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเพื่อใช้ในการประเมินความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ ซึ่งเขาได้แบ่งออกได้เป็น

1. ระดับอายุของเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย
2. ระดับอายุของผู้กระทำ รวมถึงความแตกต่างของอายุระหว่างผู้กระทำกับผู้ถูกกระทำ
3. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำกับเหยื่อ ซึ่งถ้าเหตุการณ์เกิดขึ้นภายในครอบครัวสังคม จะมองว่าเป็นการล่วงละเมิดทางเพศมากกว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นนอกบ้าน
4. เพศของเหยื่อซึ่งถ้าเกิดขึ้นกับเด็กชายสังคมจะรู้สึกว่าการละเมิดนั้นรุนแรงน้อยกว่าเกิดขึ้นกับเด็กหญิง
5. เพศของผู้กระทำล่วงละเมิดและลักษณะของการมีกิจกรรมทางเพศ
6. ผลกระทบที่เกิด ขึ้นตามมาว่ารุนแรงหรือไม่
7. ความคิดเห็นของบุคคลในสังคมที่ต่างเพศกัน เกี่ยวกับเหตุการณ์การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

ได้มีการใช้ตัวแปรดังกล่าวข้างต้นศึกษาเพื่อจัดลำดับความรุนแรงของเหตุการณ์โดยนำไป สอบถามกับผู้ปกครองของเด็กโดยทั่วไป พบว่าตัวแปรด้านระดับอายุของผู้กระทำและลักษณะของ การมีกิจกรรมทางเพศกับเด็กเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดที่จะบอกถึงระดับความรุนแรงของ เหตุการณ์ (Finkelhor and Redfield, 1994) เช่น สังคมจะมองว่าการที่ผู้ใหญ่ที่มีอายุ 25 ปี ขึ้นไปกระทำการกิจกรรมทางเพศโดยให้เด็กเข้าร่วมด้วยจะถูกตีความหมายว่าเป็นการล่วงละเมิดทาง เพศมากกว่าการที่ผู้กระทำมีอายุต่ำกว่า 20 ปี ส่วนในด้านลักษณะของการมีกิจกรรมทางเพศ สังคมจะรู้สึกว่าการมีเพศสัมพันธ์กับเด็กหรือการพยายามที่จะร่วมเพศกับเด็กเป็นการล่วงละเมิด ทางเพศมากกว่าการที่ผู้ใหญ่จับต้องอวัยวะเพศของเด็ก การใช้อวัยวะเพศให้เด็กดูหรือการถ่ม มองเด็ก

สำหรับตัวแปรอื่น ถึงแม้จะถูกจัดลำดับความสำคัญและความรุนแรงน้อยกว่า 2 ตัวแปร แรกที่กล่าวมาข้างต้นแต่บุคคลในสังคมก็ได้ให้ความคิดเห็นในแต่ละตัวแปร ดังนี้

- การกระทำการกิจกรรมทางเพศโดยใช้กำลังกับเด็กจะรุนแรงมากกว่าไม่ใช้กำลัง
- ตัวแปรด้านความสัมพันธ์ของผู้กระทำกับเหยื่อ บิดากระทำต่อบุตรสาว มารดากระทำ ต่อบุตรชาย ญาติเพศชายกระทำต่อหลานสาว จะถูกมองว่าเป็นการล่วงละเมิดทางเพศมากกว่า บุคคลภายนอกบ้านเป็นผู้กระทำในขณะเดียวกันถ้าผู้กระทำเป็นเพศหญิงจะถูกมองว่าเป็นการกระทำทารุณที่มีระดับความรุนแรงน้อย

- เพศชายกับเพศหญิง จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรุนแรงของการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กแตกต่างกันโดยที่เพศชายจะรู้สึกว่าการนี้มึระดับความรุนแรงน้อยในขณะที่เพศหญิงรู้สึกว่าการนี้รุนแรงมาก

สาเหตุของการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

ได้จำแนกสาเหตุของการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กออกเป็น 3 ประเด็นด้วยกัน คือ (จุไร อภัยจิรรัตน์ ,2537)

1. จากครอบครัว ผู้ปกครองหรือผู้ใหญ่

1.1 ผู้ปกครองที่มีอายุน้อยหรือมีวุฒิภาวะของอารมณ์และบุคลิกภาพเป็นเด็กกว่าอายุ ต้องพึ่งพิงผู้อื่นอยู่เสมอ เกิดความสับสนในการแสดงบทบาทของตนทำให้ไม่สามารถปกป้องเหตุร้ายที่เกิดขึ้นกับเด็กได้ เช่น ครอบครัวที่มีบิดาเป็นหัวหน้าครอบครัวและมีอำนาจ ส่วนมารดาอ่อนแอทางอารมณ์และบุคลิกภาพจึงไม่สามารถปกป้องบุตรที่ถูกบิดาทารุณกรรมได้ ครอบครัวที่มีบุตรชายคนโตเป็นผู้รับผิดชอบภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัว เมื่อมีเหตุการณ์การล่วงละเมิดทางเพศต่อน้องสาวมารดารับรู้แต่ไม่พยายามช่วยเหลือปกป้อง ยิ่งไปกว่านั้นมารดาอาจสนับสนุนให้เกิดเหตุการณ์เช่นนั้นเพราะต้องการให้เกิดความมั่นคงในสภาพของครอบครัว

1.2 เกิดปัญหาขึ้นภายในครอบครัว เช่น ครอบครัวที่ต้องมุ่งทำมาหากินจนต้องทิ้งบุตรให้อยู่ตามลำพัง ครอบครัวที่บิดาหรือมารดาติดอยู่ในอบายมุข สิ่งเสพติดต่าง ๆ ครอบครัวแตกแยก ครอบครัวที่ต้องเร่ร่อนหางานทำทำให้ไร้ที่พักอาศัยที่ปลอดภัย ครอบครัวที่มีลูกจำนวนมาก เป็นต้น

1.3 สัมพันธภาพภายในครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ เช่น บิดามารดาไม่เคยเลี้ยงดูบุตรคนนี้เลยหรือเป็นบุตรที่ติดมากับคู่สมรสใหม่ เป็นต้น

1.4 เคยมีประสบการณ์ได้รับการทารุณในวัยเด็กเช่น มีประวัติว่าถูกทอดทิ้งพบการทะเลาะดบตีของบิดามารดาเป็นประจำจนเห็นว่าการต่อสู้ที่รุนแรงเป็นสภาพปกติสะสมเป็นบุคลิกภาพแบบก้าวร้าวหรืออันธพาล มักพบในกรณีที่ชอบข่มขืนเด็ก

1.5 มีความผิดปกติทางเพศ เช่น ชอบล่วงละเมิดทางเพศผู้อื่น ชอบมีเพศสัมพันธ์กับเด็กมีความต้องการทางเพศสูง เป็นต้น

1.6 สัมพันธภาพทางเพศระหว่างคู่สมรสล้มเหลว เช่น คู่สมรสไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างเพียงพอ คู่สมรสอยู่ในภาวะเจ็บป่วยจึงใช้เด็กที่อยู่ใกล้ชิดเป็นเครื่องทดแทน

2. ตัวเด็ก

2.1 เป็นเด็กที่มีการเจริญเติบโตเร็วและเป็นสาวกว่าวัย

2.2 เด็กใช้การเรียนรู้ว่าความสัมพันธ์ทางเพศ ทำให้ได้รับในสิ่งที่เขาขาดหายไป เช่น ความรัก ความมั่นคง

2.2 เด็กมักมีขีดจำกัดในการปกป้องตนเองโดยเฉพาะเด็กเล็ก เด็กพิการ ปัญญาอ่อน

3. สังคม

3.1 รูปแบบสังคมเปลี่ยนแปลงไปจากสังคมชนบทเป็นสังคมเมือง ทำให้ความเป็นอยู่แบบแผนของชีวิตในสังคมเปลี่ยนไป เช่น มีจำนวนครอบครัวเดี่ยวเพิ่มมากขึ้น ขาดการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ปัญหาขาดที่อยู่อาศัยที่มั่นคงปลอดภัย

3.2 ค่านิยมบริโภควัตถุหรือวัตถุนิยมสูงขึ้น ทำให้ทุกคนต้องแสวงหาเพื่อตอบสนองความต้องการของตน เช่น การขายบุตรให้เป็นโสเภณี

3.3 มีค่านิยมทางเพศที่ผิด ๆ ในสังคม เช่น ค่านิยมเปิดพรหมจรรย์

ในขณะที่เดียวกันผู้ที่ทำงานช่วยเหลือและคลุกคลีอยู่กับชีวิตเด็ก ๆ ที่ต้องตกอยู่ในความทรมานจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศดังเช่น มนตรี สันทวิชัย (2537) ได้วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นต้นเหตุของการเกิดปัญหานี้ออกเป็น 2 ปัจจัยใหญ่ ๆ คือ

1. ปัจจัยด้านค่านิยม ซึ่งเป็นสิ่งที่ปลูกฝังจากการเลี้ยงดูตั้งแต่เล็ก ๆ ที่ผู้กระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กถูกเลี้ยงดูแบบไม่เหมาะสม เช่น ถูกปล่อยปละละเลย ถูกเลี้ยงดูอย่างขาดความรัก ถูกเลี้ยงดูแบบถูกทำร้ายอย่างรุนแรง หรืออยู่ในบรรยากาศของครอบครัวที่มีแต่ความกดดัน ไร้ความสุข โดยไม่มีอำนาจใด ๆ ในการต่อรอง เมื่อเขาเติบโตความก้าวร้าวจึงอาจแสดงออกมาในลักษณะการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก หากสิ่งแวดล้อมเอื้อต่อความก้าวร้าวของเขา

2. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกช่วยด้วยสิ่งเร้าทางเพศต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งพิมพ์ วิทยุโสตถก สถานีเรจรมย์ต่าง ๆ แม้ธาตุแท้ทางจิตสำนึกที่ถูกปลูกฝังให้เก็บกอดความก้าวร้าวที่เป็นทุนเดิมและจะถูกควบคุมด้วยกติกาและบรรทัดฐานของสังคม อย่างไรก็ตามเขาอาจจะยากต่อการยับยั้งชั่งใจเมื่อได้รับการกระตุ้นจากปัจจัยแวดล้อมเร้าให้เขาปฏิบัติสิ่งอันเลวร้ายต่อเด็ก

เมื่อพิจารณาสาเหตุที่ก่อให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กดังกล่าวข้างต้นแล้ว จะเห็นได้ว่าสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหานี้มาจากปัจจัยจากครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กจากบุคคลในครอบครัว (Incest) เช่น บิดา หรือญาติพี่น้องร่วมสายโลหิตเดียวกันเป็นเครื่องแสดงถึงความสัมพันธ์ที่ผิดปกติในครอบครัว อาจสรุปลักษณะของครอบครัวที่มีความเสี่ยงสูงต่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

1. รูปแบบของครอบครัว

ลักษณะของครอบครัวที่ล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กส่วนใหญ่มักจะพบว่าความสัมพันธ์กันในครอบครัวเป็นแบบเย็นชา ครอบครัวที่มีโครงสร้างแบบมีผู้หนึ่งผู้ใดเป็นใหญ่ภายในบ้าน โดยเฉพาะบิดาจะมีอำนาจมากที่สุดในบ้านและมีนิสัยชอบใช้กำลังบังคับขู่เข็ญ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาไม่ดีซึ่งมักเกิดจากการขาดความอบอุ่นในวัยเด็ก เป็นครอบครัวปิดแยกตัวอยู่โดดเดี่ยวไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น ในกรณีที่บิดาเป็นผู้กระทำอาจเป็นเพราะต้องการความ

รู้สึกว่าคุณมีอำนาจและสามารถควบคุมสมาชิกในครอบครัวได้ แต่ในทางกลับกันมีการศึกษาว่า รูปแบบของครอบครัวที่มารดา มีอำนาจมากในครอบครัวและบิดาเป็นผู้ตาม บิดาจะเป็นผู้กระทำ ล่วงละเมิดทางเพศต่อบุตรเพื่อต้องการความรู้สึกว่าคุณมีพลังอำนาจ ดังนั้น การที่ลักษณะการ อยู่ร่วมกันของบุคคลในครอบครัวที่มีบทบาทที่ไม่สมดุลย์นี้ จะทำให้ครอบครัวเกิดภาวะการกระทำ ล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กได้มาก

2. ปัญหาทางเพศ

ปัญหาทางเพศเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาสัมพันธภาพระหว่างสามีภรรยาการที่ ภรรยาไม่สามารถตอบสนองความต้องการทางเพศของสามีได้ อาจเนื่องมาจากการเจ็บป่วยทางกาย ไม่สบายหรือมีอาการซึมเศร้าจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กได้บางรายมี ความผิดปกติทางจิตเกี่ยวกับเรื่องเพศ เช่น ชอบมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก ชอบโชว์อวัยวะเพศ ถ้ามอง หรือพวกชอบความรุนแรงในขณะมีเพศสัมพันธ์

3. การขาดสัมพันธภาพกับสังคม

เป็นลักษณะที่บิดาเป็นคนเก็บตัว ไม่ชอบการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นนอกจาก ครอบครัว ดังนั้นเมื่อเกิดความคับข้องใจหรือมีปัญหาทางเพศจึงหันมาล่วงละเมิดทางเพศกับเด็ก

4. การเกิดความสับสนในบทบาทหน้าที่

ครอบครัวลักษณะนี้มารดาจะไม่ค่อยได้ทำหน้าที่ของภรรยาที่ดี แต่จะผลักระไปให้ บุตรสาวเป็นผู้รับผิดชอบแทนทำให้บิดามองบุตรสาวว่าเป็นเสมือนภรรยาในวัยน้อย นอกจากนั้นยังใช้ เด็กเป็นที่ระบายความต้องการทางเพศของตนและเป็นที่พักทางด้านจิตใจ ซึ่งจะเป็นการยับยั้ง พัฒนาการตามปกติของเด็กในด้านการสร้างสัมพันธภาพทางเพศกับบุคคลอื่นเมื่อเด็กเติบโตขึ้น

5. การติดสารเสพติดประเภทแอลกอฮอล์

การติดสารเสพติดประเภทแอลกอฮอล์จะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการล่วงละเมิด ทางเพศต่อเด็กจากบุคคลในครอบครัวที่ใช้สารเสพติดประเภทนี้ จากการศึกษาของ Cavalin (1966 : 1132-1138) พบว่าบิดาที่กระทำล่วงละเมิดทางเพศต่อบุตรสาวมีอุบัติการณ์ของการ เป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง

6. ความไม่ชัดเจนของขอบเขตส่วนตัว

ลักษณะครอบครัวแบบนี้ มักพบว่ามีความสับสนในการลำดับความสัมพันธ์ในหมู่ ญาติและสมาชิกในครอบครัวไม่เคารพสิทธิและขอบเขตส่วนตัวของกันและกัน เช่น ไม่มีการกั้น ขอบเขตส่วนตัวขาดความเป็นส่วนตัว เช่น การใช้ห้องน้ำร่วมกัน ความแออัดในการนอนอยู่ร่วมกัน

7. การใช้กลไกทางจิตแบบปฏิเสธ

เป็นกลไกทางจิตที่ใช้บ่อยที่สุดสำหรับบิดาที่มีเพศสัมพันธ์กับบุตรสาวของตน โดยจะ ให้เหตุผลว่าเป็นการสอนเรื่องเพศให้แก่บุตร ในขณะที่มารดาไม่กล้าเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้เพราะ กลัวว่าตนจะได้รับอันตรายส่วนเด็กที่ตกเป็นเหยื่อจะใช้กลไกทางจิตแบบปฏิเสธและไม่แสดงความ รู้สึกเพื่อเป็นการป้องกันความรู้สึกอายและผิด และทำให้ครอบครัวสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้

ลักษณะของผู้ชายที่ล่วงละเมิดทางเพศ

ถึงแม้ว่าบริบทของสังคมจะส่งเสริมต่อการล่วงละเมิดทางเพศ แต่ไม่ใช่ผู้ชายทุกคนจะกระทำการล่วงละเมิดทางเพศ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factors) เป็นสำคัญ ปัจจัยของการเป็นผู้ล่วงละเมิดทางเพศจากผลการศึกษาวิจัยต่าง ๆ มีดังนี้

1. อายุ

ส่วนใหญ่มีอายุน้อย ประมาณ 15 - 24 ปี ทั้งนี้เพราะอายุในระยะวัยรุ่นและผู้ใหญ่ตอนต้นเป็นช่วงเวลาที่ผู้ชายจะเผชิญภาวะวิกฤตทางอารมณ์ได้จากความคาดหวังการแสดงบทบาททางเพศ การมีอำนาจและภาพลักษณ์ของผู้ชายตามที่สังคมยกย่อง การล่วงละเมิดทางเพศจึงเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงภาวะวิกฤตของการพัฒนาด้านวุฒิภาวะและจิตใจตามช่วงอายุของผู้กระทำ การล่วงละเมิดทางเพศโดยพฤติกรรมนี้เกิดขึ้นเมื่อผู้ชายมีความเครียดอย่างมากจากความคาดหวัง ความต้องการที่กดดันต่อชีวิต แต่ไม่มีแหล่งสนับสนุนการจัดการกับแรงกดดันนั้นอย่างเหมาะสม

2. ลักษณะภูมิหลังของครอบครัว

ผู้ชายที่ล่วงละเมิดทางเพศผู้หญิงและเด็ก ในวัยเด็กเคยถูกล่วงละเมิดทางเพศและเติบโตในครอบครัวที่มีปัญหาในวัยเด็ก

อย่างไรก็ตาม พบว่าผู้ต้องขังคดีข่มขืนกระทำชำเราจำนวน 137 คน ส่วนใหญ่เป็นลูกคนแรกในวัยเด็กบิดามารดาเลี้ยงดูเอง โดยบิดามารดาอยู่ด้วยกันมีสัมพันธภาพในครอบครัวดีโดยมีความสนิทสนมกับมารดามากกว่าบิดาและเป็นผู้ที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับญาติ พี่น้อง (อัมพร โอตระกูล, ระวีวรรณ โรจวิภาต, ชัยรัตน์ วงศ์อาษา และ ศุภชัย แสงรัตนกุล, 2527 : 71-77) ผู้ที่ข่มขืนกระทำชำเรานั้นร้อยละ 50 เติบโตในครอบครัวที่ไม่มีการทารุณกรรมในครอบครัว ร้อยละ 66 ปฏิเสธการประทุษร้ายในวัยเด็ก ร้อยละ 91 ไม่เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศในวัยเด็ก

3. ลักษณะทางพันธุกรรม

มีแนวคิดในแง่มุมมองพันธุกรรมว่าผู้ก่อคดีล่วงละเมิดทางเพศคือผู้ที่มีความบกพร่องของสมองแต่กำเนิดทำให้ขาดความยับยั้งคิด เป็นผู้มีจิตใจวามบันดาลโทสะเนื่องจากความผิดปกติทางพันธุกรรมโดยผู้ชายที่มีความผิดปกติของโครโมโซม y (46 xyy) จะมีรูปร่างสูงใหญ่ ใบหน้ามีสิวมามากนิสัยก้าวร้าวเพราะระดับฮอร์โมนเทสโทสเตอโรน (Testosterone) ที่เพิ่มขึ้น มีระดับสติปัญญาต่ำกว่าคนปกติและมีความโน้มเอียงในการก่อคดีล่วงละเมิดทางเพศ

อย่างไรก็ตาม แนวคิดนี้ยังไม่ได้รับการยืนยันชัดเจนในการวิเคราะห์โครโมโซมของผู้ก่ออาชญากรรมรวมทั้งผู้ล่วงละเมิดทางเพศทั้งกลุ่มที่ต้องโทษและต้องสงสัยจำนวน 663 คน ไม่พบความผิดปกติของโครโมโซมแต่อย่างใด

จากการศึกษาปีสภาวะของผู้ชายที่มีพฤติกรรมผิดปกติ ซึ่งรวมทั้งความก้าวร้าวรุนแรง และมีความพยายามล่วงละเมิดทางเพศ ค้นพบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมกับการเปลี่ยนโครงสร้างยีนของเอนไซม์โมโนเอมิโนออกซิเดส A (Monoamine Oxidase A-MAOA) แต่ไม่ได้

รายงานการสืบทอดทางพันธุกรรมแต่อย่างใด (Brunner, Nelen, Breakefield, Ropers and Van-Oost, 1993 : 578-580)

4. ระดับการศึกษาและสติปัญญา

ส่วนใหญ่ระดับสติปัญญาในระดับปานกลางในเกณฑ์ปกติ นอกจากนั้นส่วนใหญ่ไม่ประสบความสำเร็จในการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอุปนิสัยที่ไม่อดทนต่อการเรียนหรือการทำงานที่เป็นอุปสรรคนั้นเอง (สุวนีย์ เกียวกิ่งแก้ว, 2527)

5. ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

ส่วนมากมีสถานภาพทางด้านเศรษฐกิจไม่ดี และระดับความเป็นอยู่ทางสังคมค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาวะกดดันในชีวิตการเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจและการมีพฤติกรรมระบายความเครียดด้วยความรุนแรงทำให้มีการใช้กำลังบังคับในการได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการรวมทั้งในด้านเพศ อย่างไรก็ตามผลการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในกลุ่มผู้ต้องขังหรือผู้ต้องหาที่มีการแฉ่งความและไม่สามารถหลีกเลี่ยงการจับกุมได้ เนื่องจากปัจจัยทางเศรษฐกิจดังกล่าวแต่สภาพความเป็นจริงในสังคมปัจจุบัน การล่วงละเมิดทางเพศอาจเกิดได้ในสังคมทุกประเภทและทุกระดับฐานะ

6. ปัญหาด้านสุขภาพจิต

ส่วนใหญ่เป็นผู้ชายที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมและสุขภาพจิตพบว่าร้อยละ 50.37 ของผู้ต้องขังคดีล่วงละเมิดทางเพศมีปัญหาสุขภาพจิต (อัมพร โอตระกูล และคณะ, 2527 : 71-77)

7. ปัญหาด้านเพศสัมพันธ์

ผู้ที่ล่วงละเมิดทางเพศเป็นผู้ที่ไม่สามารถมีความสุขจากการมีเพศสัมพันธ์ตามปกติได้ และความต้องการทางเพศจะถูกกระตุ้นได้ด้วยความก้าวร้าวรุนแรงที่มีต่อผู้หญิงมีการเปรียบเทียบความต้องการทางเพศระหว่างผู้ที่กระทำการล่วงละเมิดทางเพศกับผู้ชายที่ไม่กระทำพบว่าผู้ชายที่ไม่กระทำจะถูกกระตุ้นทางเพศจากการร่วมเพศที่ผู้หญิงยินยอม ขณะที่ผู้ล่วงละเมิดทางเพศจะมีความตื่นตัวทางเพศจากการร่วมเพศด้วยวิธีบังคับ

ผู้ต้องขังคดีล่วงละเมิดทางเพศ ร้อยละ 16 มีปัญหาทางเพศคือกามตายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความก้าวร้าวรุนแรงที่ได้แสดงออกต่อผู้หญิง เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัวทางเพศ ในลักษณะทำนองเดียวกับความเบี่ยงเบนทางเพศในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การเป็นนักดื่ม การใช้เครื่องแต่งกายสตรีเป็นสิ่งกระตุ้นความตื่นตัวทางเพศ เป็นต้น จึงทำให้ผู้ล่วงละเมิดทางเพศมีปัญหาด้านเพศสัมพันธ์ในสภาวะปกติทั่วไป

ผู้ที่ล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

1. กรณีที่เป็นคนคุ้นเคย

มักจะล่วงละเมิดทางเพศกับเด็กคนเดิมซ้ำแล้วซ้ำอีก ผู้กระทำมักจะเป็นผู้ที่มีปัญหาทางอารมณ์จากความกดดันหรือความเครียดที่มากผิดปกติ เช่น ชีวิตสมรสมีปัญหา ไม่สามารถจะสร้างความสัมพันธ์กับคนวัยใกล้เคียง จนกลายเป็นความผิดปกติทางเพศอย่างรุนแรงหรือเป็นผู้ที่มีปัญหาทางจิตใจโดยตรง เช่น ชอบมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็ก (Paedophile)

2. กรณีที่เป็นคนแปลกหน้า

มักจะกระทำกับเด็กแต่ละคนเพียงครั้งเดียวแล้วเปลี่ยนตัว ผู้กระทำมักเป็นผู้ที่มีความต้องการทางเพศสูงผิดปกติอย่างรุนแรง และเกรงว่าคนวัยเดียวกันจะปฏิเสธจึงหันมาล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กด้วยเห็นว่าเด็กเป็นผู้ที่อ่อนแอกว่า

สถานที่เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ

1. สถานที่คุ้นเคย เช่น บ้าน โรงเรียน วัด
2. สถานที่ไม่คุ้นเคย เช่น สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น ห้องน้ำสาธารณะ โรงละคร โรงภาพยนตร์ (มนตรี สันทวิชัย, 2540)

ผลกระทบของการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กจะก่อให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงและยาวนานในหลายด้าน ได้แก่

1. ผลกระทบทางร่างกาย

ในการพิจารณาถึงผลกระทบของการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กด้านร่างกายของเด็ก ต้องเริ่มจากปฏิกิริยาการตอบสนองของเด็กต่อการกระทำนั้น ผลกระทบทางด้านร่างกายขึ้นอยู่กับรูปแบบของการกระทำ ทารุณ อายุ และระดับขั้นพัฒนาการของเด็ก เช่น การพยายามร่วมประเวณีกับเด็กจะก่อให้เกิดผลต่างไปจากการกระทำต่อวัยรุ่น ซึ่งสามารถจำแนกผลที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

1.1 ก่อให้เกิดบาดแผลจากการใช้กำลังบังคับขู่เข็ญให้เด็กมีกิจกรรมทางเพศด้วย ซึ่งบางรายอาจถึงแก่ความตายได้

1.2 การเจ็บป่วยจากการติดเชื้อ เช่น โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ซิฟิลิส หนองใน การอักเสบในอวัยวะสืบพันธุ์ การแพร่กระจายของเชื้อทางเพศสัมพันธ์สู่ปากหรือทวารหนัก โรคตับอักเสบและที่สำคัญที่สุดคือโรคเอดส์ บางรายอาจทำให้เกิดความผิดปกติที่ถาวร เช่น ต้องตัดมดลูกทิ้ง เป็นต้น

2. ผลกระทบทางจิตใจ

การล่วงละเมิดทางเพศจะก่อให้เกิดบาดแผลทางจิตใจ (Psychic trauma) ซึ่งมีกลไกของการเกิดบาดแผลทางจิตใจ 4 ประการ คือ (Finkelhor and Browne, 1986)

2.1 Traumatic Sexualization การที่เด็กถูกกระตุ้นทางเพศก่อนเวลาอันสมควร และ การที่ผู้ใหญ่มีพฤติกรรมเสริมการตอบสนองทางเพศเด็ก เช่น ให้อาหาร ให้ความเอ็นดูเป็นพิเศษ ทำให้เด็กไปใช้พฤติกรรมทางเพศเป็นเครื่องมือเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งอื่น ๆ ที่ตนต้องการสิ่งนี้จะนำไปสู่การมีพฤติกรรมทางเพศก่อนวัยอันสมควร ความสับสนในเอกลักษณ์ทางเพศและการกระตุ้นทางเพศที่ผิดปกติ

2.2 Powerlessness เด็กจะรู้สึกว่าช่วยตัวเองไม่ได้ ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์รอบตัวได้อันสืบเนื่องมาจากการถูกทำร้ายร่างกาย ซึ่งจะนำไปสู่ความกลัวและความวิตกกังวล

2.3 Stigmatization เด็กจะมีความรู้สึกที่ตนเองแตกต่างไปจากเด็กคนอื่นเป็นสิ่งของหรือร่างกายที่ชำรุดแล้ว (Damaged Goods Syndrome) เด็กจะรู้สึกว่าร่างกายของตนถูกทำลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ายังคงมีการบาดเจ็บของอวัยวะเพศหรือมีโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เด็กจะกลัวว่าจะเกิดความพิการอย่างถาวรกับร่างกายตน กลัวว่าตนจะไม่สามารถมีความสัมพันธ์ทางเพศแบบปกติ กลัวการแต่งงาน และกลัวการตั้งครรภ์และการมีบุตร บางครั้งเด็กจะใช้วิธีการโทษตนเองเพื่อปฏิเสธการกล่าวโทษบิดาหรือผู้กระทำล่วงละเมิดทางเพศ เช่น “ถ้าฉันไม่ให้ทำพอก็คงไม่อยากหลับนอนกับฉัน” ทั้งหมดนี้นำไปสู่ความอับอาย ความรู้สึกผิด และรู้สึกว่าตนเองไร้ค่า

2.4 Betrayal เด็กจะรู้สึกว่าตนเองถูกทรยศหักหลังเพราะถูกใช้เป็นเครื่องมือบำบัดความต้องการทางเพศโดยบุคคลที่ตนเองไว้วางใจ รวมทั้งยังรู้สึกว่ามารดาเป็นผู้ทรยศเนื่องจากไม่สามารถปกป้องตนจากการถูกทำร้าย และเด็กจะยังมีความรู้สึกมากขึ้นเมื่อมารดาปฏิเสธที่จะรับรู้เหตุการณ์ตำหนิหรือกล่าวโทษว่าเด็กเป็นต้นเหตุ ความรู้สึกนี้อาจแผ่ขยายไปยังบุคคลอื่นทำให้เด็กขาดความไว้วางใจผู้ใหญ่ รวมทั้งมีความโกรธรุนแรงอีกด้วย

อาการทางจิตใจภายหลังถูกล่วงละเมิดทางเพศ อาจแบ่งได้เป็น 2 ระยะ คือ

ระยะเริ่มแรก (Immediate Effects)

เกิดในระยะที่เด็กเพิ่งถูกล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งสามารถจำแนกความผิดปกติออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ภาวะตึงเครียดที่เกิดจากภัยอันตราย (Traumatic Stress Disorders) ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1.1 การเห็นภาพของการถูกล่วงละเมิดทางเพศซ้ำ ๆ (Flashback) ทำให้เด็กรู้สึกว่าการณ์เลวร้ายนั้นเกิดขึ้นกับตนซ้ำแล้วซ้ำอีก

1.2 พฤติกรรมถอนตัวออกจากสถานการณ์หรือสังคมเป็นกลไกทางจิตของเด็กที่พยายามหลบหนีจากสถานการณ์นั้น ซึ่งจะแสดงออกโดยการขาดความรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ

1.3 การแสดงท่าทีห่างเหินกับบุคคลอื่น การแยกตัว และการมองสิ่งรอบตัวด้วยสายตาที่เย็นชา

1.4 อาการวิตกกังวลซึ่งเด็กจะแสดงอาการตื่นตัวมากผิดปกติ นอนไม่หลับฝันร้าย โดยอาจฝันซ้ำ ๆ เกี่ยวกับเรื่องการถูกล่วงละเมิดทางเพศ หรือฝันว่าตนเองถูกล่วงโทษจากการกระทำเช่นนั้น อาการต่าง ๆ เหล่านี้จะนำไปสู่ความรู้สึกผิด

1.5 การสูญเสียความทรงจำชั่วขณะ รู้สึกว่างเปล่าเหมือนไม่มีชีวิตจิตใจความรู้สึกสูญเสีย ซึมเศร้า และหงุดหงิดง่าย

นอกจากนั้นเด็กจะมีอาการหวาดกลัววิตกกังวลปนว่ามีอาการเจ็บป่วยทางร่างกาย (Somatic Complaint) โรกระบบสรีระแปรปรวน (Psychosomatic Disorders) บางรายจะมีอาการหวาดกลัวและหลีกเลี่ยงจากผู้ชายทุกคน ส่วนในเด็กเล็กมักพบว่ามีอาการปัสสาวะรดที่นอน ตีนกั้ว และมีพฤติกรรมก้าวร้าว

2. ภาวะซึมเศร้า อาการซึมเศร้าเป็นอาการผิดปกติที่พบได้บ่อยมากที่สุดของเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ มีรายงานว่ เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลฝ่ายจิตเวช มีอุบัติการณ์ของการเป็นโรคซึมเศร้า (Major Depression) ถึงร้อยละ 71 และในผู้ป่วยกลุ่มนี้มีอุบัติการณ์ของการพยายามฆ่าตัวตายมากกว่ากลุ่มเด็กป่วยทางจิตที่ไม่มีประวัติการถูกล่วงละเมิดทางเพศ (Sansone - Hyden et al, 1986 : 753-757) ภาวะซึมเศร้านี้เกิดขึ้นจากการที่เด็กรู้สึกว่าตนถูกทรยศจากผู้ใหญ่เป็นผลทำให้พวกเขาขาดความไว้วางใจบุคคล มีความรู้สึกที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ส่วนความรู้สึกเป็นตราบาป (Stigmatization) ก่อให้เกิดความรู้สึกเลวร้าย อับอายรู้สึกผิด ซึ่งจะมีผลต่อการมองภาพพจน์ของตนเองไปในทางลบ มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (Finkelhor and Browne, 1986)

3. ความผิดปกติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศจะแสดงออกในลักษณะที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวในเรื่องเพศ สำเร็จความใคร่ด้วยตนเองบ่อยครั้ง หรือกระทำในที่สาธารณะมีลักษณะยั่วชวนเพศตรงข้าม (Seduce)

ระยะยาว (Long - Term Effects)

สามารถจำแนกความผิดปกติออกได้เป็นด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. การพัฒนาความไว้นือเชื่อใจพื้นฐาน การที่เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศจะมีผลต่อการพัฒนาความไว้นือเชื่อใจพื้นฐาน (Basic Trust) โดยเริ่มต้นมาจากการที่เด็กรู้สึกว่าตนเองถูกทรยศหักหลังจากผู้ใหญ่ โดยเฉพาะบุคคลในครอบครัวที่ตนเองไว้วางใจมากที่สุด เช่น บิดา หรือญาติสนิทในขณะที่มารดาปฏิเสธไม่รับรู้ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และไม่สามารถปกป้องเด็กจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศได้ทำให้ความรู้สึกนี้แผ่ขยายไปสู่บุคคลอื่น เมื่อเด็กเติบโตขึ้น ก็จะกลายเป็นคนที่ไม่ไว้วางใจใครและไม่มีความรักให้กับผู้ใด

2. ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง หลังจากที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศแล้ว เด็กจะมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นสิ่งของที่ชำรุดแล้ว (Damaged Goods Syndrome) จากการที่เด็กจะรู้สึกว่าร่างกายของตนถูกทำลายหรือมีการเปลี่ยนแปลงไปรวมทั้งปฏิกิริยาจากบุคคลในสังคมที่ห้อมล้อมตัวเด็ก แสดงการปฏิเสธไม่ยอมรับหรือเด็กเกิดความรู้สึกอายและผิด ทำให้เด็กมองภาพพจน์ตนเองไปใน

ทางลบ เป็นผลให้เกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ในเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศนี้เป็นสาเหตุสำคัญที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของเด็กในด้านต่าง ๆ มากมายหลายด้าน ซึ่งเด็กเหล่านี้จะแสดงออกโดยการไม่ยอมไปโรงเรียน ขาดสมาธิ รวมทั้งการดูแลสุขภาพร่างกายของตนเอง เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศจะไม่สนใจดูแลสุขภาพและความสะอาดของร่างกายใส่เสื้อผ้าเก่าสกปรก ไม่รักษาความสะอาดผมและร่างกาย เรียกกลุ่มอาการนี้ว่า Cinderella Syndrome (Goodwin cited in Bentovim et al, 1988) ส่วนในเด็กโตความรู้สึกด้วยคุณค่าในตนเองจะสัมพันธ์กับความรู้สึกเศร้า ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมการทำร้ายตนเอง เช่น การรับประทานยาเกินขนาด การหนีออกจากบ้านและกลายเป็นผู้กระทำล่วงละเมิดทางเพศต่อบุคคลอื่น

3. อาการซึมเศร้า และมีพฤติกรรมฆ่าตัวตาย อาการซึมเศร้าเป็นอาการที่พบได้บ่อย โดยเฉพาะในเด็กวัยรุ่นที่มีประวัติถูกล่วงละเมิดทางเพศ และมีหลายรายมาโรงพยาบาลผ่ายจิตด้วยโรคซึมเศร้าที่มีอาการวิกลจริต (Major Depression with Psychotic Features) อารมณ์เศร้าจะมีส่วนสัมพันธ์กับความโกรธ ซึ่งพบได้บ่อยในกลุ่มเด็กที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลผู้เคราะห์ร้าย มักจะแสดงความรู้สึกหม่นหมองและสิ้นหวัง เด็กมักจะรู้สึกโกรธผู้กระทำล่วงละเมิดทางเพศหรือสมาชิกในครอบครัว যেื่อที่เป็นเพศชายกับเพศหญิงจะเกิดความรู้สึกโกรธต่อบุคคลที่แตกต่างกัน โดยเพศชายจะโกรธบิดา ส่วนเพศหญิงจะโกรธมารดา

การประเมินภาวะซึมเศร้าโดยใช้แบบประเมินภาวะซึมเศร้า (CDI) ประเมินสภาพอารมณ์ของเด็ก พบว่า การแสดงความผิดปกติออกมาทางด้านร่างกายเป็นกลุ่มอาการที่พบบ่อย เช่น ความผิดปกติในด้านการนอน และความอยากอาหาร ความรู้สึกอ่อนแรง เหนื่อยล้า และความกังวลเกี่ยวกับสุขภาพของตน เกือบ 1 ใน 4 ของเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ (ร้อยละ 24) แสดงความวิตกกังวลอย่างมากเกี่ยวกับอนาคต โดยพวกเขาจะเกิดความรู้สึกกลัวว่าจะมีสิ่งเลวร้ายเกิดขึ้นกับตน เด็กที่มีภาวะซึมเศร้าจะมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำที่สุดเกี่ยวกับเรื่องภาพลักษณ์ของตนเองและความสัมพันธ์กับเพื่อน

4. พฤติกรรมก้าวร้าว พบว่าเด็กจะมีความโกรธและมีความสามารถในการควบคุมความต้องการของตนเองต่ำโดยเด็กจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวไปสู่บิดามารดา และจากการใช้แบบสำรวจพฤติกรรมมักพบว่าเด็กเหล่านี้จะมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อต้านสังคม

5. ความบกพร่องในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน เด็กมักจะขาดทักษะในการเข้าสังคม มีความยากลำบากในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับบุคคลและหลีกเลี่ยงจากสังคม เนื่องจากครอบครัวของเด็กจะให้เด็กแยกตัวจากสังคมและเพื่อน

6. ปัญหาด้านการเรียน ความบกพร่องในการเรียนเกิดขึ้นเนื่องจากเด็กจะหมกหมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับเรื่องการถูกล่วงละเมิดทางเพศ ทำให้ขาดสมาธิรวมทั้งยังมีความต้องการหลบหนีจากสังคมทำให้เด็กขาดเรียนบ่อย ๆ เด็กจะระบายความโกรธที่มีต่อผู้กระทำทารุณไปสู่บุคคลอื่นในขณะที่อยู่โรงเรียน เช่น มีพฤติกรรมเกเร ขอบรบกวนผู้อื่น

7. อาการ Hystencal และ Dissociative Hystencal เป็นอาการทางจิตเวชชนิดหนึ่งที่มีการสูญเสียหรือเปลี่ยนแปลงในหน้าที่การทำงานของร่างกาย เกิดจากความขัดแย้งภายในจิตใจในระดับจิตไร้สำนึกแต่ถูกยับยั้งไม่ให้ความขัดแย้งนั้นออกมา Ego จึงใช้กลไกป้องกันทางจิตแบบ Conversion ทำให้มีอาการทางกายเกิดขึ้น เด็กหลายรายมีอาการชักจากอาการ Hystencal ในขณะที่บางรายมีอาการ Dissociation เช่น ลืมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อฝัน ฝันกลางวัน ละเมอเดิน ส่วนที่มีอาการ Dissociation อย่างมากจะกลายเป็นโรคบุคลิกภาพผิดปกติแบบมีหลายบุคลิก (Multiple Personality Disorder)

8. การติดสารเสพติด พบว่าการติดสารเสพติดและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สามารถพบได้บ่อยในเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยเฉพาะวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น จากการศึกษาในคลินิกพบว่าการใช้สารเสพติดก็เพื่อทำให้ตนเองลืมความทรงจำที่เจ็บปวด จนทำให้บางรายกลายเป็นโรคพิษสุราเรื้อรังไปในที่สุด

9. ความผิดปกติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศและบทบาททางเพศ การที่เด็กต้องเผชิญกับเหตุการณ์ของการถูกล่วงละเมิดทางเพศในวัยเด็ก จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อพัฒนาการทางเพศ การสร้างเอกลักษณ์ทางเพศ และความสามารถที่จะสร้างสัมพันธภาพทางเพศตามปกติในอนาคต เด็กจะแสดงการกระตุ้นทางเพศมากผิดปกติหรือแสดงออกเกี่ยวกับเรื่องเพศมากผิดปกติ เด็กบางรายเข้าใจว่าการเกิดเหตุการณ์เช่นนี้กับตนจะนำไปสู่การได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการ บางรายจะสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองบ่อย ๆ ในที่สาธารณะ

เด็กที่เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศจะแสดงพฤติกรรมหมกมุ่นเกี่ยวกับเรื่องเพศ เช่น การพยายามจับต้องอวัยวะเพศของผู้ใหญ่ หรือของเด็กวัยอ่อนกว่า มีพฤติกรรมขี้ขลาด (Bentovim and Boston, 1988 : 16-39)

การสอบถามมารดาและผู้ดูแลเด็กที่เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่เปิดเผยมองของเด็ก พบว่า เด็กเหล่านี้จะแสดงออกทางเพศที่มากเกินไปและกระทำในที่สาธารณะ เช่น การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ในทางกลับกัน จากการศึกษาพบว่าถูกล่วงละเมิดทางเพศจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางเพศของเด็กหยุดชะงักและยับยั้งการตอบสนองทางเพศตามธรรมชาติ (Finkelhor, 1979)

ในเด็กชายที่เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศแบบรักร่วมเพศ จะส่งผลให้เด็กเกิดความสับสนวิตกกังวลเกี่ยวกับเอกลักษณ์ทางเพศของตน

เมื่อเด็กเหล่านี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ ส่วนหนึ่งจะยึดอาชีพโสเภณี บางส่วนมีความบกพร่องในการมีเพศสัมพันธ์ตามปกติ เช่น ไม่สามารถบรรลุถึงจุดสุดยอดได้ หลีกเลี่ยงไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์หรือเกิดความเจ็บปวดอย่างมากในขณะที่มีเพศสัมพันธ์

3. ผลกระทบต่อครอบครัวและชีวิตประจำวัน

เป็นเรื่องที่มักถูกมองข้ามไป และมักเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กไม่กล้าเล่าเรื่องนี้ให้ใครฟังเด็กอาจถูกส่งตัวไปอยู่ที่อื่นเนื่องจากบิดามารดาไม่สามารถดูแลปกป้องเด็กได้ในกรณีเด็กที่

ถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยบุคคลร่วมสายโลหิต (Incest) บิดาอาจถูกจำคุก ในบางรายครอบครัวอาจต้องย้ายที่อยู่ถ้าไม่สามารถปรับตัวกับผลกระทบทางสังคมที่เกิดขึ้นได้ในกรณีที่เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศจากบุคคลอื่น ๆ ภายนอกครอบครัวส่วนใหญ่ผู้ปกครองจะมีการตอบสนองอย่างรุนแรงโดยในระยะแรกจะตกใจมาก บางคนถึงกับหมดสติต่อมาจะปฏิเสธในสิ่งที่เกิดขึ้น บางคนอาจจะกล่าวโทษซึ่งกันและกันว่าเป็นต้นเหตุให้เกิดเหตุการณ์ และบางครั้งมีการกล่าวโทษเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศด้วย โดยอ้างว่าเป็นเพราะเด็กแสดงท่าทางขี้ขลาดและยินยอมพร้อมใจจึงทำให้เกิดเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นซึ่งต่อมาจะทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวเปราะบางมาก อาจนำไปสู่การเกิดปัญหาครอบครัวแตกแยกตามมาได้ง่าย

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในกรณีที่เด็กตกอยู่ในวงจรของการถูกล่วงละเมิดทางเพศที่ยาวนาน

เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศในระยะเวลานานจะก่อให้เกิดความสับสนเกี่ยวกับบทบาททางเพศของตน การถูกล่วงละเมิดทางเพศยาวนานกว่า 1 ปี และเด็กที่เคยถูกถ่ายภาพลามกจะได้รับผลกระทบในทางลบมากที่สุด เนื่องจากเด็กจะรับรู้ว่าการที่ตนถูกบันทึกภาพไว้จะเป็นหลักฐานที่มัดตัวและรูปภาพเหล่านั้นอาจถูกถ่ายทอดลงในหนังสือ ซึ่งคนรู้จักอาจพบเห็น เหล่านี้จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกวิตกกังวลเป็นอย่างมาก ได้ชี้ให้เห็นผลกระทบของการที่เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะเวลานานว่า คือ (Jones , 1991 : 163-170)

1. เด็กจะจมอยู่กับความเชื่อและทัศนคติที่บิดเบือนไปทำให้เด็กปรับตัวได้ยากขึ้นเป็นผลพัฒนาการที่ปกติของเด็ก
2. การล่วงละเมิดทางเพศที่รุนแรงก่อให้เกิดเด็กเกิดความเจ็บปวดจะทำให้เกิดผลกระทบต่อจิตใจของเด็กที่รุนแรงมาก
3. การล่วงละเมิดทางเพศเป็นสิ่งที่ทำให้เด็กรู้สึกอับอาย รวมทั้งลักษณะท่าทีของผู้กระทำทารุณจะทำให้เด็กรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำลง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปฏิกิริยาการตอบสนองของเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ

ความผิดปกติทางจิตใจของเด็กแต่ละคนจะมีความรุนแรงเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้

1. ระดับอายุ

พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างอายุที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศครั้งแรกกับระดับความรุนแรงของผลกระทบทางด้านจิตใจ จากการศึกษาหลายฉบับรายงานว่า เด็กวัยรุ่นที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศจะเกิดความผิดปกติทางจิตใจมากกว่าวัยเด็ก ในการตรวจรักษาเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทาง

เพศอายุตั้งแต่ 2-15 ปี โดยใช้เกณฑ์การวินิจฉัยตามสมาคมจิตแพทย์อเมริกัน ครั้งที่ 3 (DSM III) พบว่า เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศครั้งแรกในช่วงระหว่างอายุ 10-15 ปีจะเกิดโรคทางจิตเวชที่ต้องได้รับการรักษาแบบเป็นผู้ป่วยในโรงพยาบาลมากกว่าเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศตั้งแต่อายุต่ำกว่า 10 ปี (Adams - Tecker, 1982 : 1252 -1256) ในทำนองเดียวกันเหยื่อที่อยู่ในวัยเด็กจะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายหลังจากถูกล่วงละเมิดทางเพศน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับเหยื่อที่เป็นวัยรุ่นหรือวัยผู้ใหญ่ (Peter, 1976 : 394-421) และ Sirles et al. (1989 : 225-229) พบว่าวัยรุ่นที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศจะเกิดโรคทางจิตเวชตามเกณฑ์การวินิจฉัยตามสมาคมจิตแพทย์อเมริกัน ครั้งที่ 3 มากกว่าวัยเด็ก

ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากการที่เด็กเล็กยังไม่เข้าใจว่าพฤติกรรมที่ผู้ใหญ่กระทำต่อพวกเขาที่มีความหมายว่าอย่างไร ส่วนในกรณีผู้กระทำเป็นบุคคลในครอบครัวเด็กจะถูกชักจูงว่าพฤติกรรมเหล่านี้ เป็นวิธีการเล่นที่ปกติของครอบครัวหรือสังคมแต่จะต้องเก็บไว้เป็นความลับ

2. เด็กมีประวัติความเครียดมาก่อน

มีการรายงานว่าเด็กที่มีประวัติความเครียดมาก่อน หลังจากถูกล่วงละเมิดทางเพศ บาดเจ็บทางจิตใจมากกว่าเด็กที่ไม่มีประวัติความเครียดมาก่อน โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กที่สภาพครอบครัวมีปัญหาสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิก

3. ความรุนแรงของการล่วงละเมิดทางเพศ

กรณีที่ผู้กระทำล่วงละเมิดทางเพศชู้บังคับและใช้กำลังกระทำต่อเด็กอย่างรุนแรงจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อเด็กทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยการชู้บังคับถูกทารุณกรรมทางร่างกายหรือการมีเพศสัมพันธ์ทางช่องคลอดและทวารหนัก จะทำให้เกิดบาดเจ็บทางจิตใจได้มาก (Haugard and Tilly, 1988 : 1293-1296)

4. การล่วงละเมิดทางเพศที่เกิดขึ้นเป็นระยะเวลาสั้นหรือบ่อยครั้ง

การล่วงละเมิดทางเพศที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งและเป็นระยะเวลาสั้นจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อทางจิตใจที่รุนแรง (Jones, 1991 : 163-170) ในขณะที่เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยบุคคลมากกว่า 1 คน จะเกิดบาดเจ็บทางจิตใจที่รุนแรง ในเด็กวัยเรียนที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศระยะเวลาสั้นมากกว่า 2 ปี จะเกิดอาการซึมเศร้าอย่างรุนแรง

5. สัมพันธ์ภาพระหว่างเด็กและผู้กระทำล่วงละเมิดทางเพศ

ผลกระทบต่อเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยบิดาแท้ จะมีความรุนแรงน้อยกว่าถูกกระทำโดยบิดาเลี้ยง ทั้งนี้เนื่องมาจากความรุนแรงของการล่วงละเมิดทางเพศมักพบว่าบิดาเลี้ยงมีแนวโน้มที่จะใช้ความรุนแรงกับเด็กมากกว่า ส่วนการล่วงละเมิดทางเพศโดยพี่น้องจะก่อให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงเช่นเดียวกัน เป็นเพราะการล่วงละเมิดทางเพศจะต่อเนื่องเป็นระยะเวลาสั้นและมักจะเป็นวิธีการชู้บังคับในขณะที่เดียวกันถ้าผู้กระทำเป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็ก เด็กจะเกิดความรู้สึกสองฝักสองฝ่ายทั้งนี้เนื่องมาจากการที่เด็กเล็กยังไม่เข้าใจว่าพฤติกรรมที่ผู้ใหญ่กระทำต่อพวกเขา

นั้นมีความหมายว่าอย่างไร ในกรณีผู้กระทำเป็นบุคคลในครอบครัวเด็กจะถูกชักจูงว่าพฤติกรรมเหล่านี้เป็นวิธีการเล่นที่ปกติของครอบครัวหรือสังคมแต่จะต้องเก็บไว้เป็นความลับ

6. การเปิดเผยเรื่องราวที่เกิดขึ้น

เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศส่วนใหญ่จะถูกข่มขู่บังคับให้ปกปิดเรื่องราวเป็นความลับ ซึ่งผู้กระทำจะขู่ลงโทษอย่างรุนแรงกับเด็กหรือการขู่จะงดเว้นของขวัญรางวัลที่จะให้ จึงทำให้เด็กเกิดความรู้สึกสองฝักสองฝ่ายที่จะเปิดเผยเรื่องราวกับบิดามารดา โดยเฉพาะถ้าผู้กระทำนั้นเป็นญาติหรือผู้ใกล้ชิดกับมารดาบิดาเด็กจะรู้สึกเครียดต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและมีความรู้สึกผิดลงโทษตัวเองหากต้องเป็นผู้เปิดเผยเหตุการณ์มากกว่าการใช้ตัวแทน (เช่น ตุ๊กตา รูปภาพเป็นสื่อในการเปิดเผยเรื่องราวที่เกิดขึ้น) เมื่อเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศติดต่อกันเป็นช่วงเวลานานเด็กจะเผชิญกับความเครียดต่อการปกปิดเรื่องราวที่เกิดขึ้นและรู้สึกกลัวต่อสิ่งที่เธอประสบมากยิ่งขึ้น ความคับข้องใจที่เกิดอยู่ตลอดเวลาจะมีผลต่อเด็กมากกว่าวิธีการของการล่วงละเมิดทางเพศที่เธอได้รับ

7. ปฏิกริยาของครอบครัวที่มีต่อเด็กภายหลังถูกล่วงละเมิดทางเพศ

ปฏิกริยาตอบโต้ของบุคคลที่มีความสำคัญต่อเด็ก จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การตอบสนอง และการปรับตัวของเด็กเป็นอย่างมากเนื่องจากเด็กต้องการความเข้าใจการยอมรับจากบุคคลที่เด็กรัก ได้แก่ บิดามารดา ญาติพี่น้อง ตลอดจนเพื่อนฝูงที่ใกล้ชิด เพราะเป็นกลุ่มบุคคลที่เด็กมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดมากที่สุด ถ้าบุคคลดังกล่าวมีปฏิกริยาในทางบวกโดยการใช้กำลังใจและสนับสนุนเด็กก็จะมีส่วนช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวต่อสภาพความเป็นจริงได้ดี แต่ถ้าหากครอบครัวปฏิเสธการช่วยเหลือเด็กหรือตำหนิเด็กก็จะเป็นการเพิ่มความเครียดให้เกิดขึ้นกับเด็กมากยิ่งขึ้น ปฏิกริยาในทางลบของมารดาจะทำให้ขาดผลทางจิตใจเด็กมากยิ่งขึ้น (Conte and Schuerman. 1987 : 201-211)

วิธีการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญปัญหาหนึ่ง ที่ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อเด็กที่ตกเป็นเหยื่อและครอบครัว การป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นในสังคมคงเป็นวิธีการที่ดีที่สุดแต่ในความเป็นจริงยังไม่มีสังคมใดสามารถกระทำได้ วิธีการหนึ่งที่สามารถกระทำได้ในขณะนี้คือ การให้ความรู้ ความเข้าใจ แก่ประชาชนเกี่ยวกับปัญหาที่นับวันจะเพิ่มมากขึ้นมุ่งหวังให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา และร่วมมือที่จะช่วยกันแก้ไขความสามารถในการประเมิน สภาพเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศในระยะเริ่มต้นเป็นสิ่งที่ทุกคนในสังคมพึงกระทำได้เพื่อเป็นการช่วยเหลือเด็กให้รอดพ้นจากสภาพการณ์อันเลวร้ายเหล่านี้ อีกทั้งยังเป็นการลดผลกระทบทั้งทางร่างกายและจิตใจของเด็กลงอีกด้วย

วิธีการที่ประชาชนผู้ปกครองหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กที่พบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุการณ์ การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือขั้นต้นแก่เด็กเหล่านั้นไว้ดังนี้ (สำหรับ จิตตินันท์, 2537)

1. กรณีที่ยังไม่ทราบแน่ชัดว่าเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศหรือไม่

1.1 อย่าปฏิเสธปัญหาจนเชื่อเด็กไว้ก่อน แม้ว่าเรื่องที่เด็กเล่าจะเชื่อยากเพียงใดเพราะ ถ้าเด็กสร้างเรื่องขึ้นแสดงว่าเด็กกำลังมีปัญหาด้านอื่นที่ต้องการความช่วยเหลือเช่นกัน

1.2 รับฟังอย่างสงบเมื่อเด็กเล่าให้ฟังว่าถูกล่วงละเมิดทางเพศให้รับฟังอย่างสงบแล้ว พยายามให้เด็กค่อย ๆ เล่าลำดับเหตุการณ์ วันเวลา สถานที่ ผู้กระทำ ด้วยการซักถามอภิปราย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุการณ์ก่อนที่เด็กจะถูกล่วงละเมิดทางเพศ

1.3 ปลอบโยนให้กำลังใจ พยายามปลอบโยนให้กำลังใจเด็ก และให้ความมั่นคงแก่เด็กว่าเราจะปกป้องคุ้มครองเขาให้ปลอดภัย บอกให้เด็กทราบว่าสิ่งที่เด็กมาบอกเล่าให้เราทราบ เป็นเรื่องที่ดีและถูกต้อง

1.4 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากเด็ก หากเป็นเรื่องที่ไม่จริง รายละเอียดและข้อเท็จจริงจะไม่ชัดเจนหรือไม่ปะติดปะต่อการเล่าหลาย ๆ ครั้งจะไม่ตรงกัน บางครั้งการที่เด็กเล่าเรื่องที่ไม่ชัดเจนหรือไม่ปะติดปะต่ออาจจะเป็นเพราะเด็กมีปัญหาด้านสุขภาพจิตและอารมณ์ ซึ่งต้องการความช่วยเหลือด้วยเช่นกัน

2. กรณีที่ทราบแน่ชัดว่าเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ

2.1 ควบคุมอารมณ์ให้ได้ ให้รับฟังข้อมูลอย่างมีสติ ไม่แสดงอาการโวยวายหรือโกรธเคืองหรือหวาดกลัว วิตกกังวลให้เด็กเห็น เพราะอาจทำให้เด็กตกใจกลัวจนไม่กล้าบอกความจริง

2.2 ปลอบโยนให้กำลังใจ และยืนยันว่าเด็กเป็นผู้บริสุทธิ์ เป็นผู้ได้รับความเสียหายจากผู้กระทำและผู้กระทำล่วงละเมิดทางเพศจะต้องได้รับโทษจากการกระทำผิด การที่เด็กบอกเล่าให้ผู้ใหญ่ทราบนั้นเป็นการดีแล้ว

2.3 พาเด็กไปไว้ในที่ปลอดภัย ควรพาเด็กไปไว้ในที่ปลอดภัยและมีหลักประกันเกี่ยวกับอนาคตของเด็ก

2.4 เก็บรวบรวมหลักฐาน เช่น เสื้อผ้าที่เด็กสวมใส่ขณะที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ชนเพชร ก้นบูทรี ถุงยางอนามัย หรืออื่น ๆ ที่ผู้กระทำผิดทิ้งร่องรอยเอาไว้ ตรวจสอบร่องรอยความเสียหายที่ร่างกายของเด็กถ่ายภาพไว้ด้วย (ถ้าทำได้) ส่งตัวเด็กเข้ารับการตรวจรักษาในโรงพยาบาลของรัฐที่ใกล้ที่สุดทันที อย่าชำระล้างร่างกายของเด็กก่อนการตรวจรักษา จดชื่อแพทย์รวมทั้งวัน เวลา สถานที่ ขณะที่ตรวจรักษาไว้ด้วย กรณีที่ทราบข้อมูลจากเด็กหลังเหตุการณ์ไม่เกิน 7 วัน อาจยังมีหลักฐานร่องรอย ตกค้างอยู่ และแพทย์ยังอาจค้นพบได้หากเกิน 7 วัน อาจไม่พบหลักฐานร่องรอยของการล่วงละเมิดทางเพศแต่ก็ต้องพาเด็กไปตรวจรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และตรวจสอบการตั้งครรภ์ด้วย

2.5 แจ้งตำรวจ กรณีที่ผู้กระทำล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเป็นคนแปลกหน้า ให้แจ้งตำรวจทันที โดยบอกรายละเอียดทุกอย่างเท่าที่ทราบเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับเด็กอื่นต่อไป

2.6 แจ้งหน่วยงานทางสังคมที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานด้านพิทักษ์สิทธิเด็กหน่วยงานด้านสังคมสงเคราะห์อื่น ๆ เพื่อขอรับความช่วยเหลือไม่ว่าในแง่ของการบำบัดทางจิตและอารมณ์ให้แก่เด็กและครอบครัว การให้ที่พักพิงที่ปลอดภัยแก่เด็กหรือการขอคำปรึกษาว่าควรจะดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดหรือไม่แม้ว่าควรจะฟ้องร้องทุกกรณี ทั้งนี้จะต้องพิจารณาความเสียหายที่จะเกิดแก่จิตใจและอารมณ์ของเด็กที่เป็นผลจากการดำเนินคดีเป็นสำคัญ

การช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศของนักวิชาชีพต่าง ๆ

ครู

ครูเป็นบุคลากรของรัฐที่มีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นผู้พิมพ์ หรือปั้นหล่อเยาวชนให้ไปไปตามแนวทางและปรัชญาเป้าหมายของการศึกษาชาติ ครูจึงมีบทบาทในการพัฒนาเด็กอยู่เสมอ จากการศึกษาความคิดเห็นของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่าครูที่ดีควรมีความรู้ดีมีความสามารถในการถ่ายทอดคัมภีระธรรมและมีความเอาใจใส่เด็กนักเรียน (ปรัชญา เวสารัชช, 2527) ซึ่งนอกจากความรู้ของครูในเรื่องการสอนแล้ว การดูแลสุขภาพทั่วไปการดูแลความปลอดภัยและการช่วยเหลือนักเรียนที่เจ็บป่วยก็เป็นหน้าที่ที่สำคัญยิ่ง (ภาควิชาหลักสูตรและการสอนคณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูเชียงใหม่, 2524) ความรู้มีส่วนสำคัญที่จะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เพราะเมื่อบุคคลทำความเข้าใจกับความรู้นั้น ๆ จะนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ออกเป็นส่วน ๆ ความรู้นี้เป็นส่วนพฤติกรรมขั้นแรกและจะเป็นส่วนประกอบการสร้างหรือก่อให้เกิดความสามารถหรือทักษะในขั้นต่อ ๆ ไป

บทบาทของครูในการให้การช่วยเหลือเด็ก

โดยทั่วไปบทบาทที่สำคัญของครู คือ การสอนพัฒนาเด็กทางด้านสติปัญญา นอกจากบทบาทโดยตรงของครูแล้วครูยังมีบทบาทในด้านการพัฒนาเด็กด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ด้านสุขภาพครูช่วยส่งเสริมภาวะสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กนักเรียนได้

บทบาท คือ พฤติกรรมที่ปฏิบัติไปตามสถานภาพ ซึ่งบทบาทมี 3 ลักษณะด้วยกันคือ (ประพันธ์ สุทธาวาส, 2522)

1. บทบาทที่ถูกกำหนดขึ้น (Prescribed Role) เกิดจากความคาดหวังของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ

2. บทบาทที่ตนเองรับรู้ (Subjective Role) เป็นบทบาทที่ตนเองรับรู้จากตำแหน่งของตนในลักษณะที่มีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

3. บทบาทที่บังพวติกรรมภายนอก (enacted role) เป็นบทบาทที่แน่นอนของบุคคลตามที่คนในสังคมได้สร้างขึ้น

จากบทบาทครูในการช่วยเหลือเด็กที่กล่าวข้างต้น มีบทบาทที่เด่นชัดอยู่ 2 ลักษณะคือ บทบาทที่ถูกกำหนดขึ้นซึ่งเกิดจากความคาดหวังของครูเอง เมื่อพบกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กถูกทารุณกรรมและบทบาทที่ตนรับรู้ซึ่งเป็นบทบาทที่ครูรับรู้จากตำแหน่ง หน้าที่ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ได้แก่ ตำแหน่งผู้บริหาร ตำแหน่งครูปฏิบัติการสอน ตำแหน่งครูส่งเสริมการสอน

บทบาทโดยตรงของครู คือ การสอน อบรม ประพวติคนเป็นแบบอย่างและดูแลสุขภาพนักเรียน (โกลินทร์ รังสยาพันธ์, 2530) ครูเป็นผู้อยู่ใกล้ชิดนักเรียนจึงสามารถช่วยให้บริการอนามัยได้โดยตรงตลอดจนสังเกตและรายงานข้อบกพร่องทางด้านสุขภาพอนามัยเพื่อขอความช่วยเหลือหรือขอคำแนะนำจากครูใหญ่ หรือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่ถูกทารุณกรรมซึ่งมีผลกระทบต่อการศึกษาและการพัฒนาการของเด็ก

ครูมีอิทธิพลโดยตรงและทางอ้อมต่อภาวะสุขภาพจิตเพราะเป็นผู้ที่สามารถสังเกตเห็นอาการเริ่มแรกเมื่อนักเรียนมีปัญหาสุขภาพจิตได้โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาและมีชั้นศึกษาดังนั้นครูควรได้ทราบถึงแนวทางในการปฏิบัติหรือบทบาทความรับผิดชอบของตนเองในชั้นต้น เมื่อพบว่านักเรียนมีปัญหาทางสุขภาพจิตเพื่อเป็นการช่วยเหลือได้ทันที่ทั้งที่ในระยะเริ่มแรกอันจะทำให้ปัญหานั้น ๆ คลี่คลายลงเพื่อขจัดปัญหาที่ทำให้สุขภาพจิตเสียไปโดยเร็ว การช่วยเหลือหรือรักษาปัญหาสุขภาพจิตได้ถูกวิธีและรวดเร็วมากเท่าใดจะทำให้โอกาสที่จะหายจากอาการผิดปกติดังกล่าวตีมากขึ้นเท่านั้น

บทบาทของครูในโรงเรียนที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือขั้นต้นแก่นักเรียนที่ถูกทารุณกรรม ซึ่งขจัดและลดปัญหาสุขภาพจิตได้ จำแนกเป็น 3 ประการ คือ

1. การสังเกตอาการเริ่มแรก

ถ้าครูมีความรู้เกี่ยวกับความผิดปกติทางจิตใจและอารมณ์ในระยะเริ่มแรก ครูจะเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการวินิจฉัยภาวะผิดปกติที่เกิดขึ้นกับเด็กและช่วยเหลือได้ทันที่ก่อนที่จะสายเกินไป คือรักษาไม่หาย อาการเริ่มแรก que แสดงถึงการมีปัญหาสุขภาพจิต แยกเป็น 2 ด้านที่สำคัญคือ

1.1 ปัญหาด้านการเรียน หมายถึง ปัญหาที่เกิดจากความเสื่อมทางสุขภาพจิตของนักเรียนซึ่งมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลงทั้ง ๆ ที่มิได้มีความบกพร่องของร่างกายและเชาว์ปัญญา และจากการศึกษาประวัติการเรียนในอดีตจะพบว่าผลสัมฤทธิ์ในการเรียนมักอยู่ในเกณฑ์ดีหรือปานกลางอาการต่าง ๆ ที่สื่อให้เห็นว่าเกิดปัญหาทางด้านสุขภาพจิต สรุปได้ดังนี้

1.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลงกว่าเดิม และลดลงมากขึ้น ๆ เรื่อยมา

1.1.2 มักขาดเรียน ไปโรงเรียนสายบ่อยครั้งหรือเป็นประจำโดยไม่สมเหตุสมผลหรือไม่มีเหตุผลเพียงพอ เช่น ปวดท้อง ปวดศีรษะ ฯลฯ

1.1.3 ขณะทีเรียนหนังสือ ขอบนึ่งใจลอยมองออกไปข้างนอกห้อง หรือนั่งจ้อง กระดานโดยไม่รับรู้ในบทเรียนที่ครูสอน เมื่อเรียกถามตอบไม่ตรงคำตามหรือนั่งเงียบไม่ยอมตอบ หรือไม่มีสมาธิในการเรียน

1.1.4 แสดงอาการเบื่อหน่ายในการเรียน เช่น พุดบ่นไม่ชอบครูที่สอน ไม่ชอบ วิชาเรียนบ่นไม่ชอบเพื่อนในห้อง เป็นต้น

1.1.5 มักผลัดส่งการบ้าน หรือไม่ทำการบ้าน โดยไม่มีเหตุผล หรือทำงานช้าส่ง งานช้ากว่ากำหนดเสมอทั้ง ๆ ที่มีประวัติในอดีตว่ามีความสามารถในการทำงานได้มีประสิทธิภาพ

1.2 ปัญหาด้านความประพฤติ หมายถึง ปัญหาที่เกิดจากความเสื่อมของสุขภาพจิต ของนักเรียนที่ไปแสดงออกทางพฤติกรรมซึ่งในช่วงแรกจะสังเกตเห็นได้ยากในรายที่เก็บความรู้สึก ได้ดีหรือในรายที่เริ่มมีปัญหาอาการต่าง ๆ ที่แสดงออกสรุปได้ดังนี้

1.2.1 มีอารมณ์ไม่มั่นคง เช่น อารมณ์ฉุนเฉียวบ่อยครั้ง หรือหน้าตาหงอย เหงาซึมเศร้าสีหน้ามีความทุกข์อยู่เสมอไม่สดชื่นแจ่มใสเหมือนกับเด็กที่มีอายุระดับเดียวกัน

1.2.2 ชอบก่อความสงบ แสดงอาการเรียกร้องความสนใจตลอดเวลา ชอบ พาลหาเรื่องทะเลาะกับคนอื่นมีความอิจฉาริษยา เกลียดชังคนอื่น เห็นคนอื่นเป็นศัตรูไปหมด มองโลกในแง่ร้าย มีความหวาดระแวงว่าครูและเพื่อน ๆ ไม่ชอบตน คอยแต่จะให้ร้ายแก่ตนเสมอ

1.2.3 ชอบพุดปด หรือคุยโอ้อวดอย่างคุยโม้

1.2.4 ชอบลักขโมยทั้ง ๆ ที่ฐานะไม่ขัดสน เช่น ลุกเศรษฐีแต่ขโมยปากกาเพื่อน มาเก็บไว้เฉย ๆ

1.2.5 เข้ากับเพื่อนไม่ค่อยได้เพราะไม่อยากเข้ากับเพื่อนหรือเพราะเพื่อนไม่ชอบ ที่ไปรังแกเขาอยู่เสมอ ๆ ชอบหลบหน้าคนอื่นแยกตนเองออกจากเพื่อน แสดงให้เห็นว่าชอบ ทำงานและเล่นตามลำพังคนเดียวมากกว่าทำงานกลุ่ม

1.2.6 หนีโรงเรียน ขาดความรับผิดชอบในการเรียนและการทำงาน

1.2.7 แสดงความรู้สึกว่าตนเองมีปมด้อย และขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

1.2.8 แสดงอารมณ์โกรธมากเกินไปจนควรต่อคำตำหนิ หรือคำวิพากษ์วิจารณ์ของ บุคคลอื่นโดยไม่พิจารณาถึงเหตุผลเป็นการไม่ยอมรับตนเอง

1.2.9 พยายามแข่งดีแข่งเด่นเอาชนะคนอื่นมากเกินไป แม้ว่าบางอย่างจะเกิน ความสามารถและเกินแก้วสั้ยที่จะทำได้เช่น เรียนให้ได้ที่ 1 เท่ากับคนที่มีความรู้สูงกว่าตนเอง

1.2.10 ชอบคบหาสมาคมกับบุคคลที่ด้อยกว่าหรืออายุน้อยกว่า เพื่อจะได้เป็น ผู้นำสร้างปมเด่นลบปมด้อยและทำให้เป็นที่ยอมรับแก่บุคคลอื่นได้ เพราะเด็กข่มอ่อนแอกว่า และสู้ไม่ได้อยู่แล้ว

อันที่จริงพฤติกรรมทั้ง 10 ประการดังกล่าวข้างต้น อาจพบได้ในนักเรียนหรือบุคคล ธรรมดาแต่เขาเหล่านั้นจะแสดงอาการเพียงชั่วคราวเมื่อมีปัญหาหรือมีความเครียดทางอารมณ์ มาก ๆ และจะหายไปโดยเร็ว แต่เด็กที่มีสุขภาพจิตเสื่อมหรือมีปัญหาทางสุขภาพจิตจะแสดง

พฤติกรรมดังกล่าวมากขึ้นและบ่อยครั้งเกินไปและเมื่อเกิดอาการเหล่านี้แล้วจะเป็นอยู่ในระยะเวลาค่อนข้างนานเกินไปอาจเป็นวันหรือสัปดาห์หรือเป็นเดือน ๆ นอกจากอาการดังกล่าวนี้แล้วเด็กนักเรียนอาจมีอาการต่าง ๆ ที่แสดงถึงปัญหาสุขภาพจิต ได้แก่ปัญหาทางอารมณ์ เช่น การครุ่นคิด การกักเก็บ การพูดติดอ่าง ฯลฯ ปัญหาทางบุคลิกภาพ อาทิการติดยาเสพติด การกระทำความผิดด้านกฎหมาย (อาจเริ่มจากลักษณะโมโหสิ่งของเล็กน้อย) ฯลฯ และปัญหาด้านความต้องการมีอาการวิตกกังวลอยู่เสมอ สังเกตได้จากการขมวดคิ้วอยู่เป็นนิจ ฯลฯ หรืออาจแสดงลักษณะความผิดปกติทางจิตด้านใดด้านหนึ่งหรือหลาย ๆ ด้าน ครูจะต้องเข้าใจและทราบถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่พบเพื่อสามารถวิเคราะห์และวินิจฉัยได้ในขั้นต้นว่าเด็กคนนั้นเริ่มมีอาการแสดงออกให้เห็นว่ามีปัญหาทางสุขภาพจิตเกิดขึ้นแล้วเพื่อจะได้ทำการช่วยเหลือในอันดับต่อไปในแต่ละรายซึ่งแตกต่างกันแล้วแต่สภาพของปัญหาสภาพของพื้นฐานความมั่นคงทางจิตใจซึ่งแตกต่างกันตามแต่ประสบการณ์ที่เขาได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันในอดีตถึงปัจจุบัน

2. การช่วยเหลือขั้นต้น

เป็นการช่วยเหลือหลังจากที่ครูสามารถสังเกตในระยะเริ่มแรก หรือเพิ่งสังเกตเห็นว่านักเรียนคนนั้นมีปัญหาทางสุขภาพจิต โดยพยายามใช้ความรู้ความสามารถจากการได้เรียนมา การฝึกฝนจากประสบการณ์ที่เคยช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหานั้นมาก่อนการช่วยเหลือต้องทำทันทีที่ทราบว่าเด็กนักเรียนมีปัญหาสุขภาพจิต การช่วยเหลือขั้นต้นที่ครูสามารถทำได้มีดังนี้

2.1 การช่วยเหลือในระยะแรก ทำได้โดย

2.1.1 ทำความรู้จักและเข้าใจถึงความรู้สึกและทัศนคติที่ไม่ถูกต้องของเด็กตั้งแต่เนิ่น ๆ ในห้องเรียนเป็นสิ่งสำคัญข้อแรกที่จะนำไปสู่การแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กได้ดังนี้

- ในกรณีที่เด็กมีความรู้สึกขาดความมั่นคงทางจิตใจ มักจะรู้สึกว่าไม่มีใครรักสนใจและต้องการตน ครูช่วยเด็กได้โดยแสดงความรัก สนใจ และเอาใจใส่ต่อเด็ก ทำให้เด็กรู้สึกว่าครูเป็นคนที่เขาหวังพึ่งได้และอย่างน้อยเขาก็มีครูคนหนึ่งที่รัก และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลืออยู่เสมอ

- ในกรณีที่เด็กมีความรู้สึกว่าเขาไม่ปมด้อย มักจะรู้สึกว่าคนอื่นคอยค่อนขอดวิจารณ์ตน ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง หลบเลี่ยงและหลบหน้าคนอื่น ครูสามารถกำจัดความรู้สึกนี้ได้ โดยแสดงให้เห็นว่าครูมีความเชื่อมั่นและยอมรับรู้ในเรื่องความแตกต่างของแต่ละบุคคลไม่นำเขาไปเปรียบเทียบกับคนอื่น ตลอดจนหาทางส่งเสริมให้มีโอกาสแสดงออกถึงความสามารถทางด้านอื่นที่เขาสามารถทำได้เป็นการทำให้เด็กเกิดความรู้สึกว่าเขาสามารถทำงานประสบความสำเร็จได้และมีกำลังใจที่แสดงความสามารถนั้น ๆ ต่อไป

- ในกรณีที่เด็กมีความรู้สึกเกลียดและเป็นปฏิปักษ์กับคนอื่นนั้น เขามักจะมองโลกในแง่ร้าย คิดว่าคนอื่นปฏิบัติต่อเขาอย่างอยุติธรรม ทารุณ จึงมักไม่ยอมเป็นมิตรกับผู้อื่น ไม่ยอมไว้วางใจใคร ไม่ยอมให้ความรักและไม่สามารถรับความรักจากผู้อื่นด้วย ครูควรแสดง

ความจริงใจ มีไมตรีจิตและเป็นกันเองกับเด็ก ทำให้เด็กรู้สึกว่าเขาสามารถระบายแสดงออกถึงความรู้สึกของเขาต่อครูได้

2.1.2 ให้เด็กได้เลือก และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนที่มีความหมายต่อตัวเด็กและเด็กชอบ

2.1.3 ครูควรชมและให้กำลังใจเด็กเมื่อเขาทำดี หรือประพฤตินในสิ่งที่สังคมปรารถนา เช่น การติดชื่อผู้ทำความดีไว้บนบอร์ด การกล่าวชมต่อหน้าเพื่อนในห้อง ฯลฯ

2.1.4 ให้โอกาสเด็กได้เรียนรู้ถึงความรู้สึก ความต้องการและความสามารถของตนเองให้เขาได้ประสบความสำเร็จตามที่เขาต้องการ เช่น การเลือกกิจกรรมที่เด็กต้องการ ไม่ใช่กิจกรรมที่ครูต้องการ

2.1.5 พยายามสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีชีวิตชีวาน่าเรียน และส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ให้เด็กมีอิสระและโอกาสที่จะค้นคว้าสำรวจเรียนรู้ในสิ่งที่มีความหมายและตรงตามความต้องการของเขา เช่น การเล่านิทานประกอบการเรียน การฉายภาพยนตร์ประกอบการบรรยาย ฯลฯ

2.2 การช่วยเหลือในระยะต่อมา ทำได้โดย

2.2.1 ศึกษาเด็กอย่างใกล้ชิดเพื่อหาข้อเท็จจริงที่เป็นสาเหตุให้เด็กมีการปรับตัวไม่ได้อาจทำโดยการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล

2.2.2 การปรึกษากับผู้ที่มีความสามารถหรือผู้เชี่ยวชาญ ในการช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาทางสุขภาพโดยเฉพาะ ถ้าปรึกษาแล้วสิ่งใดที่พอจะกระทำได้ต้องรีบดำเนินการโดยเร็ว ถ้าครูเป็นบุคลากรในโรงเรียนไม่สามารถช่วยเหลือได้ ก็ส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยเหลือทันที

3. การส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญและสถานที่ที่สามารถช่วยเหลือนักเรียนในขั้นต่อไป

เมื่อครูได้ทำการช่วยเหลือขั้นต้นแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางด้านสุขภาพจิตแล้ว แต่ยังไม่สามารถช่วยเหลือต่อไปให้ดีขึ้นกว่าเดิม ครูควรจะปรึกษาหรือส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะในแต่ละด้านของปัญหาทางสุขภาพจิตนั้น ๆ ได้แก่ จิตแพทย์ นักจิตวิทยา พยาบาลจิตเวช นักแนะแนว (ในกรณีที่โรงเรียนที่ไม่มีนักแนะแนวโดยตรง) เป็นต้น เพื่อทำการช่วยเหลือหรือรักษาต่อไปให้ดีขึ้นจนกระทั่งเด็กสามารถปรับตัวได้สามารถกลับมาดำรงชีวิตอยู่ในสังคม และในโรงเรียนได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพมีความวิตกกังวลและข้อขัดแย้งต่าง ๆ ในใจน้อยที่สุด อนึ่งในการส่งเสริมหรือส่งต่อนั้นอาจพิจารณาจากสาเหตุของปัญหาได้หลายประการดังนี้

3.1 ถ้าปัญหาสุขภาพจิตนั้นไม่ตรงกับความสามารถ

3.2 ถ้าปัญหาสุขภาพจิตนั้นไม่ตรงกับความสนใจ ทศนคติ ค่านิยม และความเชื่อ

3.3 ถ้าผู้ช่วยเหลืออยู่ในภาวะที่ไม่พร้อมจะช่วยเหลือ เช่นมีปัญหาสุขภาพทางร่างกาย หรือมีปัญหาส่วนตัวทำให้สุขภาพจิตเสียไปชั่วระยะหนึ่งโดยเฉพาะความผิดปกติที่ครูสงสัยว่าเกิดขึ้นจากเด็กถูกทารุณกรรมนั้น ครูควรจะได้รายงานต่อนักวิชาชีพระจำโรงเรียนและผู้ที่มีอำนาจ

ในการป้องกันคุ้มครองเด็กเพราะอยู่ในสถานภาพที่สามารถให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมได้ (Burgess and Baldwin, 1981)

ในโรงเรียนครูมีบทบาทเฉพาะที่จะต้องปฏิบัติ ซึ่งต้องปฏิบัติงานด้วยคุณธรรม และการที่ครูได้ใกล้ชิดกับเด็กนักเรียนนั้น ครูส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะค้นหาเด็กที่สงสัยว่าได้รับการเลี้ยงดูไม่ถูกต้องและรายงานเพื่อให้เด็กได้รับการปกป้องคุ้มครองซึ่งเป็นการคุ้มครองตามกฎหมาย (Abraham, Casey and Daro, 1992 : 229-236) ครูมีบทบาทสำคัญยิ่งในการป้องกันเด็กที่ถูกทารุณกรรม ดังนี้

1. ดำเนินการให้ความสัมพันธ์ระหว่างครูและเด็กเป็นไปอย่างแน่นแฟ้นเปิดโอกาสแก่ครูเพื่อให้คำแนะนำและช่วยเหลือระดับประคองเด็กที่ตกอยู่ในภาวะวิกฤติ การช่วยเหลือในบางครั้งอาจต้องให้แก่ครอบครัวของเด็กด้วย
2. ครูควรได้รับการส่งเสริมให้มีหลักสูตรป้องกันเด็กที่ถูกทารุณกรรม เพื่อให้การดูแลได้อย่างปลอดภัยและเป็นการฝึกฝนทักษะการให้การป้องกันแก่เด็กนักเรียน
3. การป้องกันเด็กที่ถูกทารุณกรรมนั้น รวมถึงพฤติกรรมของครูในห้องเรียนรูปแบบการแก้ปัญหาของครูที่ไม่ใช้ความรุนแรงและไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง

ครูในโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียนควรช่วยสังเกตร่องรอยแห่งการถูกทำร้ายทารุณที่เด็กมีและหาทางออกให้เด็กอย่างจริงจังแทนการให้ความสำคัญแต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่เพียงอย่างเดียว ควรจะมีการปรึกษาร่วมกันระหว่างครูเกี่ยวกับปัญหาของเด็ก (ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก มูลนิธิเด็ก, 2532) ครูควรมีความตระหนักในเรื่องการทารุณกรรมเด็ก การป้องกันและดูแลเด็กที่ถูกทารุณกรรมเป็นเพียงส่วนหนึ่งของงานที่ครูต้องรับผิดชอบ ความรับผิดชอบของครูต่อเด็กนักเรียนมีทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และอีกส่วนหนึ่งต้องรับผิดชอบต่อสวัสดิภาพของเด็ก ผู้บริหารบางคนมีความเชื่อในปรัชญาที่ว่าหน้าที่ความรับผิดชอบต่อนักเรียนจะสิ้นสุดเมื่อหมดเวลาเรียนและเมื่อนักเรียนก้าวพ้นประตูไป บางคนจะรับผิดชอบต่อสวัสดิการทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนไว้คนเดียวซึ่งอาจทำให้ประสิทธิผลของงานลดลง ดังนั้นทัศนคติมุมมองของผู้บริหารที่มีต่อระบบสวัสดิภาพนักเรียนในโรงเรียนจะมีผลต่อแบบแผนการทำงานของครูผู้สอนในชั้นเรียนไม่ว่าจะเป็นเรื่องการติดต่อประสานงาน การร่วมทำงานอย่างใกล้ชิดกับผู้บริหารหน่วยงานการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ คุณค่าในตัวบุคคลและวิชาชีพครูก็เป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะดูแลสวัสดิภาพนักเรียนในโรงเรียน นอกจากนี้ครูยังมีบทบาทสำคัญเพราะได้ใกล้ชิดกับนักเรียนและผู้ปกครอง ครูสามารถที่จะรับรู้เรื่องราวของครอบครัวเด็กได้จากข่าวในสังคมท้องถิ่นเพื่อที่จะทราบว่ครอบครัวใดที่ทารุณกรรมและละเลยเด็ก ครูที่สนใจในสวัสดิภาพของเด็กอาจใช้ความรู้เพื่อทำการส่งต่อเบื้องต้นไปยังองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานบริการสุขภาพในโรงเรียน นักจิตวิทยาโรงเรียน หรือองค์กรภายนอกโรงเรียนอื่น ๆ สำหรับครูอื่น ๆ ที่ไม่ได้ทำหน้าที่ส่งต่อเบื้องต้นอาจทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลที่เป็นสาเหตุสำคัญเกี่ยวกับเด็กวัยเรียนที่เสี่ยงต่อการถูกทารุณกรรมได้ (Hallett and Stevenson, 1980) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าบทบาท

ของโรงเรียนนับว่ามีความสำคัญในการป้องกันได้สูงกว่าองค์กรอื่น ๆ ในชุมชนในแง่ที่สามารถ
เร่งเร้าและกระตุ้นให้กลไกทางกฎหมายดำเนินการในการคุ้มครองหรือแยกเด็กออกจากครอบครัว
ที่ทารุณกรรม (ศูนย์เผยแพร่และช่วยเหลือกฎหมายเด็กและเยาวชน, 2534)

แพทย์

เป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการป้องกัน และช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ
ทุกรายเมื่อแจ้งความร้องทุกข์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้วจะถูกส่งตัวไปตรวจร่างกายตรวจภายในเพื่อ
ป้องกันการติดเชื้อและตั้งครุภ

กระบวนการทางการแพทย์ที่ครบขั้นตอนจะช่วยเหลือเด็กได้มากขึ้น

1. การตรวจรักษาบาดแผลทางร่างกายอย่างละเอียดถี่ถ้วน
2. การให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อคลี่คลายอาการตกใจ และความหวาดกลัวต่าง ๆ ในช่วง

วิกฤติ

3. การส่งต่อผู้ถูกกระทำไปพบกับนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ เพื่อนำบัดฟื้นฟูสภาพ
จิตใจระยะยาว

4. การให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ใกล้ชิดของผู้ใกล้ชิดของผู้ถูกกระทำถึงวิธีการดูแลผู้ถูกล่วง
ละเมิดทางเพศ

แพทย์จะดำเนินการช่วยเหลือและร่วมมือกับนักวิชาชีพอื่น คือ ครู ตำรวจ อัยการ
ผู้พิพากษา และนักสังคมสงเคราะห์

ตำรวจ

เป็นบุคคลสำคัญเนื่องจากมีอำนาจตามกฎหมายในการสืบสวนสอบสวนจับกุม อย่างไรก็ตาม
ตามการล่วงละเมิดทางเพศมิใช่การทำร้ายร่างกายธรรมดาแต่เป็นการทำร้ายร่างกายและจิตใจที่ส่ง
ผลกระทบอย่างรุนแรงแตกต่างจากความผิดอาญาทั่ว ๆ ไป ดังนั้นเพื่อป้องกันมิให้ผู้ถูกล่วงละเมิด
ทางเพศที่ไปแจ้งความร้องทุกข์รู้สึกว่าเป็นการสร้างความเสี่ยงภัยด้วยการประจานตนเอง ผู้เกี่ยวข้อง
ข้องในการดำเนินการทางกฎหมายจึงควรแสดงให้เห็นว่าพร้อมจะเข้าใจปัญหา และยินดีให้ความ
ช่วยเหลืออย่างเต็มที่ผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศก็จะมี ความมั่นใจและสามารถใช้สิทธิทางกฎหมายได้
มากขึ้นเช่นเดียวกับผู้เสียหายในคดีลักทรัพย์หรือทำร้ายร่างกาย ผู้เสียหายจะรีบดำเนินคดีทาง
กฎหมายทันทีโดยไม่ลังเลเลยเพราะมั่นใจว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถช่วยเหลือได้อย่างแน่นอน

การปฏิบัติดังต่อไปนี้ จะช่วยให้ผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศรู้สึกปลอดภัยมากขึ้น

1. ไม่แสดงท่าทีไม่เชื่อตามที่แจ้ง
2. ให้ความรู้สึกที่เป็นมิตร พร้อมทั้งจะรับฟังเรื่องราว

3. หลีกเลี่ยงการใช้คำถามที่จะทำให้ผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศรู้สึกอับอายมากขึ้น
4. ให้ความเชื่อมั่นกับผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศว่าเรื่องที่เล่าจะเป็นความลับและจะกล่าวถึงในกรณีที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินคดีเท่านั้น
5. ควรมีสถานที่สอบสวนที่เหมาะสม ไม่มีคนพลุกพล่านเพราะจะช่วยลดความอายของผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศในการให้ปากคำ
6. สอบสวนเด็กตามลำพังไม่ปะปนกับบุคคลอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่สอบสวนต่อหน้าผู้ล่วงละเมิดทางเพศหรือผู้ที่เด็กหวาดกลัวเป็นอันขาด
7. ในการสอบสวนควรให้บุคคลที่เด็กไว้วางใจร่วมอยู่ด้วย
8. ให้ความมั่นใจแก่ผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศว่าจะเร่งดำเนินการจับกุมผู้กระทำโดยเร็วและเร่งสรุปสำนวนโดยเร็วเพื่อลดความกดดันของผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศ
9. ให้ความเชื่อมั่นว่าผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศจะไม่ถูกข่มขู่ หรือคุกคามจากผู้ล่วงละเมิดทางเพศภายหลังที่แจ้งความ
10. ให้แนะนำหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศทั้งการแพทย์ สังคมสงเคราะห์และกฎหมาย
11. กรณีที่เด็กยังไม่มีความพร้อมที่จะให้การหรือไม่สามารถให้การได้จนจบความเพราะปัญหาทางอารมณ์และจิตใจ ให้ขอผัดผ่อนและส่งเด็กให้จิตแพทย์เด็กที่โรงพยาบาลรัฐตรวจรักษา หากไม่สามารถพบจิตแพทย์ได้ให้ส่งเด็กพบนักจิตวิทยาเด็กหรือพยาบาลที่จบด้านจิตวิทยาเด็ก เมื่อเด็กพร้อมจึงนัดหมายกับพนักงานสอบสวนเพื่อสอบสวนใหม่ตำรวจจะดำเนินการช่วยเหลือและร่วมมือกับนักวิชาชีพอื่น คือ ครู แพทย์ อัยการ ผู้พิพากษา และนักสังคมสงเคราะห์

อัยการ ผู้พิพากษา

เป็นบุคคลสำคัญโดยเฉพาะในกรณีที่มีปัญหากฎหมายเกี่ยวกับสิทธิอำนาจในการปกครองดูแลเด็กบุคคลอาชีพนี้จะต้องร่วมมือกับนักวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องในการรวบรวมข้อมูลหลักฐาน เพื่อพิจารณาตัดสินให้เพิกถอนอำนาจปกครองเด็กชั่วคราวหรือถาวร มีคำสั่งศาลให้เด็กไปอยู่กับครอบครัวอุปการะหรืออยู่ในสถานสงเคราะห์เด็ก หรือมีคำสั่งให้พ่อแม่ไปรับการบำบัดรักษา และตัดสินคดีความ เป็นต้น ทั้งนี้แล้วแต่ความเหมาะสมในแต่ละกรณี

เจ้าหน้าที่มูลนิธิคุ้มครองเด็ก

เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนที่ตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือเด็กในกรณีเด็กถูกระทำหรือถูกละเมิดสิทธิแล้วไม่ได้รับความเป็นธรรม โดยร่วมมือกับนักวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู แพทย์ ตำรวจ

อัยการ ผู้พิพากษา ในการช่วยเหลือเด็กอย่างเหมาะสมแต่ละกรณีไป (สมลักษณ์ ชนอม, 2533)
การดำเนินการช่วยเหลือของนักสังคมสงเคราะห์หรือเจ้าหน้าที่มูลนิธิคุ้มครองเด็ก คือ

1. กรณีที่ต้องพาเด็กไปแจ้งความที่สถานีตำรวจ

1.1 ถ้าการดำเนินคดีอาญา ต้องอธิบายรายละเอียดให้เด็กฟังว่าจะไปสถานีตำรวจทำไม และเจ้าหน้าที่ตำรวจจะซักถามอะไรบ้าง เช่น หนูกูใครทำอะไร เมื่อไหร่ ที่ไหน อย่างไร และถูกกระทำกี่ครั้ง

1.2 ปลอบเด็กไม่ให้วิตกกังวล หรือหวาดกลัวที่จะตอบคำถามอย่างตรงไปตรงมาตามความเป็นจริงเพราะจะทำให้การดำเนินการเสร็จอย่างรวดเร็วไม่ต้องถูกซักถามในสิ่งที่ไม่ต้องการพูดถึงซ้ำอีก

2. กรณีที่ต้องพาเด็กไปศาล

2.1 เตรียมความพร้อมของเด็ก โดยการอธิบายบทบาทและหน้าที่ของพนักงานอัยการ ผู้พิพากษา เสมียนศาล ทนายจำเลย ทนายโจทก์ พยานโจทก์ และพยานจำเลย ถ้าจำเป็น

2.2 ปลอบโยน ให้กำลังใจเพื่อให้คลายความวิตกกังวลจากบุคคลผู้ทำหน้าที่ในศาลว่าทุกคนมีความเห็นใจและต้องการช่วยเหลือเด็ก

2.3 ประสานงานกับพนักงานอัยการ หรือทนายโจทก์เพื่อยื่นคำร้องต่อศาลให้มีการพิจารณาคดีลับหลังจำเลย (ในกรณีที่จำเลยเป็นบุคคลใกล้ชิดเด็ก) โดยยังให้มีทนายจำเลยอยู่

2.4 ในกรณีที่เด็กมีปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจอย่างรุนแรง ไม่ว่าจะขณะที่ถูกล่วงเกินทางเพศใหม่ ๆ หรือในระหว่างการพิจารณาคดีก็ตาม ควรประสานงานกับพนักงานอัยการหรือทนายโจทก์เพื่อแฉลงให้ศาลทราบถึงสภาพเด็ก ถ้าเป็นไปได้ควรให้แพทย์ผู้ทำการรักษาพยาบาลมาเบิกความในฐานะพยานด้วย

2.5 กรณีที่ศาลมีคำพิพากษามาเป็นผลร้ายต่อจำเลยซึ่งเป็นบุพการีหรือผู้ใกล้ชิดเด็กต้องเอาใจใส่ปลอบโยนและชี้แจงให้เด็กทราบว่าคำพิพากษานั้นเป็นผลของการกระทำซึ่งจำเลยต้องรับผิดชอบโดยตรง การบอกเล่าให้การตามความจริงของเด็กมิใช่การทำคามผิดต่อใครทั้งสิ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวคิดและมาตรการคุ้มครองป้องกันการทารุณกรรมเด็ก

แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิเด็ก

ปัญหาการทารุณกรรมเด็ก เริ่มได้รับการตระหนักจากประเทศที่เจริญแล้วหลายประเทศ สิทธิของเด็กเริ่มได้รับการรับรองและคุ้มครอง แนวความคิดนี้ได้มีการคิดค้นในหมู่นักกฎหมาย สำนักกฎหมายธรรมชาติ (Natural Law School) โดยเห็นว่า สิทธิเด็กเป็นสิทธิสากล (Universal Right) เป็นสิทธิที่จะต้องได้รับการรับรองและคุ้มครองโดยไม่มีข้อยกเว้นใด ๆ จากอิทธิพลของแนวคิดนี้ประกอบกับมีการตระหนักและหาหนทางในการป้องกันแก้ไขต่อปัญหาดังกล่าว องค์การระหว่างประเทศจึงได้พยายามกำหนดข้อพึงปฏิบัติและกติการะหว่างประเทศที่รับรองและส่งเสริมสิทธิของเด็กขึ้นในรัฐบาลต่าง ๆ ยึดถือปฏิบัติ

แนวความคิดในการรับรองสิทธิเด็กปรากฏอยู่ในคำประกาศและข้อตกลงต่าง ๆ ที่สำคัญเกี่ยวกับสิทธิของเด็ก คือ (ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก มูลนิธิเด็ก, 2533)

1. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนฉบับนี้ ประกาศโดยสมัชชาสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491 เป็นคำประกาศที่ได้รับการยอมรับเป็นเอกฉันท์จากประเทศสมาชิกของสหประชาชาติรวมทั้งประเทศไทยด้วยโดยประเทศสมาชิกมีพันธะทางศีลธรรมที่จะต้องปฏิบัติตามในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิเด็กได้ระบุไว้ในข้อ 25(2) ว่า "มารดาและเด็กชอบที่จะได้รับการดูแลและความช่วยเหลือเป็นพิเศษเด็กทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นบุตรในหรือนอกสมรสย่อมได้รับความคุ้มครองทางสังคมเช่นเดียวกัน"

2. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมฉบับนี้ประกาศใช้เมื่อ ปี พ.ศ. 2509 เป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่องค์การสหประชาชาติสนับสนุนให้มีขึ้น มีผลบังคับต่อประเทศที่ลงนามเป็นภาคี ประชาชนในรัฐภาคีพึงมีและได้รับการประกันจากรัฐบาลของตนในเรื่องของสิทธิเด็กได้กำหนดไว้ในมาตราที่ 10 ว่า

มาตรา 10 รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองว่า :

3. มาตรการคุ้มครองและช่วยเหลือพิเศษจัดเพื่อเด็ก และผู้เยาว์ทั้งหมดโดยไม่เลือกปฏิบัติเพราะสาเหตุจากพ่อแม่หรือเงื่อนไขอื่น ๆ เด็กและผู้เยาว์ควรได้รับการคุ้มครองจากการแสวงหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม การจ้างให้ทำงานซึ่งเป็นภัยต่อศีลธรรมหรือสุขภาพหรือเป็นอันตรายต่อชีวิต หรือน่าจะขัดขวางการเจริญเติบโตตามปกติของเด็กควรถูกลงโทษตามกฎหมายรัฐควรจำกัดอายุขั้นต่ำซึ่งการว่าจ้างแรงงานเด็ก จะทำไม่ได้และควรลงโทษโดยกฎหมาย

3. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิเสรีภาพของประชาชน และสิทธิทางการเมือง

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิเสรีภาพของประชาชน และสิทธิทางการเมืองฉบับนี้ ประกาศใช้เมื่อปี พ.ศ. 2509 เป็นกฎหมายระหว่างประเทศเช่นเดียวกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยในส่วนของสิทธิของเด็กโดยเฉพาะมาตรา 24 กำหนดว่า

1. เด็กทุกคนย่อมมีสิทธิในมาตรการต่าง ๆ เพื่อการคุ้มครองเท่าที่จำเป็นแก่สถานะแห่งผู้เยาว์ในส่วนของครอบครัวของตน สังคม และรัฐโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากเชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา เผ่าพันธุ์แห่งชาติ หรือสังคมทรัพย์สินหรือกำเนิด

4. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชน

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชนฉบับนี้ เริ่มประกาศอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2502 โดยสหประชาชาติได้ระบุถึงสิทธิของเด็กที่สำคัญดังนี้คือ

2. เด็กทุกคนจะต้องได้รับการคุ้มครอง และมีโอกาสได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ในทุก ๆ ด้าน

6. เด็กทุกคนจะต้องได้รับความรักและความเข้าใจ ในบรรยากาศแห่งความรัก และมั่นคงอบอุ่น

9. เด็กทุกคนจะต้องได้รับการคุ้มครองจากการถูกทอดทิ้ง การทุบตีและตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์ทุกรูปแบบ

จะเห็นว่าปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชนฉบับนี้ได้แสดงเจตนารมณ์ที่จะให้การคุ้มครองป้องกันเพื่อสวัสดิภาพเด็กอย่างชัดเจนแต่อย่างไรก็ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชนดังกล่าวไม่กำหนดข้อผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามหรือมีบทบังคับ ดังนั้นประเทศภาคีสมาชิกอาจเพียงลงนามรับรองแต่มีได้นำหลักการในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชนดังกล่าวทำให้ได้มีการริเริ่มแนวทางใหม่หรือมาตรการอีกมาตรการหนึ่งขึ้นมา นั่นก็คืออนุสัญญาสิทธิเด็กสากล

5. อนุสัญญาสิทธิเด็กสากล

อนุสัญญาสิทธิเด็กสากลเป็นเอกสารทางกฎหมายระหว่างประเทศ ร่างขึ้นจากการรวบรวมเอกสารข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก มีผลบังคับใช้ที่แข็งแกร่งกว่าปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชน คือกำหนดให้แต่ละประเทศลงนามและให้สัตยาบันจะต้องปฏิบัติตามข้อความและพันธกรณีที่ระบุไว้ในสัญญานั้น ๆ รวมทั้งมีการกำหนดกลไกสำหรับการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติ ตามอนุสัญญานั้น ๆ ด้วย

อนุสัญญาสิทธิเด็กสากลมีบทบัญญัติ 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นลักษณะกฎหมายสาระบัญญัติ คือเป็นข้อความเกี่ยวกับเนื้อหาและหลักการต่าง ๆ ในการคุ้มครองเด็ก โดยเริ่มจากมาตรา 1 ถึงมาตรา 41

ส่วนที่ 2 เป็นกฎหมายบัญญัติ คือเป็นหลักเกณฑ์และแบบพิธีในการบังคับใช้ เริ่มจากมาตรา 42 ถึงมาตรา 54 อนุสัญญาฉบับนี้มุ่งที่จะตั้งมาตรฐานสากลเพื่อคุ้มครองเด็กเป็นพิเศษ โดยกำหนดหลักการคุ้มครองร่างกาย ชีวิต เสรีภาพ และสวัสดิภาพของเด็กไว้อย่างชัดเจนกล่าวคือ มุ่งคุ้มครองไม่ให้เด็กถูกข่มเหงรังแก หรือถูกละเมิดสิทธิเหนือร่างกาย ชีวิต เสรีภาพ รวมทั้งสวัสดิภาพ ไม่ว่าในกรณีใด ๆ เช่น การทำร้าย การฆ่า ล่วงเกินทางเพศ ขูดรีดหากำไรทางเพศหรือค้ากำไรทาง เศรษฐกิจ หรือนำเด็กไปเป็นวัตถุ ชื้อขายหรือปฏิบัติต่อเด็กอย่างไม่เหมาะสม เป็นเหตุให้เกิดผลเสียต่อสวัสดิภาพของเด็ก รวมทั้งคุ้มครองให้มีการเยียวยาฟื้นฟูเด็กผู้ตกเป็นเหยื่อของการกระทำดังกล่าวให้กลับสู่ สภาพปกติโดยเร็วที่สุด หลักการดังกล่าวปรากฏในมาตรา 19, 32, 33, 34, 35, 36 และ 39

แนวคิดในการเข้าแทรกแซงสถาบันครอบครัวโดยรัฐ

จากคำประกาศและข้อตกลงต่าง ๆ รวมทั้งปฏิญญาสากลและอนุสัญญาต่างก็มีเจตนารมณ์ที่จะให้การคุ้มครองดูแลเด็ก และถือว่าเด็กทุกคนไม่ว่าเชื้อชาติใดมีสิทธิที่จะต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองให้ได้รับสวัสดิภาพที่ดีทั้งจากครอบครัวและรัฐ ในประเทศที่เจริญแล้วหากครอบครัวไม่อาจดูแลเด็กหรือบกพร่องในหน้าที่ไม่อาจให้สวัสดิภาพที่ดีแก่เด็กได้ รัฐจำเป็นต้องเข้าแทรกแซงสถาบันครอบครัวเพื่อให้ความคุ้มครองต่อเด็กแทนที่การเข้าแทรกแซงสถาบันครอบครัวโดยรัฐ มีแนวคิดเป็นหลักให้อำนาจรัฐในการเข้าแทรกแซง อยู่ 2 แนวคิด ดังนี้ (นาถวิ พิทักษ์, 2536)

1. แนวคิดอำนาจของรัฐ (Police Power)
2. แนวคิดครอบครัว (Parents Patriae)

1. แนวคิดอำนาจของรัฐ (Police Power)

แนวความคิดนี้เป็นแนวความคิดในทางกฎหมายมหาชน (Public Law) เดิมทีอำนาจนี้เป็นส่วนหนึ่งในอำนาจของกษัตริย์แต่ในระบอบประชาธิปไตยหมายถึงอำนาจทั่วไปของรัฐในฐานะผู้ใช้อำนาจอธิปไตยซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่ารัฐมีอำนาจอธิปไตยหนึ่ง เรียกว่า แนวคิดอำนาจของรัฐ (Police Power) หรืออำนาจในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในรัฐ ศาลสูงประเทศสหรัฐอเมริกาให้คำจำกัดความอำนาจรัฐดังกล่าวนี้ซึ่งปรากฏในทุกรัฐว่า หมายถึง อำนาจในทางสาธารณสุขจัดให้ราษฎรมีสวัสดิภาพ มีศีลธรรม มีสวัสดิการหรือความเป็นอยู่ที่ดี

การใช้แนวคิดอำนาจของรัฐในทางนิติบัญญัติแสดงออกโดยผ่านการตรากฎหมาย เช่น ตราขึ้นในรูปกฎหมายอาญา กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ตลอดจนพระราชบัญญัติอื่น ๆ ดังนั้นเมื่อสถาบันครอบครัวทำหน้าที่บกพร่องรัฐจึงต้องเข้าแทรกแซงและมีอำนาจเต็มบริบูรณ์ที่จะปกป้องพลเมืองของรัฐให้พ้นจากภัยอันตรายจากบุคคลที่กระทำความผิดและมีภัยต่อสังคม

2. แนวความคิดครอบครัว (Parents Patriae)

แนวความคิดนี้เริ่มมาจากกฎหมายอังกฤษ (Common Law) ที่ถือว่ากษัตริย์เป็นบิดาของประเทศ (The King as "Father of The Country") โดยกษัตริย์จะใช้อำนาจในการคุ้มครองเด็กทั้งหมดในอาณาจักรของพระองค์ เหตุผลของการใช้อำนาจดังกล่าวเนื่องมาจากผู้ปกครองรัฐต้องการช่วยเหลือพลเมืองซึ่งไม่สามารถพอที่จะดูแลรักษาตนเองได้ เพราะเนื่องจากอายุหรือความสามารถด้านจิตใจไม่เอื้ออำนวย ในปัจจุบันความมุ่งหมายของแนวความคิดครอบครัวก็เป็นเช่นเดียวกับในอดีตกล่าวคือถือว่ารัฐมีอำนาจพิเศษในฐานะที่เป็นบิดามารดาของประเทศชาติที่จะปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์ให้พ้นจากอันตรายหรือความเสียหายใด ๆ ดังนั้นหน้าที่ของรัฐในฐานะเป็นบิดามารดาเป็นการแสดงแนวคิดที่ว่ารัฐสามารถเข้าแทรกแซงสถาบันครอบครัวเมื่อบิดามารดาบกพร่องในหน้าที่ต่อเด็กและสังคม การที่รัฐกระทำการโดยอาศัยแนวคิดนี้เข้าแทรกแซงครอบครัวมีข้อสันนิษฐานดังนี้คือ (Eli H. Newberger, อ้างถึงใน นานวดี พักคง, 2536)

- อำนาจนี้ตั้งอยู่บนข้อสันนิษฐานว่าเด็กเป็นผู้ขาดความสามารถทั้งทางร่างกาย จิตใจ และไม่สามารถควบคุมสติและตรึกรตรองโดยรอบคอบเช่นผู้ใหญ่
- ก่อนที่จะเข้าแทรกแซงสถาบันครอบครัว รัฐต้องแสดงให้เห็นปรากฏว่าบิดามารดาผู้ปกครองไม่มีความเหมาะสม ไม่มีความสามารถหรือบกพร่องในหน้าที่การดูแลเอาใจใส่เด็ก
- รัฐจะดำเนินการเพื่อประโยชน์ที่ดีที่สุดของเด็ก

ในประเทศสหรัฐอเมริกา อำนาจหน้าที่ของกษัตริย์ตามกฎหมายอังกฤษในอดีตดังกล่าวได้ยกเป็นหน้าที่ของรัฐโดยในแต่ละรัฐมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการให้การดูแลรักษาพลเมืองผู้ซึ่งไม่สามารถดูแลส่วนได้เสียในผลประโยชน์ของตนเองแนวความคิดที่รัฐเข้าแทรกแซงสถาบันครอบครัวได้สร้างความมั่นคงให้เด็กและเป็นผลดีต่อสังคม แต่ว่าแนวคิดนี้ยังไม่ได้มีการนำมาใช้จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1871 ในคดีของ เด็กหญิง Mary Allen ที่ถูกพ่อแม่บุญธรรมทุบตีเป็นประจำและได้รับการช่วยเหลือจากสมาคมป้องกันการทารุณสัตว์ หลังจากคดีดังกล่าวทำให้มีการตั้งสมาคมป้องกันการทารุณกรรมเด็ก ซึ่งเป็นองค์กรแรกที่ทำให้การส่งเสริมสนับสนุนสวัสดิภาพเด็กอย่างจริงจัง

แนวคิดเรื่องการจ่ายค่าชดเชยแก่เหยื่ออาชญากรรม (Victim Compensation)

จากแนวคิดอำนาจของรัฐ (Police Power) และแนวคิดครอบครัว (Parents Patriae) ได้แสดงให้เห็นถึงความตระหนักของรัฐในอันที่จะดูแลรับผิดชอบต่อประชาชนของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ยังมีวัยที่อ่อนเยาว์อยู่และตกอยู่ในสภาวะที่เสี่ยงต่อการได้รับภัยอันตรายอันเกิดจากการไม่ได้รับการดูแลหรือการทำหน้าที่อันไม่เหมาะสม เกิดความบกพร่องของบิดามารดาหรือผู้ปกครองจึงเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องแสดงบทบาทโดยการเข้าแทรกแซงสถาบันครอบครัวโดยเร่งด่วน แนวคิดทั้งสองแนวนี้นับว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการจ่ายค่าชดเชยแก่เหยื่อ

อาชญากรรมเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากรัฐมีหน้าที่ให้ความคุ้มครองดูแลชีวิตและทรัพย์สินประชาชนภายในรัฐและหากรัฐไม่สามารถควบคุมดูแลคนของรัฐได้ก็พอเป็นเหตุให้คนในรัฐได้รับความเสียหายหรือตกเป็นเหยื่อของการกระทำผิดในรูปแบบใด ๆ ก็ตาม รัฐจึงต้องมีภาระหน้าที่รับผิดชอบในการคุ้มครองและเยียวยารักษาตลอดจนจ่ายค่าทดแทนให้แก่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อนั้น

ได้อธิบายคำว่า เหยื่อ (Victim) หมายถึง เหยื่อจากภัยธรรมชาติ (Victims of Natural Force) เหยื่อจากอุบัติเหตุ (Victims of Accidents) เหยื่อจากการถูกระทอละเมิดทางแพ่ง (Victims of Civil Wrongs) และรวมถึงเหยื่อที่เกิดจากภัยอาชญากรรมด้วย ดังนั้น ถ้าจะศึกษาถึงเหยื่ออาชญากรรมจึงต้องจำกัดเฉพาะเหยื่อที่เกิดจากการกระทำผิดอาญา (Victims of Criminal Acts) เหยื่อที่เกิดจากการกระทำผิดอาญาจะต้องเกิดความเสียหายอย่างรุนแรงต่อเหยื่อ เช่น ถูกฆ่า ช่มชืด ทำร้าย ถูกลักทรัพย์ เป็นต้น และที่สำคัญคือเหยื่อจะต้องไม่มีส่วนร่วมในการกระทำผิดด้วยหรือเรียกว่าเหยื่อเป็นผู้เสียหายที่แท้จริง (Roger E. Miners, อ้างถึงใน วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล, 2533)

Han Von Henting ได้แบ่งประเภทเหยื่ออาชญากรรม โดยนำปัจจัยทางกายภาพ จิตวิทยา และสังคมวิทยามาประกอบการพิจารณา โดยแบ่งออกเป็น 13 ประเภท (สุดสงวน สุธีสร, 2534) และในจำนวนทั้งหมด Henting ได้ระบุว่า เด็กคือเหยื่ออาชญากรรมประเภทแรกที่จะตกเป็นผู้ถูกระทอละเมิดได้มากที่สุด Benjamin Mendelsohn ก็ได้แยกเหยื่ออาชญากรรมออกเป็น 6 ประเภท (Roger E. Miners, อ้างถึงใน วิชา มหาคุณ, 2535) และเด็กก็เป็นผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ง่ายและมากที่สุดประเภทหนึ่ง จะเห็นว่าทั้ง Henting และ Mendelsohn ต่างก็ให้ความสำคัญแก่เหยื่ออาชญากรรมที่เป็นเด็กอย่างมาก โดยถือว่าเด็กเป็นผู้ซึ่งอ่อนแอไร้เดียงสา อ่อนแอ ซาดประสพการณ์ ซึ่งต้องใช้ชีวิตพึ่งพิงผู้อื่นอยู่ ไม่มีทางต่อสู้หรือป้องกันตนเองให้พ้นจากการถูกระทอละเมิดได้ จึงถือเป็นเหยื่อที่แท้จริงจำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองป้องกันกว่ากลุ่มอื่น ๆ

แนวความคิดในการให้ค่าชดเชยแก่เหยื่อ ได้เป็นที่ยอมรับในประเทศที่เจริญแล้วหลายประเทศ เด็กที่ถูกทารุณกรรมถือว่าเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทหนึ่งที่ต้องได้รับการคุ้มครองดูแลในหลายประเทศแถบตะวันตกจะกำหนดให้มีกองทุนสาธารณะ (Public Funds) สำหรับเป็นค่าชดเชยแก่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่รุนแรง ที่นิวซีแลนด์ซึ่งเป็นชาติแรกที่เริ่มโครงการที่ให้ค่าชดเชยแก่เหยื่อโดยเริ่มในปี ค.ศ. 1964 ต่อมาปี ค.ศ. 1974 ได้มีรัฐบัญญัติครอบคลุมพลเมืองในประเทศรวมถึงนักท่องเที่ยวด้วยไม่ว่าจะเป็นอุบัติเหตุประเภทใด อย่างไร หรือใครเป็นผู้กระทำในประเทศสิงคโปร์เด็กซึ่งตกเป็นเหยื่อของการล่วงละเมิดทางเพศหรือการทำร้าย จะถูกนำไปรักษาในสถานฟื้นฟูสภาพจิตใจหรือบ้านพักอุปถัมภ์ ซึ่งสร้างเป็นพิเศษเพื่อการนี้โดยเฉพาะ ส่วนบิดามารดาซึ่งไม่สามารถที่จะช่วยเหลือบุตรของตนได้ ก็จะได้รับช่วยเหลือเพื่อให้สามารถดูแลบุตรได้ การดำเนินการเหล่านี้ปรากฏอยู่ในกฎหมายเด็กและเยาวชน (The Children and Young Persons Act) และกฎบัตรสตรี (The Woman's Charter)

การให้ความคุ้มครองป้องกันการทารุณกรรมเด็กในต่างประเทศ

จากแนวคิดต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นได้แสดงให้เห็นถึงความตระหนักที่รัฐทั้งหลายพึงมีและถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องปกป้องดูแลประชาชนของตนให้ได้รับสวัสดิภาพที่ดีและปลอดภัยจากอาชญากรรมแบบต่าง ๆ ปัญหาการคุ้มครองสิทธิเด็กของเด็กที่ถูกทารุณกรรมได้ถือเป็นปัญหาของประชาคมโลกที่ทุกประเทศจะต้องให้การปกป้องและคุ้มครองอย่างจริงจัง

ในปัจจุบันมีประเทศที่เจริญแล้วหลายประเทศได้ออกกฎหมายเพื่อให้การคุ้มครองป้องกันแก่เด็กที่ถูกทารุณกรรม เช่น

ประเทศสหรัฐอเมริกา

กล่าวได้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกที่ดำเนินการให้การคุ้มครองแก่เด็กที่ถูกทารุณกรรมอย่างจริงจังในปี ค.ศ. 1874 มีการก่อตั้งสมาคมป้องกันการทารุณกรรมเด็ก (Society for Prevention of Cruelty to Children) ซึ่งเป็นองค์กรทางสังคมที่มีอำนาจของตำรวจ ในการแยกเด็กออกจากครอบครัวและลงโทษพ่อแม่เด็กที่กระทำทารุณกรรมต่อเด็ก ปี ค.ศ. 1880 จัดตั้งสมาคมป้องกันเด็กรวม 33 แห่งในประเทศสหรัฐอเมริกา และเริ่มนำงานสังคมสงเคราะห์เข้ามาช่วยเหลือเด็กอย่างจริงจัง (กิตติพัฒน์ นนทปัทมะคุลย์, 2528)

ในปี ค.ศ. 1963 ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ประกาศใช้กฎหมายแจ้งเหตุ (Reporting Law) ในเนื้อหาสาระของกฎหมายฉบับนี้กล่าวถึงการให้ความคุ้มครองแก่ผู้ที่แจ้งเหตุด้วยเจตนาดีและมีบทลงโทษแก่ผู้ที่ไม่แจ้งเหตุโดยเฉพาะแพทย์ พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ ครู ผู้ให้คำปรึกษานักกฎหมายและผู้ดูแลเด็กจะเป็นวิชาชีพที่ถูกบังคับให้แจ้งเหตุโดยตรงต่อศูนย์พิทักษ์เด็กหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ ภายใน 72 ชั่วโมง ถ้าหากเด็กได้รับบาดเจ็บรุนแรงหรือถูกล่วงละเมิดทางเพศสำหรับบุคคลที่กระทำทารุณกรรมต่อเด็กจะถูกจับกุมตัวและจำคุกโดยไม่มีประกัน บิดามารดาเด็กบางรายที่กระทำทารุณกรรมต่อเด็กอาจจะมีความเสี่ยงจากศาลให้ไปปรับการรักษาและคำแนะนำทางด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กจากคลินิกจิตเวชเด็กส่วนตัวเด็กเองจะได้รับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพจิตใจจากกลุ่มแพทย์อย่างใกล้ชิดและในกรณีที่เกิดแพทย์ให้การวินิจฉัยว่าบิดามารดาของเด็กมีสภาพจิตใจและบุคลิกภาพบกพร่องไม่เหมาะสมที่จะเลี้ยงดูเด็กต่อไปได้ เด็กก็อาจจะอยู่กับครอบครัวบุญธรรมหรือศาลเยาวชนอาจพิจารณายกเด็กให้เป็นบุตรบุญธรรม ในกรณีที่มีผู้แสดงความจำนงอยากได้เด็กไปเลี้ยงดู (ดวงใจ กสานติกุล, 2527)

ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1963 - 1965 มลรัฐต่าง ๆ ทั้ง 50 รัฐ ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ตรากฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมเด็ก (Child Abuse Law) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1964 และในปี ค.ศ. 1965 ประเทศสหรัฐอเมริกาได้เริ่มต้น มีกฎหมายเกี่ยวกับการจ่ายค่าชดเชยแก่เหยื่อในรัฐนิวยอร์กและแคลิฟอร์เนีย แต่มาจึงมีการแพร่ขยายออกไปยังมลรัฐอื่น ๆ อีกทำให้ปัญหาเรื่องเด็กถูกทารุณกรรมได้รับการตระหนักมากยิ่งขึ้น มีการก่อตั้งแผนกที่ทำงานด้านเด็กที่ถูกทารุณกรรมโดยเฉพาะ ต่อมาปี ค.ศ. 1974 ได้มีการตรา

กฎหมายป้องกันและแก้ไข การทารุณกรรมเด็ก (Child Abuse Prevention and Treatment Act.)
 ขึ้น

ประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษได้เริ่มให้ความสำคัญและมองเด็กเป็นศูนย์กลางที่ต้องเอาใจใส่ ให้การคุ้มครองดูแลตั้งแต่เปลี่ยนจากระบบศักดินาในเรื่องการคุ้มครองสิทธิเด็กนั้นประเทศอังกฤษมีพระราชบัญญัติเด็กและเยาวชน (Children and Young Persons Act.) กำหนดการคุ้มครองป้องกันการทารุณกรรมเด็กและเยาวชนที่มีอายุไม่เกิน 16 ปีบริบูรณ์ ได้แก่การป้องกันเด็กที่อยู่ในอันตราย การป้องกันมิให้ใช้เด็กเป็นเครื่องมือขมขาน และป้องกันมิให้นำเด็กไปค้าประเวณี

กฎหมายเด็กและเยาวชนของประเทศอังกฤษให้อำนาจศาลคดีเด็กและเยาวชน (Juvenile Court) คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองดูแลเป็นพิเศษ โดยให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจและเจ้าหน้าที่ตำรวจนำตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นไปยื่นคำร้องต่อศาลคดีเด็กและเยาวชนขอให้ศาลทำการไต่สวน หากมีพฤติการณ์แสดงว่าเด็กอยู่ในระหว่างอันตรายสถานการณ์น่าเป็นห่วง เช่น เร่ร่อน จรจัด ขมขาน อยู่กับบิดามารดาที่มีความประพฤติหรือประกอบอาชีพที่ขัดต่อกฎหมาย หรือศีลธรรมของประชาชน หรือเลี้ยงดูเด็กอย่างไม่เหมาะสม ถูกกระทำทารุณกรรมทั้งทางร่างกายและทางเพศ ศาลย่อมมีอำนาจพิจารณาส่งตัวเด็กไปอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมต่อเด็ก หรือกำหนดให้อยู่ในความดูแลของบุคคลที่เหมาะสมหรือบุคคลที่เห็นสมควรโดยกำหนดไม่เกินกว่า 3 ปี (ประสิทธิ์ พัฒนอมร, 2526)

ประเทศอังกฤษ มีความตระหนักต่อปัญหาการทารุณกรรมเป็นอย่างมาก เช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกาโดยเฉพาะเรื่องการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ถือเป็นปัญหาร้ายแรงที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้พยายามหาทางป้องกันแก้ไขกันอย่างจริงจัง ตามกฎหมายของประเทศอังกฤษในเรื่องเกี่ยวกับความผิดทางเพศกฎหมายได้กำหนดเกณฑ์อายุของหญิงไว้ต่ำกว่า 16 ปี จะนั้นการร่วมประเวณีกับหญิงอายุต่ำกว่า 16 ปี ย่อมเป็นความผิดไม่ว่าหญิงนั้นจะให้ความยินยอมหรือไม่ ซึ่งเดิมที่กำหนดเอาไว้ 10 ปี ต่อมาได้เปลี่ยนแปลงวิวัฒนาการเรื่อยมา และแก้อายุหญิงเป็น 12 ปี ต่อมาในปี ค.ศ. 1885 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายอาญาแก่เกณฑ์อายุหญิงเป็น 13 ปี จนกระทั่ง ปี ค.ศ. 1928 จึงได้มีการแก้ไขเป็น 16 ปี ดังกล่าว นับเป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายที่เข้มงวดเพื่อให้การปกป้องแก่เด็กอย่างจริงจังนอกจากนี้เด็ก ๆ ที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศจะได้รับการช่วยเหลือจากองค์กรหรือหน่วยงานบริการสังคมต่าง ๆ หรือได้รับการดูแลจากสมาคมป้องกันการกระทำทารุณต่อเด็กแห่งชาติซึ่งได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1915 เด็กจะได้รับการบำบัดเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น มีการแยกผู้กระทำความผิดต่อเด็กออกไปจากครอบครัวในกรณีที่น่าเป็นหรือมีการให้การบำบัดทางจิตกันทั้งครอบครัวเพราะการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กย่อมมีผลกระทบต่อบุคคลอื่น ๆ ในครอบครัวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นกัน

ประเทศออสเตรเลีย

เรื่องการให้การคุ้มครองแก่สิทธิเด็กในประเทศออสเตรเลีย ตามกฎหมายครอบครัว บัญญัติว่าศาลครอบครัวแห่งประเทศออสเตรเลีย ศาลครอบครัวมลรัฐออสเตรเลียตะวันตกและ ศาลท้องถิ่นในทุกมลรัฐมีอำนาจออกคำสั่งเพื่อคุ้มครองบุคคลภายในครอบครัวได้ เช่น การออก คำสั่งห้ามหรือระงับการกระทำใด ๆ ของบิดามารดาที่จะทำให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายและจิตใจ เช่น การทอดทิ้ง การลงโทษเขียนตีรุนแรง การเลี้ยงดูอย่างไม่เหมาะสมหรือกระทำผิดทางเพศ ต่อเด็ก และหากบิดามารดาฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ศาลมีอำนาจลงโทษปรับไม่เกิน 1,000 เหรียญออสเตรเลียหรือสั่งขังจนกว่าจะยอมปฏิบัติตามคำสั่งศาล อย่างไรก็ตามกฎหมายครอบครัว มาตรา 114 มีข้อจำกัดที่ให้ความคุ้มครองเฉพาะบุตรที่เกิดจากบิดามารดาที่สมรสกันถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น ดังนั้นบุตรนอกสมรสจึงไม่ได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายครอบครัวฉบับนี้ (วิชา มหาคุณ และวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล, 2533) แต่อย่างไร

อย่างไรก็ตามยังมีหลายมลรัฐได้ตรากฎหมายคุ้มครองแก่บุตรนอกสมรส ดังเช่นใน มลรัฐออสเตรเลียตะวันตกและมลรัฐนิวเซาท์เวลส์ ในมลรัฐออสเตรเลียตะวันตกกฎหมายศาล ครอบครัว มาตรา 52 ให้อำนาจศาลครอบครัวสั่งขังยังมีให้ผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครอง กระทำหรือพยายามกระทำในลักษณะที่ไม่ชอบต่อผู้เยาว์อันเป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโต หรือ กระทำการลงโทษรุนแรงอันมีลักษณะเป็นการทารุณกรรมต่อเด็ก ไม่ว่าเด็กนั้นจะเป็นบุตรชอบด้วย กฎหมายหรือไม่ก็ตามและจะเป็นบุคคลใดก็ตามถ้ากระทำทารุณกรรมต่อเด็กที่อยู่ในปกครอง ศาล ครอบครัวมีอำนาจออกคำสั่งขังยังได้ทุกกรณี

ในมลรัฐนิวเซาท์เวลส์ (New South Wales) กฎหมายอาญา มาตรา 547 ได้ให้อำนาจ ศาลท้องถิ่นให้ความคุ้มครองแก่เด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมกล่าวคือ ศาลมีอำนาจออกหมายเรียก หรือหมายจับบุคคลที่ทารุณต่อเด็กมาได้สวน หากมีเหตุน่าเชื่อว่าเด็กจะถูกทารุณต่อไปอีก ศาลจะให้ทำทัณฑ์บนไว้โดยมีระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน หากละเมิดทัณฑ์บนอาจถูกสั่งจำคุกไม่ เกิน 3 เดือน ตามกฎหมายอาญามาตราดังกล่าวนี้ได้ให้ความคุ้มครองแก่เด็กโดยทั่วไปไม่จำกัด เฉพาะเด็กที่เป็นบุตรที่บิดามารดาได้สมรสกันถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น นอกจากนี้ตามพระราช บัญญัติคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กมลรัฐนิวเซาท์เวลส์ตามมาตรา 22 กำหนดให้ผู้ที่พบเห็นเด็กทารุณ กรรมหรือคาดว่าจะถูกทารุณกรรม ต้องรีบแจ้งให้เจ้าหน้าที่กรมสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนทราบ โดยทันทีโดยเฉพาะวิชาชีพแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล และนักจิตวิทยาที่ได้ให้การช่วย เหลือเด็กไว้ต้องแจ้งให้อธิบดีกรมสวัสดิภาพและคุ้มครองเด็กทราบทันที หากไม่แจ้งเหตุจะมี ความผิดทางอาญามีโทษปรับไม่เกิน 1,000 เหรียญออสเตรเลียหรือจำคุกไม่เกิน 12 เดือน และยังสามารถถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพด้วย นอกจากนี้ในมาตรา 24 ยังให้อำนาจเจ้า หน้าที่กรมสวัสดิภาพและคุ้มครองเด็กหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจขอ ให้ศาลท้องถิ่นออกหมายค้นเพื่อ ช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณทั้งยังมีอำนาจที่จะขอแยกตัวเด็กไปให้แพทย์รักษาหรือนำไปอยู่ในที่ ปลอดภัยแก่เด็กเป็นการชั่วคราว

ประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศหนึ่งในเอเชียที่มีความเจริญเป็นอย่างมากและ ได้ให้ความสำคัญแก่เด็กและเยาวชนดังเช่นในประเทศที่เจริญแล้วทางแถบตะวันตก ประเทศสิงคโปร์มีการปกป้องและจัดบริการในด้านสวัสดิการมาใช้แก่เด็กหรือเยาวชนผู้ซึ่งตกเป็นเหยื่อของการทารุณกรรม การทอดทิ้งและการแสวงหาประโยชน์อันมิชอบตามกฎหมายเด็กและเยาวชน (The Children and Young Persons Act.) และกฎบัตรสตรี (The Women's Charter) ของประเทศสิงคโปร์ได้ให้ความคุ้มครองแก่เด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก เด็กซึ่งตกเป็นเหยื่อของการทารุณกรรมทางร่างกายหรือทางเพศจะได้รับการนำไปเขียวยารักษาในสถานบำบัดฟื้นฟูทั้งทางร่างกายและจิตใจหรือในบ้านพักอุปถัมภ์ซึ่งสร้างขึ้นเป็นพิเศษโดยเฉพาะสำหรับบิดามารดาซึ่งไม่สามารถช่วยเหลือบุตรของตนได้ก็จะได้รับการช่วยเหลือเพื่อให้สามารถดูแลบุตรของตนได้เป็นที่เรียบร้อยตามกฎบัตรสตรีได้ให้อำนาจบิดาหรือมารดา หรือญาติของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมยื่นคำร้องต่อศาลท้องถิ่น (Subordinate Court) หรือศาลจังหวัด (High Court) ขอให้ออกคำสั่งเพื่อคุ้มครองเด็กที่ถูกทารุณกรรม ศาลที่รับคำร้องจะต้องรีบทำกำไรไต่สวนหากเห็นว่าเด็กถูกทารุณกรรมเป็นประจำ หรือมีแนวโน้มที่จะถูกกระทำทารุณกรรมต่อไปอีก ศาลมีอำนาจออกคำสั่งได้สองกรณี ดังนี้ (วิชา มหาคณ และวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล, 2533)

1. คำสั่งคุ้มครองบุคคล (Personal Protection Order) เมื่อศาลทำการไต่สวนแล้วนำเชื่อว่าจะมีการกระทำทารุณกรรมเด็กจริง ศาลจะออกคำสั่งห้ามมิให้กระทำการทารุณเด็กอีกหากฝ่าฝืนมีโทษทางอาญา

2. คำสั่งฉุกเฉินเพื่อคุ้มครองบุคคล (Expedited Order) ในกรณีที่ปรากฏว่ากำลังกระทำทารุณกรรมเด็ก หรือนำเชื่อว่าจะมีการกระทำทารุณกรรมเด็กอีก ศาลมีอำนาจออกคำสั่งฉุกเฉินห้ามกระทำทารุณกรรมเด็กได้ทันที คำสั่งฉุกเฉินมีผลใช้บังคับได้เพียง 28 วัน หรือเมื่อมีการไต่สวนคดีนั้นต่อไป

เด็กทุกคนในประเทศสิงคโปร์ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายบัตรสตรี เช่น บุตรนอกสมรส บุตรบุญธรรม บุตรที่ติดมากับคู่สมรสของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง รวมถึงเด็กที่ได้รับไว้เป็นสมาชิกของครอบครัว เป็นต้น บิดาหรือมารดาหรือสมาชิกภายในครอบครัวที่กระทำทารุณกรรมเด็ก ข่อมมีความผิดและได้รับโทษตามประมวลกฎหมายอาญา (Penal Code) หรือพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดต่อเด็ก (Minor offences Act.) อีกส่วนหนึ่งด้วย

ประเทศญี่ปุ่น

ในประเทศญี่ปุ่น ถ้าบิดามารดาใช้อำนาจปกครองเกี่ยวกับตัวเด็กโดยไม่ชอบ เช่น มีการกระทำทารุณกรรมเด็ก ศาลครอบครัวมีอำนาจสั่งถอนอำนาจปกครองของบิดามารดา หรือสั่งถอนสิทธิในการจัดการ (Right of Administration) ในกรณีใช้สิทธิในการจัดการเกี่ยวกับผลประโยชน์ของบุตรไปในทางเสียหาย การถอนอำนาจปกครอง หรือสั่งถอนสิทธิในการจัดการต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งของญี่ปุ่น มาตรา 834 - 836

ในครอบครัวใดก็ตามในประเทศญี่ปุ่น ถ้าพบว่าเด็กตกอยู่ในภาวะที่เป็นอันตรายหรือเชื่อว่าเด็กจะได้รับอันตราย ศาลครอบครัวมีอำนาจวินิจฉัยว่าบิดามารดาใช้อำนาจปกครองโดยไม่ชอบแล้วให้จำศาลริบแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนครอบครัวในท้องถิ่นที่เด็กอาศัยอยู่ทราบโดยเร็ว เพื่อเข้าทำการคุ้มครองแก่เด็ก แต่ยังไม่มีการถอนอำนาจปกครองของบิดามารดาแต่อย่างใด เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเข้าไปให้การคุ้มครองดูแลเด็กเป็นการชั่วคราวก่อน ในกรณีที่เกิดหรือมารดาให้การเลี้ยงดูบุตรโดยไม่ชอบ ปล่อยปลละเลยไม่เอาใจใส่ ปล่อยให้อดมื้อกินมื้อ ไม่ส่งเสียให้ได้เล่าเรียน ปล่อยบุตรหรือทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพัง หรืออยู่ในที่เสี่ยงต่ออันตรายหรือลงโทษเหมือนตัวอย่างรุนแรง ศาลครอบครัวมีอำนาจวินิจฉัยถอนอำนาจปกครองของบิดามารดาได้ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 73 จะเห็นว่าศาลครอบครัวของประเทศญี่ปุ่นได้ให้ความคุ้มครองต่อสวัสดิภาพของเด็กเป็นอย่างมาก มีการใช้อำนาจเข้าแทรกแซงอำนาจการปกครองของบิดามารดา ถ้าพบว่าบิดามารดากระทำการทารุณกรรมต่อบุตรของตน

จากมาตรการการคุ้มครองป้องกันการทารุณกรรมเด็กในประเทศต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นว่ารัฐต่างตระหนักถึงสิทธิของเด็ก และถือว่าเด็กทุกคนจะต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองทั้งจากบิดามารดา สังคม และจากรัฐ เมื่อใดก็ตามที่เด็กตกอยู่ในภาวะยากลำบาก ถูกทอดทิ้ง ถูกปล่อยปลละเลยไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ หรือถูกทารุณกรรมในรูปแบบใด ๆ ก็ตามรัฐจะเข้าแทรกแซงด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อทำการปกป้องคุ้มครองให้เด็กได้รับสวัสดิภาพที่ดี

การให้ความคุ้มครองป้องกันการทารุณกรรมเด็กในประเทศไทย

ในประเทศไทยได้ให้ความสำคัญแก่เด็กและเยาวชนโดยได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่ง เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521 ในมาตรา 62 บัญญัติว่า "รัฐพึงสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และเพื่อความมั่นคงของรัฐ" ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 - 2534 ได้กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนซึ่งปรากฏอยู่ในบทที่ 3 ว่าด้วยแผนพัฒนาคุณภาพคนและแรงงานไว้พอสรุปได้ว่า เด็กและเยาวชนต้องได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เน้นการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา สุขภาพอนามัย สนับสนุนให้เด็กได้ศึกษาต่อให้มากที่สุด แรงงานเด็กทุกคนจะต้องได้รับการดูแลคุ้มครองและการแก้ไข ปัญหาการไม่มีงานทำตามระดับเยาวชน ที่มีได้อยู่ในระบบโรงเรียนทั้งในเมืองนอกและชนบท

รัฐบาลทุกสมัยที่ผ่านมาล้วนมีนโยบายที่ได้สนับสนุนและส่งเสริมสวัสดิการที่ดีแก่เด็กและเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชนของสหประชาชาติเป็นอย่างดี แม้ว่าจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแทบทุกฉบับที่ผ่านมา รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ยกมากล่าวข้างต้น มิได้มีการกล่าวถึงการให้ความคุ้มครองหรือ

ป้องกันทารุณกรรมเด็กเลยแม้ว่าปัญหาเรื่องนี้จะมีแนวโน้มของอัตราเด็กและความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นทุกขณะก็ตามกล่าวได้ว่าสังคมไทยและรัฐแม้จะถือว่าเด็กและเยาวชนเป็นผู้ที่มีความสำคัญยิ่งต่อไปในอนาคตของชาติแต่ว่าสังคมและรัฐก็ยังไม่อาจให้การคุ้มครองสิทธิของเด็กที่ตกอยู่ในภาวะลำบากหลากหลายประเภท ซึ่งรวมถึงเด็กที่ถูกทารุณกรรมด้วยเท่าที่ควร

จากอดีตของประเทศไทยไม่มีหลักฐานใดอธิบายถึงการรับรองสิทธิเด็กไว้ จากกฎหมายตราสามดวงที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงรวบรวมจากกฎหมายต่าง ๆ ในยุคกรุงศรีอยุธยาเอาไว้ นั้น ปรากฏหลักกฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายทาส อันเป็นการรับรองให้มีการเอาคนไปเป็นทาสบิดามารดามีอำนาจชอบที่จะขายฝากบุตรของตนไปเป็นทาสให้กับนายเงินโดยอิสระ ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นสภาพสังคมในสมัยนั้นที่ไม่มีการยอมรับสิทธิเด็ก เพราะถือว่าเด็กเป็นกรรมสิทธิ์ของบิดามารดา

เมื่อถึงสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้ทรงเห็นว่าการบังคับขายบุตรไปเป็นทาสโดยบุตรไม่ได้ยินยอมสมัครใจนั้น นับว่าเป็นเรื่องไม่เป็นธรรมต่อบุตรเพราะบุตรไม่ใช่ช้าง ม้า วัว ควาย ที่จะนำไปขายอย่างใดก็ได้ ดังนั้นจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้ประกาศกฎหมายกำหนดเงื่อนไขในกาขายบุตรของบิดามารดาว่าจะกระทำได้อีกต้องให้บุตรยินยอมและยินยอมให้ขายในราคาเท่าใดก็ขายได้เพียงเท่านั้น เพราะถ้าขายราคาสูงภาระในการได้ตัวให้เป็นอิสระของบุตรก็จะสูงตามไปด้วย นับว่านี่เป็นกฎหมายที่สร้างหลักประกันสิทธิให้แก่เด็กฉบับแรกของประเทศไทยและเป็นพระปรีชาสามารถของรัชกาลที่ 4 ที่ทรงลดทอนอำนาจของบิดามารดาตามจารีตประเพณีลงอย่างละมุนละม่อมด้วยการกำหนดเงื่อนไขในการขายบุตรไว้

ต่อมาได้มีการประกาศใช้กฎหมายลักษณะอาญา พ.ศ. 2451 มีการยุติสถานะของบุคคลประเภททาสอย่างสิ้นเชิงรวมทั้งการซื้อขายจำหน่าย รับ หรือ หน่วงเหนี่ยวบุคคลหนึ่งบุคคลใดไว้ ดังนั้นการขายบุตรในแง่ของกฎหมายลายลักษณ์อักษรจึงเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายแต่อย่างไรก็ตามการขายบุตรก็ยังคงมีอยู่โดยเป็นไปในรูปของการยกบุตรให้ไว้ใช้งาน หรือนำเรอทางเพศต่อนายเงินต่างดอกเบี้ยหรือเพื่อชำระหนี้ ดังนั้นเรื่องของการทารุณต่อเด็กก็เชื่อว่ายังคงมีอยู่ไม่ได้ลดน้อยลงแต่อย่างใด

ในปัจจุบันกฎหมายไทยที่ได้กล่าวถึงการให้ความคุ้มครองแก่เด็กที่ถูกทารุณกรรมโดยตรงปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 398 แต่เป็นภาคลหุโทษ ซึ่งลงโทษผู้กระทำผิดเพียงจำคุกไม่เกินหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1582 ศาลมีอำนาจ สั่งเองหรือสั่งเมื่อญาติของเด็กหรืออัยการร้องขอให้ถอนอำนาจปกครองแก่บิดามารดาที่เลี้ยงดูเด็กโดยไม่ชอบหรือประพฤติชั่วร้ายต่อเด็ก

ในเรื่องการคุ้มครองทางเพศได้ระบุไว้ในประมวลกฎหมายอาญาลักษณะ 9 มาตรา 276-287 ประกอบด้วยความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ความผิดฐานโทรมหญิง ความผิดฐานกระทำอนาจาร ความผิดฐานล่อลวงหญิง เป็นต้น โดยปัจจุบันได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย

อาญาในการเพิ่มการคุ้มครองต่อเด็กหญิงจากเดิมอายุไม่เกิน 13 ปี เป็นอายุไม่เกิน 15 ปี ผู้ใดที่กระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราหรืออนาจาร แม้ว่าเด็กคนนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตามถือว่ามี ความผิด (นิตานาถ อนุภูมิ และ ประภาพรรณ อุตมจรรยา, 2533 : 96)

นอกจากกฎหมายต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 ในหมวด 2 เรื่องการสงเคราะห์เด็กที่ได้กล่าวถึงการให้ความคุ้มครองสงเคราะห์แก่เด็กที่ถูกเลี้ยงดูอย่างไม่เหมาะสม ซึ่งรวมกรณีเด็กถูกทารุณกรรมไว้ด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ตามกฎหมายที่กล่าวมาแม้จะให้ความคุ้มครองแก่เด็กไม่น้อยแต่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1562 ในหมวดสิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและบุตร ได้จำกัดสิทธิของเด็กไว้โดยไม่ให้เด็กฟ้องบุพการีของตนไม่ว่าจะคดีแพ่งหรือคดีอาญา (ประสพสุข บุญเดช, 2533 : 526) นอกจากนี้ กฎหมายไทยยังมิได้กำหนดให้รัฐเข้าไปมีบทบาทในการเยียวยาช่วยเหลือแก่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการกระทำผิดโดยตรง ดังเช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษหรือประเทศออสเตรเลีย

หน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กที่ถูกทารุณกรรมในต่างประเทศ

ในประเทศที่เจริญแล้วหลายประเทศ นอกจากจะมีมาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวดและมีประสิทธิภาพเพื่อให้การคุ้มครองป้องกันสวัสดิภาพเด็กที่ถูกทารุณกรรมแล้ว คนในสังคมก็เพิ่มความตระหนักต่อปัญหานี้มากขึ้นปรากฏมีหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐและเอกชนได้ยื่นมือเข้าช่วยเหลือในรูปบริการต่าง ๆ ดังเช่น

ประเทศสหรัฐอเมริกา

มีการก่อตั้งสมาคมป้องกันการทารุณกรรมเด็กขึ้นในปี ค.ศ. 1874 ซึ่งเป็นองค์กรทางสังคมที่ให้อำนาจตำรวจในการแยกเด็กออกจากครอบครัวและลงโทษพ่อแม่เด็ก ต่อมาปี ค.ศ. 1880 ได้เพิ่มสมาคมนี้ออกไปอีกถึง 33 แห่งทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1907 รัฐลอสแอนเจลิสได้ก่อตั้งกรมตำรวจที่จัดการเกี่ยวกับเรื่องเด็กโดยเฉพาะ ปี ค.ศ. 1965 เริ่มต้นมีกฎหมายและบริการของรัฐให้แก่เหยื่ออาชญากรรม ต่อมา มีการจัดตั้งศูนย์พิทักษ์เด็กที่จัดเตรียมสถานที่ที่ปลอดภัยให้กับเด็กในกรณีที่แยกตัวเด็กออกมาเป็นการชั่วคราว มีการนำเด็กไปรับการเยียวยาบำบัดรักษาและฟื้นฟูทั้งสภาพร่างกาย จิตใจ และอารมณ์

การป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการทารุณกรรมซ้ำ รัฐจะจัดเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการในด้านนี้ โดยเฉพาะโดยจะเน้นให้ความสนใจกับบิดามารดา หรือครอบครัวที่อาจก่อการทารุณกรรมเด็กได้ มีการพยายามดูแลและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดต่อคู่สมรสที่อายุน้อยที่ประสบปัญหาความบอบค้ำทางด้านเศรษฐกิจ แนะนำการใช้วิธีคุมกำเนิดแก่ผู้ที่ยังไม่พร้อมที่จะมีบุตร ให้ความรู้คำแนะนำแก่เด็กวัยรุ่นผู้ที่ระสมรสให้เข้าใจถึงเรื่องการใช้ชีวิตคู่ว่าจะต้องเผชิญกับอุปสรรคและต้องมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว มีการให้บริการด้านการรักษา ให้คำแนะนำตามศูนย์สุขภาพจิตต่อ

ครอบครัวที่ประสบปัญหาทั้งแพร่ขยาย ให้ความรู้แก่ชาวเมืองหรือประชาชนทั่ว ๆ ไป ให้เข้าใจถึงพัฒนาการและความต้องการของเด็ก จัดบริการฉุกเฉินทางโทรศัพท์ (Lifeline Service) เพื่อให้โอกาสแก่บิดามารดาที่อยู่ใต้สภาวะตึงเครียดโทรศัพท์มาปรึกษาขอคำแนะนำหรือระบายอารมณ์

ในประเทศสหรัฐอเมริกานอกจากจะให้การบำบัดฟื้นฟูเด็ก ๆ ที่ถูกทารุณกรรมให้กลับสู่ภาวะปกติแล้วผู้ที่กระทำผิดต่อเด็กก็จะถูกนำไปบำบัดรักษาด้วย เพื่อให้พวกเขาเหล่านั้นกลับเป็นปกติและสามารถที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้นอกจากนี้ยังเป็นการบำบัดรักษาเพื่อหยุดยั้งมิให้พวกเขาได้กลับไปกระทำผิดกับเด็กต่อไปอีก ดังเช่นในเรื่องการล่วงละเมิดทางเพศรัฐวอชิงตันและรัฐมินนิโซตาได้เป็นรัฐต้นแบบและเป็นผู้นำในด้านการบำบัดรักษาผู้กระทำล่วงละเมิดทางเพศ การบำบัดรักษาด้วยวิธีต่าง ๆ ล้วนแต่มุ่งเน้นที่การบีบบังคับให้ผู้กระทำผิดยอมรับถึงความร้ายแรงในการกระทำของเขา

ประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษมีกฎหมายกำหนดให้รัฐจัดบริการให้แก่เหยื่อผู้เคราะห์ร้ายเช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกาให้การช่วยเหลือและเยียวยารักษาตลอดจนบำบัดฟื้นฟูเด็กที่ถูกทารุณกรรม

หน่วยงาน Incest Crisis Line (I.C.L.) เป็นหน่วยงานที่ให้บริการรับแจ้งเรื่องของการกระทำผิดทางเพศภายในครอบครัว และมีนโยบายอย่างหนึ่งว่าจะต้องพบปะกับผู้กระทำผิดทางเพศด้วยและมีผู้กระทำผิดมากมายที่โทรศัพท์ไปยังหน่วยงานนี้เพื่อให้เหตุผลว่า เหตุใดพวกเขาจึงได้กระทำผิดลงไป หน่วยงานดังกล่าวเป็นหน่วยงานที่ใหญ่ที่สุดในประเทศอังกฤษ ซึ่งจะเห็นว่าปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กคือปัญหาที่ร้ายแรงมาก ทำให้มีองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินงานเพื่อที่จะคอยช่วยเหลือและปกป้องเด็ก ๆ หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ มีดังนี้ (แอนดรู แอสตันเวย์, นพ และ ออราลี วอชเตอร์, 2532)

- British Association for the Study and Prevention of Child Abuse
- And Neglect Jacob Bright's Children's Centre, Whitworth Road, Rochdale, Lancs. Tel. 0706-56121
- Capital Help Line
- Children's Legal Centre
- Family Network
- Incest Crisis Line
- Incest Survivors Campaign
- In Support of Sexually Abused Children ฯลฯ
- Mothers of Abused Children
- National Association of Young People's Counselling and Advisory Services

- National Society for Prevention of Cruelty to Children 67 Saffron Hill, London
Ecin. 8 Rs. Tel. 01 2421626

- Organizations for Parents under Stress (OPUS)
- Parents Anonymous
- Radio Pilladilly Family
- Rape Crisis Centres
- Royal Scottish Society for the Prevention of Cruelty to Children
- Safeline
- Safes
- Social Services Departments
- Taboo

ประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์มีกระทรวงพัฒนาชุมชน(MCD(Ministry of Community Development) เป็นกระทรวงหลักที่รับผิดชอบด้านสวัสดิการต่าง ๆ ของประชากรในสิงคโปร์ ในที่นี้จะขอยกมา เพียงฝ่ายคุ้มครองและจัดสวัสดิภาพเด็กของ Protection and Welfare Section : Child and Young Persons ซึ่งจำแนกการให้บริการเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ (โสพิศ หมัดปองตัว, 2535)

1. ในส่วนที่เป็นไปตามพระราชบัญญัติหรือกฎหมาย (Statutory Part)
2. การให้บริการชุมชน (Community Based Programme)

ในส่วนของการบริการที่เป็นไปตามพระราชบัญญัติหรือกฎหมายได้กำหนดบริการแก่เด็กที่ถูกทารุณกรรมไว้ด้วยเด็กจะได้รับการเขี่ยวรักษาในสถานฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจหรือบ้านพักอุปถัมภ์ซึ่งสร้างเป็นพิเศษจนกว่าจะหายเป็นปกติ นอกจากนี้ศาลคดีเด็กและเยาวชน (Juvenile Court) มีอำนาจเต็มที่ในการพิจารณาส่งเด็กเข้าสถานสงเคราะห์ หรือให้ความคุ้มครองเด็กด้วยวิธีอื่นใดที่เห็นว่าเหมาะสม โดยพิจารณาจากหลักฐานข้อเท็จจริงของการสืบสวนสอบสวนของนักสังคมสงเคราะห์และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องภายใต้กฎหมายคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนกับกฎหมายคุ้มครองสิทธิสตรี แต่สำหรับประเทศไทยกรมประชาสงเคราะห์เป็นผู้ทำหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและพิจารณาให้ความช่วยเหลือในปัญหาต่าง ๆ ตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 294

นอกจากกระทรวงพัฒนาชุมชนแล้ว สิงคโปร์ยังมีสภาสังคมสงเคราะห์Singapore Council of Social Service (SCSS) ที่เป็นศูนย์พัฒนาบุคลากรและสนับสนุนเงินทุนช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ทั้งให้บริการตรงในความรับผิดชอบจำนวน 69 แห่ง แบ่งเป็น 5 ประเภท และสองประเภทในจำนวนนี้คือ การบริการแก่เด็กและครอบครัว และบริการแก่เด็กและเยาวชนในการจัดบริการแก่เด็กและเยาวชนได้กำหนดเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างไม่เหมาะสม ถูกทำทารุณกรรมไว้ใน การให้ความช่วยเหลือด้วย

กฎหมายของประเทศเป็นตัวจักรสำคัญในการกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานการให้ความคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและสตรีจะต้องผ่านกระบวนการทางศาล นักสังคมสงเคราะห์จะได้รับมอบหมายให้ทำงานใกล้ชิดกับเด็กและครอบครัวในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อประสานความสัมพันธ์ให้เด็กสามารถกลับสู่ระบบครอบครัวได้ตามปกติดั้งเดิม

องค์กรที่สำคัญอีกแห่งคือองค์กรเด็กของสิงคโปร์ Singapore Children's Society (SCS) ซึ่งมีบทบาทในด้านการให้สวัสดิภาพแก่เด็กและครอบครัว เป็นการป้องกันการเกิดปัญหาภายในครอบครัวได้เป็นอย่างมาก องค์กรแห่งนี้มีองค์กรย่อย ๆ คือ

1. ศูนย์บริการสังคมสงเคราะห์ (Social Work Service Centre) ประกอบด้วยสถานสงเคราะห์ 4 แห่ง หนึ่งในสี่แห่งนี้มีสถานที่ที่ปลอดภัยเรียกว่า Coalescent Home เป็นสถานสงเคราะห์ของเด็กชั้นประถมที่ถูกทารุณกรรมและเด็กที่ได้รับสารอาหารที่ไม่เหมาะสม ซึ่งใช้เป็นที่พักพิงภายหลังการรักษาตัว

2. ศูนย์เด็ก (Children Centre) ให้บริการแก่เด็กอายุ 3 - 12 ปี องค์กรนี้เน้นการจัดกิจกรรมเพื่อให้สมาชิกในครอบครัวได้ทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีองค์กรเป็นตัวประสานงาน

ศูนย์เด็กมีบริการต่าง ๆ และโปรแกรมพิเศษอีกมาก แม้กระทั่งบริการ Hotline as 'Tinkle Friend' for Primary School Children From 7-14 Years Old ซึ่งเป็นบริการที่ให้คำแนะนำทางโทรศัพท์ที่ได้รับความนิยมจากเด็ก ๆ มากและเป็นวิธีการหนึ่งที่นักสังคมสงเคราะห์สามารถแทรกแซงเข้าสู่เด็กและครอบครัวเพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเด็กที่มีปัญหาครอบครัวต่าง ๆ ยังมีส่วนผลักดันให้ครอบครัวตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบที่ครอบครัวมีแก่สมาชิกของตนเอง

จะเห็นว่าในหลายประเทศที่เจริญแล้วได้ตระหนักต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็กเป็นอย่างมากทั้งรัฐและเอกชนต่างจัดบริการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อจะให้ช่วยเหลือและคุ้มครองแก่เด็ก ๆ นอกเหนือจากสามประเทศที่กล่าวมาแล้ว ประเทศญี่ปุ่นและประเทศออสเตรเลียก็นับเป็นประเทศที่ได้จัดบริการต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สวัสดิภาพที่ดีแก่เด็กและเยาวชนเช่นกัน สำหรับประเทศไทยองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีบทบาทสำคัญต่อการให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรม มีดังนี้

หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กที่ถูกทารุณกรรมในประเทศไทย

กองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น กรมประชาสงเคราะห์ ให้บริการสงเคราะห์ครอบครัวที่มีเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 18 ปี นอกจากนี้ยังจัดบริการคุ้มครองป้องกันเด็กไว้หลายประเภทซึ่งรวมถึงเด็กที่ถูกทารุณกรรมด้วยโดยสงเคราะห์ โดยการให้เงินช่วยเหลือในค่ารักษาพยาบาลรวมทั้งการให้คำแนะนำในการอบรมเลี้ยงดูเด็กแก่พ่อแม่หรือส่งเด็กเข้าสถานสงเคราะห์ เป็นต้น

สถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี กรมประชาสงเคราะห์ ได้ให้ความอุปการะแก่เด็กหญิงอายุ 5-18 ปี และเด็กชายอายุ 5-7 ปี ซึ่งตกอยู่ในสภาพที่ควรได้รับการสงเคราะห์ ได้แก่ เด็กกำพร้า ไร้ที่พึ่ง ถูกทอดทิ้ง ยากจน เด็กที่มีปัญหาเรื่องความประพฤติ และเด็กที่บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ให้การเลี้ยงดูไม่เหมาะสม ฯลฯ โดยในการสงเคราะห์ ได้แก่ การให้การเลี้ยงดู จัดให้มีการตรวจสุขภาพแก่เด็ก ๆ เป็นประจำ รักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยจัดให้มีการศึกษาทั้งสายสามัญและสายวิชาชีพ สายสามัญจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล จนถึงประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับในด้านสังคมสงเคราะห์ในกรณีที่นักสังคมสงเคราะห์ไม่สามารถแก้ไขให้เด็กได้ก็จะนำเด็กไปรับบริการด้านจิตเวชจากโรงพยาบาลหรือคลินิกจิตเวชวิทยาจิต เป็นต้น

องค์กรในภาคเอกชน

บ้านคุ้มครองเด็ก มูลนิธิสร้างสวรรค์เด็ก บ้านคุ้มครองเด็กจัดเป็นบ้านที่พักที่ให้การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพร่างกาย จิตใจ และอารมณ์แก่เด็กที่ถูกทารุณกรรม เด็ก ๆ ที่ได้รับการบำบัดรักษาจนเป็นปกติแล้วจะถูกส่งเข้าโรงเรียนเช่นเด็กอื่น ๆ ต่อไป

ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก มูลนิธิเด็ก เป็นองค์กรเอกชนอีกแห่งหนึ่งให้การช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมอย่างจริงจัง มีบ้านพักสำหรับบำบัดและฟื้นฟูเด็กเช่นเดียวกับบ้านคุ้มครองเด็ก นอกจากนี้ยังให้การคุ้มครองดูแลและช่วยเหลือให้เด็กได้อยู่ในสถานที่อันควรในกรณีที่บิดามารดาไม่สามารถให้การเลี้ยงดูได้หรือทำทารุณโหดร้ายหรือทอดทิ้งปล่อยปละละเลยต่อเด็ก

โครงการช่วยเหลือหญิงและเด็กที่มีความเดือดร้อนเฉพาะหน้า เป็นองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือแก่หญิงและเด็กที่ได้รับความเดือดร้อน อาทิ หญิงถูกสามีทำร้าย เด็กถูกทารุณกรรม ถูกล่อลวงมาค้า ประเวณี ฯลฯ องค์กรจะเป็นสื่อกลางช่วยผู้เดือดร้อนให้เข้าถึงหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรเอกชนที่ให้บริการสังคมสงเคราะห์และทำหน้าที่เผยแพร่บรรณรณรงค์แก่สังคม โครงการหลักขององค์กรได้แก่

1. บ้านพักฉุกเฉิน
2. โครงการช่วยเหลือนอกสถานที่ และ
3. โครงการประชาสัมพันธ์

มูลนิธิเพื่อนหญิง เป็นมูลนิธิที่ให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและผู้หญิงที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยการจัดทนายความเข้าช่วยเหลือในการดำเนินคดีทางกฎหมาย นอกจากนี้ยังให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่โสเภณีเด็กอีกด้วย

คณะทำงานเพื่อยุติการเอาเปรียบเด็กทางเพศ (พปพ.) องค์กรนี้ มุ่งเน้นการรณรงค์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเอาเปรียบเด็กทางเพศและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการทำงานของ พปพ. อันเป็นการส่งเสริมความร่วมมือและประสานงานในการยุติการเอาเปรียบเด็กทางเพศคณะทำงานประกอบด้วยองค์กรสมาชิก 24 องค์กร

นอกจากองค์กรต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว มูลนิธิทองใบ ทองเปาด์ ก็เป็นมูลนิธิที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อเด็กและผู้หญิงและผู้ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมในสังคม ในการคุ้มครองสิทธิเด็กมูลนิธิจะให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและดำเนินคดีให้เด็กที่ประสบปัญหา มีการให้ความรู้และรณรงค์ให้สาธารณชนได้เข้าใจและตระหนักในเรื่องสิทธิของเด็ก โดยเฉพาะแพร่ผ่านสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ โดยเฉพาะทางหนังสือ เอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และโทรทัศน์ เป็นต้น

จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วหน่วยงานหรือองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือหรือคุ้มครองแก่เด็กที่ถูกทารุณกรรมโดยตรงทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนของไทย นับว่ามีอยู่ไม่มากนักในภาครัฐโดยเฉพาะกองสงเคราะห์เด็กและวัยรุ่น กรมประชาสงเคราะห์ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่ให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก นอกจากจะไม่มีอำนาจเข้าแทรกแซงภายในครอบครัวแล้วยังมีงบประมาณที่ใช้พัฒนาเด็กและเยาวชนค่อนข้างจำกัดทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ทำได้อย่างไม่เต็มที่และจากปัญหาข้อบกพร่องต่าง ๆ ของหน่วยงานในภาครัฐทำให้มีองค์กรเอกชนเกิดขึ้นอย่างมากมายที่มุ่งทำงานเพื่อเข้าช่วยเหลือและสงเคราะห์เด็กและเยาวชนจำนวนมากที่ประสบปัญหาแต่ก็ยังไม่เพียงพอทั้งปริมาณและคุณภาพ เนื่องจากยังขาดบุคลากรและงบประมาณ นอกจากนี้องค์กรทั้งของรัฐและเอกชนยังขาดการประสานงานกันเท่าที่ควรอีกด้วย

มูลนิธิคุ้มครองเด็ก ด้วยข้อเท็จจริงในปัจจุบันจากข่าวคราวและเสียงเล่าขานด้วยความน่าวิตกเป็นระยะ ๆ ว่าเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศทั้งถูกอนาจาร และถูกข่มขืนกระทำชำเรา ถูกทำร้ายหรือถูกฆ่าตาย ถูกนำไปทำอาชีพค้าประเวณี หรือถูกนำไปมีอาชีพที่ไม่เหมาะสมอื่น ๆ ข้อมูลเหล่านี้ได้ชี้ให้เห็นวนเวียนตลอดมิได้เบาบางลงเลย และดูเหมือนจะกลับเพิ่มมากขึ้นด้วยซ้ำและเมื่อเจาะลึกข้อมูลลงไปก็พบว่าครอบครัวจำนวนมากได้หยิบยื่นความทุกข์ทรมารให้เด็กเสียเอง เหล่านี้คือจุดเริ่มต้นของการจัดตั้ง "มูลนิธิคุ้มครองเด็ก"

มูลนิธิคุ้มครองเด็ก (Child Protection Foundation) เป็นองค์กรสาธารณกุศลที่จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือให้การพัฒนาแก่เด็กที่ตกอยู่ในความทุกข์ยากและด้อยโอกาส มูลนิธิคุ้มครองเด็กได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเป็นมูลนิธิจากกระทรวงศึกษาธิการตามใบอนุญาตเลขที่ ต7/2537 ลงวันที่ 10 มกราคม 2537 จากกระทรวงมหาดไทยเลขทะเบียนลำดับที่ กท 259 โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อติดตาม ช่วยเหลือเด็กในกลุ่มเป้าหมายให้พ้นสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เมื่อมูลนิธิคุ้มครองเด็กได้รับแจ้ง ซึ่งจากข้อเท็จจริงนั้นกฎหมายมักไม่มีผลบังคับใช้ หรือกฎหมายไม่สามารถคุ้มครองเด็กและแก้ปัญหาให้เด็กได้รับความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง

2. เพื่อเป็นการป้องกันเด็กมิให้ต้องหนีออกจากบ้านมาเร่ร่อนและมามีอาชีพค้าประเวณี

3. เพื่อเป็นหลักประกันในด้านความปลอดภัยในชีวิตและความเป็นอยู่ของเด็ก การคุ้มครองเด็กและปัจจัยสี่สำหรับเด็ก

4. ฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของเด็กตามกลุ่มเป้าหมาย ให้เด็กสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัยและมีความสุขตามวัยที่ควรได้รับ

5. พัฒนาเด็กในกลุ่มเป้าหมายทั้งร่างกาย จิตใจและอารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างต่อเนื่อง หลังจากเด็กตามกลุ่มเป้าหมายได้รับการฟื้นฟูแล้ว

6. ค้นหาศักยภาพและความสนใจของเด็กตามกลุ่มเป้าหมายจากกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อสนับสนุนให้เด็กได้ใช้ศักยภาพและความสนใจของตนเองอย่างเต็มที่ อันจะส่งผลให้เด็กได้นำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์สำหรับชีวิตปัจจุบันและอนาคต หรือเป็นอาชีพของเด็กในอนาคต

7. แสวงหาทางออกที่เหมาะสมให้กับเด็ก หลังจากที่ได้รับความช่วยเหลือในมูลนิธิคุ้มครองเด็กแล้ว

8. เพื่อกำหนดแผนโครงการบ้านคุ้มครองเด็ก (มูลนิธิคุ้มครองเด็ก) จะเป็นตัวอย่างและสร้างกระแสให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องและสถาบันสังคมอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันศาสนา สถาบันนิติบัญญัติ สถาบันแรงงาน สถาบันการศึกษา สถาบันสื่อมวลชน และปัจเจกชนที่เกี่ยวข้องกับเด็กโดยทั่วไปที่สนใจปัญหาของเด็กตามกลุ่มเป้าหมายของโครงการฯ เพื่อนำไปสู่การมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบต่อปัญหาเด็กและร่วมกันแก้ไขป้องกันปัญหาในอนาคต โดยเฉพาะเพื่อให้เกิดการแก้ไข หรือร่างกฎหมายคุ้มครองเด็ก ซึ่งปัจจุบันไม่มี โดยเฉพาะประเด็นการดำเนินงานช่วยเหลือขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เช่น การดำเนินงานของโครงการฯ ต้องประสบปัญหาและอุปสรรคและอันตรายอย่างมาก เมื่อกฎหมายปัจจุบันมิได้ให้อำนาจแก่องค์กรที่เกี่ยวข้องกับเด็กเข้าไปสอดแทรกดำเนินการช่วยเหลือเด็กตามกลุ่มเป้าหมายแต่ให้อำนาจกับบิดามารดา ผู้ปกครองเด็กอย่างมากจนเป็นจารีตประเพณี

บทบาทของมูลนิธิคุ้มครองเด็กในการช่วยเหลือเด็กถูกทารุณกรรม

1. รับแจ้งจากพลเมืองดี

2. ให้การช่วยเหลือเด็ก

3. ฟื้นฟู ดูแลและพัฒนา โดยการ

- สร้างบรรยากาศเป็นครอบครัวมิใช่สถานสงเคราะห์
- ให้หลักประกันปัจจัยสี่
- ให้ความปลอดภัย
- ให้หลักประกันเรื่องการศึกษา
- จัดกิจกรรมสร้างสรรค์ กีฬา เกม ศิลปะ ดนตรี
- จัดกิจกรรมทางศาสนา

4. หาทางออกรายกรณี โดยการ

- ประสานกับครอบครัวเด็ก
- ประสานกับญาติ พี่ น้องเด็ก

- ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ทาครอบครัวยุติ
- พัฒนาเด็กให้ช่วยเหลือตนเองได้

เด็กในกลุ่มเป้าหมายที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กให้การช่วยเหลือเด็กที่ถูกบิดามารดา ผู้ปกครอง ละเมิดสิทธิโดยผิดกฎหมาย มีอายุระหว่าง 4-12 ปี ได้แก่

1. เด็กถูกล่วงเกินทางเพศ
2. เด็กถูกทำร้ายทารุณ
3. เด็กถูกนำมา ชักนำ ผลักดันและใช้อุบายให้มีอาชีพค้าประเวณี
4. เด็กถูกบังคับและผลักดันให้มีอาชีพที่ไม่เหมาะสม
5. พี่และน้องของเด็กตามกลุ่มเป้าหมายจากข้อ 1-4 ที่มีความเป็นไปได้ที่จะถูกละเมิด

สิทธิโดยผิดกฎหมายทำนองเดียวกัน

6. เด็กที่มีแนวโน้มและอยู่ในเงื่อนไขที่จะถูกละเมิดสิทธิโดยผิดกฎหมายตามข้อ 1-4 เช่น เด็กที่อยู่ในครอบครัวซึ่งมีเงื่อนไขจะถูกล่วงละเมิดทางเพศได้แก่ บิดา และบิดาเลี้ยงไม่มี ผูกพันกับเด็ก เป็นคนติดอบายมุข หมกมุ่นทางเพศ มีประวัติอาชญากรรมทางเพศ เป็นต้น

วิธีการดำเนินงาน

การรับเด็กเข้ามูลนิธิคุ้มครองเด็กนั้นโดยมูลนิธิคุ้มครองเด็กจะประสานงานกับหน่วยงาน ของรัฐและเอกชนซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กรวมทั้งบุคคลทั่วไปที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับเด็กใน กลุ่มเป้าหมายมีความประสงค์ส่งเด็กมาให้มูลนิธิคุ้มครองเด็กสงเคราะห์ช่วยเหลือและแจ้งเหตุเข้า มายังมูลนิธิคุ้มครองเด็ก

สำหรับการดำเนินงานของมูลนิธิคุ้มครองเด็กการจะแบ่งบุคลากรที่รับผิดชอบงานเป็น 4 ฝ่าย คือ

1. ฝ่ายช่วยเหลือเด็กโดยเร่งด่วน ทำหน้าที่คอยติดตามช่วยเหลือเด็กมาสู่กลุ่มเป้าหมาย ตามที่ได้รับแจ้งจากหน่วยงาน องค์กรและพลเมืองดีทั่วไป
2. ฝ่ายประสานงานเผยแพร่รณรงค์ ทำหน้าที่ติดต่อบุคคล องค์กรภายนอกรวมทั้ง ประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ในมูลนิธิคุ้มครองเด็ก ให้มูลนิธิคุ้มครองเด็กสามารถดำเนินงาน ตามแผนที่กำหนดไว้ เผยแพร่รณรงค์งานฝ่ายสื่อสารมวลชนประเภทต่าง ๆ
3. ฝ่ายสังคมสงเคราะห์ ทำหน้าที่รวบรวมประวัติเด็กประวัติการศึกษา ประวัติครอบครัว คุณลักษณะความเป็นอยู่ของเด็กและปัญหาพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนในมูลนิธิคุ้มครองเด็ก บันทึกความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กในมูลนิธิคุ้มครองเด็กเยี่ยมครอบครัว เด็กเพื่อสร้างสรรค์สัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างเด็กกับบิดามารดาพร้อมทั้งผู้ปกครองและเหล่าญาติ ของเด็กเพื่อประกอบการตัดสินใจส่งเด็กกลับไปยังครอบครัว และญาติพี่น้องคนอื่นของเด็ก
4. ฝ่ายการศึกษาและจัดกิจกรรมฟื้นฟูพัฒนาการเด็ก ทำหน้าที่ประสานงานกับครูในโรง เรียนและจัดรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ของมูลนิธิคุ้มครองเด็กเกี่ยวกับการฟื้นฟู การพัฒนาทาง

ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจนจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างประสบการณ์ให้กับเด็กโดย การนำข้อมูลจากฝ่ายสังคมสงเคราะห์มาพิจารณาในรายละเอียดของกรรมการต่าง ๆ และให้การ ศึกษาแก่เด็กที่ไม่สามารถศึกษาในโรงเรียนใด ๆ ได้ เพราะปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งการบันทึกรายละเอียดของเด็กในการทำงานของฝ่ายนี้ด้วย

ระยะเวลาที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กเหล่านั้น ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข ความรุนแรงความสลับซับซ้อนของปัญหาเป็นสำคัญ ดังนี้

1. แนวโน้มในการคลี่คลายของบุคคลที่เป็นต้นเหตุแห่งปัญหา
2. แนวโน้มในการคลี่คลายในตัวเด็ก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และญาติพี่น้อง
4. ความปลอดภัยของเด็กที่กลับไปอยู่ในครอบครัวเดิม
5. สิ่งแวดล้อมในครอบครัวที่จะเอื้อให้เด็กมีความปลอดภัยอย่างแท้จริง และไม่ได้รับ

ความปลอดภัย

6. โอกาสในการพัฒนาส่วนต่าง ๆ ของเด็กจะลดน้อยลงไปในเมื่อออกจากมูลนิธิคุ้มครองเด็ก

ดังนั้นกลุ่มเด็กที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กจะให้การช่วยเหลือแบ่งตามระยะเวลาได้ 3 กลุ่ม

1. กลุ่มเด็กที่มีแนวโน้มว่าจะสามารถกลับไปอาศัยอยู่ในครอบครัวเดิมได้ และครอบครัว เดิมก็พร้อมที่จะดูแลเด็กต่อไปเพราะปัญหาคลีคลายได้เร็วโดยใช้เวลาที่เด็กอยู่ในมูลนิธิคุ้มครอง เด็กอย่างช้าที่สุดไม่เกิน 2 ปี

2. กลุ่มเด็กที่มีแนวโน้มว่าจะสามารถกลับไปอาศัยอยู่ในครอบครัวเดิม และในครอบครัว เดิมดูแลพร้อมทั้งญาติพี่น้องและเด็กที่มีแนวโน้มจะสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ ต้องใช้เวลา มากกว่า 2 ปีแต่ไม่เกิน 3 ปี

3. กลุ่มเด็กที่มูลนิธิคุ้มครองเด็กต้องดูแลนานกว่า 2 ปี เพราะครอบครัวเดิมและญาติ พี่น้องมีทัศนคติที่เป็นไปทางลบต่อเด็กและเด็กมีแนวโน้มที่จะได้รับอันตรายอีกนอกจากนั้นบิดา มารดา ผู้ปกครองเด็กก็ไม่ยินยอมที่จะมอบเด็กให้ใครดูแล

สำหรับเด็กทั้ง 3 กลุ่มแม้จะออกจากบ้านพักไปก็ยังถือว่าเป็นเด็กในมูลนิธิคุ้มครองเด็กอยู่ ซึ่งมูลนิธิคุ้มครองเด็กคงดำเนินการเสมือนเป็นพี่เลี้ยงให้เด็กต่อไป เมื่อเด็กประสบปัญหาเด็ก สามารถติดต่อกลับมูลนิธิคุ้มครองเด็กได้โดยตรงและมูลนิธิคุ้มครองเด็กมีกิจกรรมเพื่อติดตามผล งานคือ

1. เยี่ยมเยือนเด็กอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเด็กเป็นกรณี
  2. จัดกิจกรรมให้เด็กที่กลับมาเข้าร่วมกิจกรรมภายในบ้านพัก
- อุปสรรคในการดำเนินงานที่ได้รับ

1. การดำเนินงานตามกฎหมายกับผู้กระทำกับเด็กดำเนินการไปด้วยความยากลำบาก เพราะบางคดีผู้กระทำผิดกับเด็กเป็นผู้มีฐานะและเป็นผู้กว้างขวาง บางกรณีหน่วยงานที่ผู้กระทำ

กับเด็กสังกัดอยู่มักเอนเอียงเข้าข้างผู้กระทำกับเด็กอย่างชัดเจน โดยระเบียบราชการหรือนโยบายของราชการไม่เด่นชัดที่จะดำเนินการใด ๆ กับผู้เอนเอียงเข้าข้างผู้กระทำผิด

2. การนำบัดฟื้นฟู ดำเนินการไปด้วยความยากลำบากขึ้น เนื่องจากเด็กถูกกระทำอย่างรุนแรงและระยะเวลาโดยเฉพาะการทำความเข้าใจกับบิดามารดาหรือญาติพี่น้องคนอื่น ๆ ของเด็กซึ่งเด็กจะมีปัญหาหลายปัญหาซ่อนอยู่ ปัญหาเสพติด ปัญหาติดนิสัยเล่นการพนัน

3. มีการแจ้งความช่วยเหลือเข้ามายังโครงการ ฯ ถี่ขึ้น ทั้งที่เด็กถูกละเมิดสิทธิโดยผิดกฎหมายจากคนในครอบครัวและจากบุคคลใกล้ชิดของครอบครัวเด็ก โครงการ ฯ ต้องปรับกำลังของบุคลากรและเน้นการประสานงานกันภายในอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสามารถแก้ปัญหาเป็น

อย่างดี

4. พนักงานโครงการ ฯ ถูกข่มขู่มากขึ้นกว่าในช่วงที่ผ่านมาอย่างเห็นได้ชัด

มาตรการทางด้านกฎหมายในการคุ้มครองเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ

ความผิดฐานกระทำชำเราเด็กหญิงอายุต่ำกว่าสิบสามปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี

ความผิดฐานนี้คือ กระทำชำเราเด็กหญิงอายุต่ำกว่าสิบสามปี แต่ยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาของตนโดยเจตนา (มาตรา 277 วรรคแรก)

องค์ประกอบภายนอก องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานนี้คือ การกระทำชำเราเด็กหญิงอายุต่ำกว่าสิบสามปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาของตน ผู้กระทำของความผิดฐานนี้กฎหมายไม่จำกัดว่าเป็นใคร

ผู้กระทำคือ การกระทำชำเรา

ผู้ถูกกระทำคือ เด็กหญิงอายุต่ำกว่าสิบสามปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาของผู้กระทำ

การคุ้มครองเด็กอายุระหว่างสิบสามปีถึงสิบห้าปีเป็นพิเศษนี้เป็นแนวความคิดใหม่

โดยเห็นว่า ไม่ควรให้ผู้กระทำมีความผิดอ้างความยินยอมของเด็กอายุระหว่างนี้ขึ้นเป็นเหตุยกเว้นความผิดหรือบรรเทาโทษ เพราะเด็กอายุระหว่างนี้ส่วนใหญ่ยังมีความเจริญเติบโตและพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ เช่น ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา การศึกษาอบรมและประสบการณ์ไม่เพียงพอ ฉะนั้นความยินยอมของเด็กอายุระหว่างนี้จึงไม่เป็นข้อสำคัญ กล่าวคือแม้เด็กจะยินยอมก็ผิด

องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายในของความผิดฐานนี้คือ "เจตนา" กล่าวคือผู้กระทำจะต้องรู้ว่าเด็กหญิงนั้นอายุต่ำกว่าสิบสามปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปีมิใช่ภริยาของตนและผู้กระทำต้องการกระทำชำเราเด็กหญิงนั้น

การรับโทษ

ถ้าการกระทำความผิดฐานนี้เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส หรือผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักขึ้น (มาตรา 277 ทวิ) และแม้ผลดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้น

ในชั้นพยายามกระทำความผิด ผู้กระทำก็ต้องรับโทษหนักนี้

ถ้ากระทำความผิดตามมาตรา 277 วรรคแรก หรือมาตรา 277 ทวิ ได้กระทำแก่ผู้สืบสันดาน ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล หรือผู้อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการ หรือผู้อยู่ในความปกครองในความพิทักษ์ หรือในความอนุบาล ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ หนึ่งในสาม (มาตรา 285)

เหตุยกเว้นโทษเฉพาะตัว

ถ้าเป็นการกระทำที่ชายกระทำแก่เด็กหญิงอายุสิบสามปี แต่ยังไม่เกินสิบห้าปีโดยเด็กหญิงนั้นยินยอมและภายหลังศาลอนุญาตให้ชายและเด็กหญิงนั้นสมรสกัน ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษ ถ้าศาลอนุญาตให้สมรสในระหว่างที่ผู้กระทำผิดกำลังรับโทษในความผิดนี้ให้ศาลปล่อยผู้กระทำความผิดไป (มาตรา 277 วรรคสี่)

ความผิดฐานกระทำชำเราเด็กหญิงอายุไม่เกินสิบสามปี

ความผิดฐานนี้คือ การกระทำชำเราเด็กหญิงอายุไม่เกินสิบสามปีโดยเจตนา (มาตรา 277 วรรคสอง)

องค์ประกอบภายนอก

องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานนี้คือ การกระทำชำเราเด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบสามปี ผู้กระทำของความผิดฐานนี้กฎหมายไม่จำกัดว่าเป็นใคร

การกระทำคือ การกระทำชำเรา

ผู้ถูกกระทำคือ เด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบสามปี

เด็กหญิงที่มีอายุยังไม่เกินสิบสามปีนี้กฎหมายถือว่ายังไม่เจริญวัยในทางเพศเพียงพอ

ฉะนั้นความยินยอมของเด็กหญิงจึงไม่เป็นข้อสำคัญ คือแม้จะยินยอมก็ผิด

องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายในของความผิดฐานนี้คือ "เจตนา" กล่าวคือผู้กระทำจะต้องรู้ว่าเด็กหญิงนั้นอายุไม่เกินสิบสามปี และผู้กระทำต้องการกระทำชำเราเด็กหญิงนั้น

การรับโทษ

ถ้าการกระทำความผิดฐานนี้เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส หรือผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักขึ้น (มาตรา 277 ทวิ) และแม้ผลดังกล่าวจะเกิดขึ้นในชั้นพยายามกระทำความผิด ผู้กระทำก็ต้องรับโทษหนักนี้

ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 277 วรรคสอง หรือมาตรา 277 ทวิ ได้กระทำแก่ผู้สืบสันดาน ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแลหรือผู้อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการหรือผู้อยู่ในความปกครองในความพิทักษ์ หรือในความอนุบาล ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ หนึ่งในสาม (มาตรา 285)

ความผิดฐานกระทำชำเราเด็กหญิงกรณีพิเศษ

ความผิดฐานนี้คือ ความผิดฐานกระทำชำเราเด็กหญิงตามมาตรา 277 วรรคแรก หรือ

วรรคสองที่ได้กระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงและเด็กหญิงนั้นไม่ยินยอมหรือได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดหรือโดยใช้อาวุธ โดยเจตนา (มาตรา 277 วรรคสาม)

องค์ประกอบภายนอก

องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานนี้คือ การกระทำชำเราเด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบห้าปีโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกัน อันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงและเด็กหญิงนั้นไม่ยินยอมหรือได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดหรือโดยใช้อาวุธ

การกระทำโดยมีอาวุธปืนทำให้ภัยในการกระทำผิด ฉะนั้นแม้อาวุธปืนที่มีในขณะกระทำความผิดจะไม่มีกระสุนก็เป็นกระทำความผิดโดยมีอาวุธปืน

องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายในของความผิดฐานนี้คือ "เจตนา"

การรับโทษ

ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 277 วรรคสาม เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัสหรือผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักขึ้น (มาตรา 277 ตรี) และแม้ผลดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นในชั้นพยายามกระทำความผิดผู้กระทำก็ต้องรับโทษหนักนี้

ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 277 วรรคสาม หรือมาตรา 277 ตรีนั้น เป็นการกระทำแก่ผู้สืบสันดาน ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล หรืออยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการ หรือผู้อยู่ในความปกครอง ในความพิทักษ์ หรือในความอนุบาล ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ หนึ่งในสาม (มาตรา 285)

ความผิดฐานกระทำอนาจารเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี

ความผิดฐานนี้คือ การกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเจตนา (มาตรา 279 วรรคแรก)

ความผิดฐานนี้ ประสงค์จะคุ้มครองความเจริญของเด็กมิให้ถูกรบกวนโดยการสัมผัสทางเพศก่อนวัยอันควร

องค์ประกอบภายนอก

องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานนี้คือ การกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี

ผู้กระทำความผิดฐานนี้ กฎหมายไม่จำกัดบุคคลและเพศ

การกระทำคือ การกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี

"กระทำอนาจารแก่เด็ก" หมายถึง ไม่เพียงแต่การกระทำอนาจารต่อหน้าเด็ก แต่หมายถึงความถึงการกระทำด้วยร่างกายของเด็ก หรือกระทำที่ร่างกายของเด็กทั้งนี้ไม่สำคัญว่าการริเริ่มจะเกิดจากใคร

การกระทำอนาจารต่อหน้าเด็ก เช่น การร่วมเพศกันให้เด็กดู

การกระทำอนาจารด้วยร่างกายของเด็ก เช่น ให้เด็กสัมผัสอวัยวะเพศของผู้กระทำ
 การกระทำอนาจารที่ร่างกายของเด็ก เช่น การกอดจูบลูบลำเด็ก
 ศาลฎีกาเยอรมันเคยตัดสินว่า ผู้ที่ดูเด็กเล่นเพศกันถือว่าเป็นการกระทำอนาจารแก่เด็กได้
 ถ้าตนมีหน้าที่ต้องขัดขวางการกระทำนั้นของเด็ก

การกระทำอนาจารแก่เด็กอาจกระทำต่อเด็กที่หลับอยู่ก็ได้
 เด็กอายุยังไม่ถึงสิบห้าปีนี้ กฎหมายถือว่ายังไม่ประสีประสาในทางเพศ จึงบัญญัติคุ้มครอง
 เป็นพิเศษ กล่าวคือเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ไม่สำคัญ

องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายในของความผิดฐานนี้คือ 'เจตนา' กล่าวคือ ผู้กระทำต้องรู้ว่าเด็กนั้นอายุ
 ยังไม่ถึงสิบห้าปี และผู้กระทำต้องการกระทำอนาจารแก่เด็กนั้น

การรับโทษ

ความผิดฐานนี้ถ้าเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส หรือเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึง
 แก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักขึ้น (มาตรา 280)

ถ้าการทำความผิดฐานนี้เป็นการกระทำแก่ผู้สืบสันดานศิษย์ในความดูแลผู้อยู่ในความ
 ควบคุมตามหน้าที่ราชการ หรือผู้อยู่ในความปกครอง ในความพิทักษ์หรือในความอนุบาล
 ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้หนึ่งในสาม (มาตรา 285)

ความผิดฐานกระทำอนาจารเด็กอายุไม่ถึงสิบห้าปีโดยเด็กไม่ยินยอม

ความผิดฐานนี้คือการกระทำอนาจารแก่เด็กอายุไม่ถึงสิบห้าโดยผู้กระทำความผิดด้วยประการใด ๆ
 โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้เด็กนั้นเข้าใจ
 ผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่นโดยเจตนา (มาตรา 279 วรรคสอง)

ความผิดฐานนี้ก็เช่นเดียวกับความผิดตามมาตรา 279 วรรคแรก กล่าวคือกฎหมาย
 ประสงค์จะคุ้มครองความเจริญของเด็กมิให้ถูกรบกวนโดยการสัมผัสทางเพศก่อนวัยอันควร

องค์ประกอบภายนอก

องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานนี้คือ การกระทำอนาจารแก่เด็กอายุไม่ถึงสิบ
 ห้าปี โดยผู้กระทำความผิดด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถ
 ขัดขืนได้หรือโดยทำให้เด็กนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น

องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายในของความผิดฐานนี้คือ 'เจตนา' กล่าวคือผู้กระทำต้องรู้ว่าเด็กนั้น
 อายุไม่ถึงสิบห้าปี และผู้กระทำต้องการกระทำอนาจารโดยฝ่าฝืนความสมัครใจของเด็กนั้น

การรับโทษ

ความผิดฐานนี้ถ้าเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส หรือเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึง
 แก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักขึ้น (มาตรา 280)

ถ้าการกระทำความผิดฐานนี้เป็นการกระทำแก่ผู้สืบสันดานศิษย์ในความดูแลผู้อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการ หรือผู้อยู่ในความปกครองในความพิทักษ์หรือในความอนุบาล ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้หนึ่งในสาม (มาตรา 285)

ความผิดฐานเป็นธุระจัดหาเด็กหญิงเพื่อสำเร็จความใคร่ของผู้อื่น

ความผิดฐานนี้คือ การเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปซึ่งเด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กหญิงยินยอม โดยเจตนา และโดยมีมูลเหตุชักจูงใจเพื่อการอนาจารและเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น (มาตรา 282 วรรคแรก)

องค์ประกอบภายนอก

องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานนี้คือ การเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปซึ่งเด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กหญิงยินยอม

ผู้ถูกกระทำคือ เด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบห้าปี

องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายในของความผิดฐานนี้มีอยู่ 2 ประการ คือ

(1) เจตนา กล่าวคือผู้กระทำต้องรู้ว่าผู้ถูกกระทำเป็นเด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบห้าปีและผู้กระทำต้องการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปซึ่งเด็กหญิงนั้น และ

(2) มูลเหตุชักจูงใจ เพื่อการอนาจารและเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น

การรับโทษ

ถ้าความผิดฐานนี้เป็นการกระทำแก่ผู้สืบสันดานศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแลผู้อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการ หรือผู้อยู่ในความปกครอง หรือในความพิทักษ์ หรือในความอนุบาลผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้หนึ่งในสาม (มาตรา 285)

ผู้สนับสนุนความผิดฐานนี้ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำ (มาตรา 282 วรรคสี่)

ความผิดฐานรับตัวเด็กหญิงหรือหญิงผู้จัดหาเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น

ความผิดฐานนี้คือ การรับตัวเด็กหญิงหรือหญิงซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไป ตามมาตรา 282 วรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม โดยเจตนา และโดยมีมูลเหตุชักจูงใจเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น (มาตรา 282 วรรคสี่)

องค์ประกอบภายนอก

องค์ประกอบภายนอกของฐานความผิดนี้คือ การรับตัวผู้หญิง (เด็กหญิงหรือหญิง) ซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไป ตามมาตรา 282 วรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม

ผู้กระทำของความผิดฐานนี้กฎหมายไม่จำกัดว่าจะเป็นใคร

ผู้ถูกกระทำคือ ผู้หญิงซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไป ตามมาตรา 282 วรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม

การกระทำของความผิดฐานนี้คือ การรับตัว

“รับตัว” หมายความว่า รับไว้ให้อยู่ในความดูแล

องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายในของความผิดฐานนี้มีอยู่ 2 ประการ คือ

(1) เจตนา กล่าวคือ ผู้กระทำจะต้องรู้ว่าเป็นผู้หญิงที่มีผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไป ดังกล่าวและผู้กระทำต้องการรับตัวผู้หญิงนั้นไว้ และ

(2) มูลเหตุชักจูงใจ เพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น

การรับโทษ

ถ้าความผิดฐานนี้เป็นการกระทำแก่ผู้สืบสันดาน ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ผู้อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการ หรือผู้อยู่ในความปกครอง หรือในความพิทักษ์ หรือในความอนุบาล ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้หนึ่งในสาม (มาตรา 285)

ความผิดฐานเป็นตุระจัดหาเด็กหญิงเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่นโดยเด็กหญิงไม่ยินยอม

ความผิดฐานนี้คือ การเป็นผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไป ซึ่งเด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยใช้อุบายหลอกลวง ชูเชื้อ ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการใดโดยเจตนา และโดยมีมูลเหตุชักจูงใจ เพื่อการอนาจาร และเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น (มาตรา 283 วรรคสาม)

สาระสำคัญของความผิดฐานนี้ต่างกับความผิดตามวรรคแรกและวรรคสอง เฉพาะเรื่องอายุของผู้ถูกระทำเท่านั้น

ดูมาตรา 285 ด้วย

ผู้สนับสนุนความผิดฐานนี้ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำ (มาตรา 283 วรรคสี่)

ความผิดฐานรับตัวเด็กหญิงหรือหญิงที่ถูกจัดหาโดยเด็กหญิงหรือหญิงไม่ยินยอมเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น

ความผิดฐานนี้คือ การรับตัวเด็กหญิงหรือหญิงซึ่งถูกเป็นตุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไป ตามมาตรา 283 วรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม โดยเจตนา และโดยมีมูลเหตุชักจูงใจเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น (มาตรา 283 วรรคสี่)

สภาพการถูกล่วงละเมิดทางเพศของเด็ก

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2535) ได้รายงานผู้ป่วยเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศจำนวน 16 ราย ที่มารับการรักษาที่แผนกจิตเวชศาสตร์เด็ก โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ซึ่งมีอายุอยู่ในช่วง 1 ปี 8 เดือน - 14 ปี จำนวนร้อยละ 87.5 ถูกกระทำโดยบุคคลที่เด็กรู้จัก จำนวนร้อยละ 50 ถูกกระทำโดยบุคคลในครอบครัวโดยเฉพาะบิดา 2 ใน 3 ถูกกระทำล่วงละเมิดครั้งแรกเมื่ออายุ 8-13 ปี ลักษณะการล่วงละเมิดทางเพศส่วนใหญ่เป็นการล่วงเกินแบบมีเพศสัมพันธ์ ลักษณะครอบครัวของผู้ป่วยมีปัญหา ทางจิตสังคมหลายประการ เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ การหย่าร้าง หรือแยกทางกัน ความสัมพันธ์ใน ครอบครัวไม่ดี บิดามารดามีปัญหาทางอารมณ์ การอยู่ร่วมกัน

อย่างแออัดและจากการตรวจสภาพจิตพบว่า อาการซึมเศร้าเป็นอาการที่พบมากที่สุดคือร้อยละ 66.1 รองลงไปเป็นอาการหวาดกลัว ร้อยละ 33.3 และวิตกกังวล ร้อยละ 26.7

สุพล จงพาณิชย์กุลธร และจันทนา วิชาวาศิรี (2537) ได้ศึกษาย้อนหลังถึงอุบัติเหตุการณ เด็ก (อายุน้อยกว่า 15 ปี) ที่ถูกกระทำชำเราที่ได้มาตรวจที่โรงพยาบาลตำรวจ พบว่า เด็กที่ถูก ช่มชืนกระทำชำเรา มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 12.5 ปี อายุที่พบบ่อยที่สุดคือ 14 ปี (อายุที่น้อยที่สุดคือ 1 ปี 11 เดือน) ส่วนใหญ่ถูกกระทำชำเราในเวลากลางคืน เดือนมิถุนายนและกันยายน พบอุบัติเหตุ การณได้บ่อยกว่าเดือนอื่น ๆ ประมาณร้อยละ 80 ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กระทำโดยบุคคล ที่เด็กรู้จักและบังคับให้เด็กกระทำการดังกล่าว ร้อยละ 85 ของเด็กถูกช่มชืนโดยผู้ก่อเหตุเพียง คนเดียว

Barker and Duncan (1985) ได้ทำการสำรวจผู้ใหญ่ที่เคยมีประสบการณ์ของการถูก ล่วงละเมิดทางเพศในวัยเด็ก พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในสังคมชั้นต่ำระดับต่าง ๆ กันมีประวัติการ ถูกล่วงละเมิดทางเพศใกล้เคียงกัน แต่เมื่อศึกษาเฉพาะในกลุ่มที่ได้รับการช่วยเหลือโดยส่งมารับ การรักษาที่โรงพยาบาล พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในสังคมมีสถิติการถูกส่งมารับการรักษาตัวน้อย กว่าชนชั้นอื่นทั้งนี้เป็นไปได้ว่า กลุ่มสังคมชนชั้นสูงสามารถปกปิดเรื่องราวที่เกี่ยวกับการล่วงละเมิด ทางเพศได้ดีหรือได้รับการรักษาจากแพทย์ประจำตัว ซึ่งทำให้ไม่มีการรายงานจำนวนของผู้เคราะห์ ร้ายเหล่านี้

Bentovim and Boston (1988) ได้ทำการศึกษาครอบครัวที่มีประวัติว่าสมาชิกถูกล่วง ละเมิดทางเพศ จำนวน 274 ครอบครัว พบว่า 106 ครอบครัว มีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว 64 ครอบครัว มีบิดาเลี้ยง 34 ครอบครัว มีผู้ปกครองเพียงคนเดียวเนื่องจากการหย่าร้าง 30 ครอบครัว บิดามารดาอยู่ด้วยกัน 7 ครอบครัว มีลักษณะเป็นครอบครัวขยาย และจากการศึกษา เปรียบเทียบกับครอบครัวปกติ พบว่าเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศมักจะมีภูมิหลังที่มีประวัติ ครอบครัวแตกแยก บิดามารดาหย่าร้างหรือแยกกันอยู่และมีบิดามารดาเลี้ยง ส่วนในเรื่องอาชีพ พบว่า การล่วงละเมิดทางเพศ พบได้ในสังคมชั้นต่ำ (Low Social Class Groups) ผู้นำครอบครัว ตกงานและมีลักษณะการดำเนินชีวิตแบบยุ่งวุ่นวาย สับสน

วิชา มหาคุณ และวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล (2533) ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของเด็กถูก ทารุณกรรมและมาตรการป้องกันแก้ไข พบว่า ปัญหาการกระทำทารุณกรรมเด็กมีมาตั้งแต่อดีต และเกิดขึ้นกับครอบครัวของทุกชนชั้นทางสังคม ถือได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมสำหรับใน สังคมไทยในอดีตไม่มีการยอมรับสิทธิของเด็กและสตรี แนวความคิดดังกล่าวยังมีรากลึกในสังคม ไทยแม้จะมีกฎหมายและคุ้มครองสิทธิเด็กแล้วก็ตามแต่การปฏิบัติต่อเด็กยังคงเหมือนเดิมมูลเหตุ สำคัญในการทารุณกรรมเด็กเนื่องมาจากความประพฤติของตัวเด็กเอง บิดามารดามีปากเสียง ทะเลาะวิวาทกันรุนแรงถึงขั้นทุบตีกันแล้วพาลทุบตีเด็ก ส่วนปัญหาด้านเศรษฐกิจก็เป็นสาเหตุหนึ่ง

ที่ก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาท เด็กที่ถูกทารุณกรรมจะพัฒนาบุคลิกภาพไปในทางก้าวร้าวจะมีปัญหา ด้านความประพฤตินี้แนวโน้มทำผิดกฎหมายสูง มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อตนเองต่อบิดามารดาต่อสภาพ ครอบครัวและสังคม

มันทนี บูรณเขตต์ (2532) ศึกษาลักษณะภูมิหลังและสภาวะทางจิตใจของหญิงที่ถูก ช่มชืนที่ได้รับการช่วยเหลือและติดต่อกับโครงการบ้านดอนมรก กลุ่มเพื่อนหญิง จำนวน 10 ราย โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับประวัติชีวิต ระดับสติปัญญา บุคลิกภาพ เจตคติ และสิ่งแวดล้อมของ หญิงที่ถูกช่มชืน ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เด็กจะถูกช่มชืนโดยคนคุ้นเคยในครอบครัว ได้แก่ บิดา บิดาเลี้ยง และเครือญาติ สถานที่เกิดเหตุมักเกิดขึ้นภายในบ้านตนเอง ผู้ช่มชืนมักใช้กำลัง ช่มชืนหรือบังคับเหตุการณ์ที่ถูกช่มชืนนั้นมักถูกปกปิดเป็นระยะเวลาานโดยเฉลี่ยประมาณ 4 ปี จนกว่าเรื่องราวจะถูกเปิดเผยขึ้น

ส่วนสภาวะทางจิตของผู้ที่ถูกช่มชืนนั้นพบว่า ผู้หญิงที่ถูกช่มชืนส่วนใหญ่มีวุฒิภาวะด้าน การแสดงออกไม่เป็นไปตามวัย กลไกทางจิตที่พบบ่อยได้แก่ การเก็บกด การถดถอย การปฏิเสธ และการกล่าวโทษตนเอง นอกจากนั้นยังมีความรู้สึกเป็นปมด้อยในชีวิต และฝังใจกับเหตุการณ์ที่ ถูกช่มชืน รวมทั้งมีภาพพจน์ต่อเพศชายในทางลบ รู้สึกไม่สบายใจถ้าจะต้องติดต่อกับชายซึ่งกับ เพศตรงข้าม ในบางรายพบว่า มีความกดดันในเรื่องความรู้สึกและความต้องการทางเพศมากแต่ก็ พยายามเก็บกดไว้นอกจากนั้น ลักษณะของผู้ช่มชืนมักจะมีมาจากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ต่ำ โดยมีประวัติชอบเล่นการพนัน ดื่มสุรา และมีพฤติกรรมอนาจารเด็กมาก่อน

Conte and Schuerman (1987) ได้ทำการสำรวจอาการผิดปกติของเด็กที่ถูกล่วงละเมิด ทางเพศที่มาขอรับบริการที่ Sexual Assault Center (SAC) ของ Harborview Medical Center รัฐ Seattle จำนวน 369 คน โดยใช้แบบประเมินอาการ 38 - items symptoms checklist พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอาการผิดปกติที่พบได้มากดังนี้ ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำร้อยละ 33 กลัวร้อยละ 31 อารมณ์ขุ่นมัวร้อยละ 23 มีปัญหาเกี่ยวกับการกินการนอนร้อยละ 20 โกรธ และไม่เป็นมิตรร้อยละ 19 อารมณ์เศร้าร้อยละ 19 ถอยหนีไม่เข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 15 ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนร้อยละ 15 วิตกกังวลมากเกินไปร้อยละ 14 พฤติกรรมก้าวร้าวร้อยละ 14 พฤติกรรมถดถอยร้อยละ 14 มีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมกับวัยร้อยละ 7

สุวพัทธ์ เวศมวิบูลย์ (2539) ศึกษาเรื่องสภาวะทางจิตสังคมของเด็กหญิงที่ถูกทารุณ กรรมทางเพศในศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและมูลนิธิคุ้มครองเด็ก โดยศึกษาลักษณะสภาพครอบครัว สภาพจิตใจของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ รวมทั้งกลไกของการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเด็กหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศที่อยู่ในศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและ มูลนิธิคุ้มครองเด็กจำนวน 10 ราย ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุ 10 ปี 8 เดือน ถึง 16 ปี ลักษณะครอบครัวมีปัญหาทางจิตสังคมหลายประการ เช่น ครอบครัวแตกแยก บิดามารดาแยก ทาง ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ดีและมีการใช้ความรุนแรงในครอบครัว เด็กส่วนใหญ่ถูกส่งไป ให้ญาติหรือบุคคลที่บิดามารดารู้จักเป็นผู้เลี้ยงดู สภาพจิตใจของเด็กหลังจากถูกทารุณกรรม

ทางเพศพบว่าเด็กมีปัญหาด้านอารมณ์เป็นลักษณะเด่นคือ มีความวิตกกังวล อารมณ์เศร้า มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำและจำนวน 9 ราย มีความคิดที่จะฆ่าตัวตายหรือต้องการฆ่าตัวตาย นอกจากนั้นยังแสดงปัญหาด้านพฤติกรรมเกเร ต่อต้านสังคม ซาดสมานิ พฤติกรรมดุดอย พัฒนาการทางเพศผิดปกติ ปัญหาด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพและปัญหาการเรียน เด็กทั้งหมดมีความคิดเชิงบวกต่อการศึกษา แต่จำนวนถึง 6 ราย มีความคิดเห็นเชิงลบต่อการแต่งงาน กรณีศึกษาถูกทารุณกรรมทางเพศเมื่อระหว่างอายุ 6-14 ปี เป็นระยะเวลาตั้งแต่ 3 เดือน ถึง 7 ปี เด็กส่วนใหญ่ถูกทารุณกรรมทางเพศโดยคนในครอบครัวหรือคนรู้จักจำนวนครึ่งหนึ่งของผู้กระทำ เป็นบิดาหรือบิดาเลี้ยง รองลงมาเป็นญาติและผู้เลี้ยงดู ผู้กระทำมักใช้กำลังข่มขู่หรือบังคับลักษณะของการทารุณกรรมทางเพศเป็นแบบการมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก

Rao, Diclemente and Ponton (1992) ได้ศึกษาเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงาน The Child Adolescent Sexual Resource Center (CASARC) ของโรงพยาบาลทั่วไปในซานฟรานซิสโก พบว่าในแต่ละปีมีเด็กที่ตกเป็นเหยื่อที่ได้รับการช่วยเหลือประมาณ 600 ราย ในจำนวนนี้มีเด็กผิวดำ ผิวขาว ชาว Hispanic และเอเชีย อายุเฉลี่ยของเด็กที่ได้รับการช่วยเหลือตามเชื้อชาติ ได้แก่ 8.7, 9.0, 10.5 และ 11.5 ปีตามลำดับ อาการที่สำคัญที่พบได้บ่อยในเด็กทั้ง 4 กลุ่มคือ อาการวิตกกังวลร้อยละ 44.7 อาการซึมเศร้าร้อยละ 25.2 มีความคิดฆ่าตัวตายหรือตั้งใจฆ่าตัวตายร้อยละ 13.1 และมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำร้อยละ 10 โดยที่ เด็กชาวเอเชียจะมีความคิดฆ่าตัวตายหรือตั้งใจฆ่าตัวตายสูงกว่าเด็กกลุ่มอื่น ทั้งนี้เนื่องจากเด็กชาวเอเชียสามารถแสดงพฤติกรรมทางเพศ และอารมณ์โกรธออกมาได้น้อยกว่าเด็กชนชาติอื่น

กิตติพัฒน์ นนทปัทมะคุลย์ (2528) ศึกษาเรื่อง แนวความคิดและความตระหนักต่อปัญหาของนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องต่อปัญหาการทารุณกรรมและการปล่อยปละละเลย โดยศึกษาจากนักวิชาชีพ จำนวน 5 วิชาชีพ ได้แก่ แพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ ครู ตำรวจ อัยการ (รวมทั้งนิติกร ทนายความ และผู้พิพากษา) วิชาชีพละ 50 คน รวม 300 คน พบว่า ครูมีการยอมรับว่าตนมีหน้าที่เกี่ยวข้องสูงเป็นอันดับสองรองจากตำรวจ ครูเคยได้รับแจ้งหรือขอความร่วมมือให้ช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมคิดเป็นร้อยละ 20 และเคยพบเห็นเด็กที่ถูกทารุณกรรมในรอบปีที่ผ่านมา ร้อยละ 63.3 โดยทราบอย่างแน่ชัดว่าบิดามารดาเป็นผู้ทารุณกรรมเด็กร้อยละ 43.3 ครูยอมรับว่ามีเด็กจำนวนไม่น้อยที่ครูไม่ทันนึกคิดว่าถูกทารุณกรรมร้อยละ 73.3 และมีครูที่ทราบว่าประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายบังคับแจ้งเหตุเพียงร้อยละ 15

อรอนงค์ ชูชัยวัฒนา (2539) ได้ศึกษาเรื่อง ความสามารถของเด็กวัยเรียนในการเรียนวิธีป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 และประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้สอนคือแผนการสอน สื่อการสอนและแบบวัดความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ ผลการวิจัยพบว่าเด็กที่ได้

รับการสอนมีความรู้ในการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศในด้านสิทธิของเด็กที่จะกล่าวปฏิเสธ และมีความรู้ในด้านส่วนของร่างกายที่เป็นส่วนตัวสูงกว่าก่อนการสอน

โดยสรุป จากผลการวิจัยดังกล่าวพบว่า เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศส่วนใหญ่เกิดในเด็กอายุต่ำสุด 1 ปี และสูงสุด 14 ปี และถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยบุคคลในครอบครัวมากที่สุด ลักษณะของครอบครัวเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศเป็นครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ครอบครัวมีการหย่าร้าง เป็นครอบครัวขยาย ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวไม่ดี ผลกระทบที่เด็กได้รับจากการล่วงละเมิดทางเพศ เช่น เด็กจะมีบุคลิกภาพไม่เป็นไปตามวัย มีอาการทางจิต การปฏิเสธกล่าวโทษตนเอง เก็บกด มีความรู้สึกเป็นปมด้อยในชีวิต ฝังใจกับเหตุการณ์ที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ มีพฤติกรรมก้าวร้าว มีปัญหาด้านการเรียน เป็นต้น

การช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศต้องได้รับการช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง คือ ครู แพทย์ ตำรวจ อัยการ ผู้พิพากษา และนักสังคมสงเคราะห์ โดยครูเป็นผู้ที่มีบทบาทมาก เพราะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดเด็กมีโอกาที่จะทราบเรื่องราวจากเด็กหรือชุมชน และในการช่วยเหลือเด็กเพื่อป้องกันไม่ให้ถูกล่วงละเมิดทางเพศของครูคือ การสอนวิธีป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยสอนด้านสิทธิของเด็กที่จะกล่าวปฏิเสธ และมีความรู้ในด้านส่วนของร่างกายที่เป็นส่วนตัว การสอนของครูใช้สื่อการสอน เช่น นิทาน วิดีโอ เป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย